דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון ז"ל

יום ראשון, ל' בניסן תשמ"ח, 17 באפריל 1988 ● גליון 19396

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר
● דמיאניוק: סוף פסוק / אוריאל בן־עמי
● סופר „דבר" נחת בג'דה / מוחמד חליליה
● ההבדל בין כאן לשם / חגי אשד
● כדאי להיענות עכשיו / אריה ארד
● דמוקרטיה (של „התחיה") על תנאי / שבח וייס
● ספורט מורחב ● כל הארץ ● מדע ורפואה ● בידור

מזג האויר

(ע). – תחזית מזג האויר ליום א': מעונן חלקית עד מעונן ומדי פעם יורד גשם, בעיקר בצפון ובמרכז הארץ. טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות ליום א':
ירושלים: 6־16; רמת הגולן: 7־19; צפת: 6־16; חיפה: 12־22; טבריה: 10־24; עפולה: 10־23; שומרון: 9־20; נתב"ג: 9־21; יריחו: 10־24; עזה: 11־22; באר־שבע: 9־22; אילת: 16־28.

ראשי אש"ף בהלם על הריגת אבו־ג'יהאד
תגובתם: נקום! ● פרשנים: ידי ישראל

סוכנויות הידיעות מדווחות מתוניסיה: התוקפים הגיעו בשני מיניבוסים וב„פיז'ו" לבית אבו־ג'יהאד, שבעה חדרו פנימה ולאחר שהרגו את השומרים והנהג, רצחו את אבו־ג'יהאד – ונמלטו ● העדים טוענים שהפעולה הוסרטה ● אמין ג'ומייל בפאריס: ההתנקשות מזכירה פעולת צה"ל בביירות ב־73

הלם

תצלום ארכיון של אבו ג'יהאד משנת 1983, בחברת ערפאת (צילום: א.פ.)

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

מנהיגים פלשתינים מכל הקבוצות המרכיבות את אש"ף ואף כאלה הנוקלים מחוץ למסגרת אש"ף והידועים בהתנגדותם לערפאת – איימו אתמול לנקום בישראל, על שרצחה לדבריהם את אבו ג'יהאד ראש הזרוע הצבאית ב„פתח" וסגנו של ערפאת.

הדוברים הפלשתינים וכן דוברים ערבים בכירים טענו שאבו ג'יהאד חוסל על־ידי אנשי „המוסד". חלק מהדוברים הצביעו על כך, שהמוטיבאציה הנוכחית של ישראל לחסלו היתה קשריו ההדוקים עם מנהיגי ההתקוממות בשטחים. דוברי אש"ף איימו לנקום את דמו של אבו ג'יהאד הן על־ידי ביצוע פיגועים נגד ישראל בעתיד הקרוב והן על־ידי הסלמת ההתקוממות בשטחים.

על פי עדויות של מקורות פלשתיניים ועדי־ראייה אחרים, נרצח אבו ג'יהאד ביום שבת בשעה 2.00 לפנות בוקר על־ידי חוליית מתנקשים שכללה שבעה עד תשעה אנשים, ביניהם אשה אחת, כנראה מתוך קבוצה של כ־30 איש שנטלו חלק במבצע.

הפעולה תוכננה כמבצע צבאי לכל דבר, והיא דמתה לדעת משקיפים למבצע „אביב נעורים", שבו חיסל צה"ל ב־1973 בביירות שלושה ממנהיגי המחבלים בבתיהם. למתנקשים באבו ג'יהאד היה מידע מודיעיני מעולה על התנועות של קורבנם ועל החווילה, שבה התגורר ברובע הבורגני סידי בו סעיד, השוכן מצפון לבירה תוניס. לפני הפשיטה על יעדם ניתקו בעזרת מכשור אלקטרוני מתוחכם את קווי הטלפון לחווילה של אבו ג'יהאד ולתחנת המשטרה הקרובה מבלי לקטעם. אחד המשתתפים בפעולה הסריט את המבצע מראשיתו ועד סופו.

המתנקשים הגיעו לקרבת ביתו של אבו ג'יהאד בשני מיניבוסים ובמכונית פיג'ו, ששכרו קודם לכן בעזרת דרכונים לבנוניים מזויפים מחברה מקומית. הם מסרו כתובות בבתי מלון בעיר תוניס. כלי הרכב נמצאו נטושים, בחוף רחצה נידח כ־20 ק"מ מחווילתו של אבו ג'יהאד, ובשל כך הועלתה סברה שהמתנקשים נמלטו בדרך הים.

עם הגיעם למעונו של קורבנם התפצלו המתנקשים לקבוצת חיסול שמנתה כאמור שבעה אנשים רעולי

(המשך בעמוד 2)

ישראל: לא ידוע

מאת סופרו המדיני של „דבר"

בירושלים אמרו אמש, כי אין לישראל שמץ של מושג ידו של מי ביצעה את חיסולו של אבו ג'יהאד. יועץ ראש הממשלה לענייני תקשורת אבי פזנר, אמר כי שמע על המקרה מפי עורך הדשות ברשת הבב"ס האנגלית שהתקשר אליו מאנגליה בשעות הבוקר וביקש תגובה.

יועץ שר החוץ לענייני תקשורת, אורי סביר אמר גם הוא כי אין לו שמץ של מושג. דוברים רשמיים גם סרבו להביע קורת רוח מחיסולו של המחבל מספר שניים בארגון הפתח.

הממשלה תשמע הבוקר סקירות בטחוניות על הארועים בשטחים והערכת כוחות הבטחון על השפעת הרצח של אבו ג'יהאד על הארועים בגזרה המערבית וברצועת עזה.

מאת סופרי „דבר" ברנש קיץ, דליה שחורי ומרים מקס, וכתבי סוכנויות הידיעות

(מיוחד ל„דבר"). – פרשנים של אמצעי התקשורת בחו"ל אמרו אתמול, שכל הסימנים מוכיחים, כי ישראל היא שרצחה את אבו־ג'יהאד. פרשן שירותי החדשות של ה„בי.בי.סי." אמר, כי הסימן העיקרי לכך שהיו אלה ישראלים הוא העובדה, שרק אבו־ג'יהאד נרצח, ואשתו ובתו השאירו בחיים.

נשיא לבנון אמין ג'ומייל השוהה בפאריס אמר אתמול ברדיו לוקסמבורג, כי ההתנקשות באבו־ג'יהאד „מזכירה לו הן מבחינת התסריט והן מבחינת התוצאות הטראגיות" את הוצאתם להורג של שלושה מנהיגי אש"ף על־ידי קומנדו ישראלי בביירות ב־1973. ג'ומייל אמר, שעל פי המידע שבידיו היה אבו־ג'יהאד קשור ישירות ל„מהפכת האבנים" וכי זו „עשויה להיות אחת הסיבות למותו".

הפרשנים בכל רשתות הרדיו והטלוויזיה בצרפת אמרו, כי הסבירות הגבוהה ביותר היא שישראל ביצעה את ההתנקשות, אך

(המשך בעמוד 2)

רצח אבו־ג'יהאד הצית השטחים: לפחות 14 נהרגו – ומאות נפצעו

מאת סופרי „דבר"

לפחות 14 בני אדם בגדה וברצועה נהרגו, כמאה נפצעו מירי ומאות נפגעו מגז מדמיע במהומות שפרצו בעקבות הידיעה על רצחו של סגנו של ערפאת חליל אל־וזיר, המכונה אבו־ג'יהאד, כך מסרו אמש מקורות ערביים במזרח ירושלים. צה"ל בודק את נסיבות מותם של ההרוגים לאחר שחלק מן הגופות נחטפו ע"י תושבים והובאו מייד לקבורה.

כבר בשעות הבוקר היתה התפרצות של זעם ואבל במקומות רבים בשטחים. תושבים ראו באבו־ג'יהאד את נציגם בהנהגת אש"פ. יליד למשפחה מרמלה שעקרה במלחמת השחרור לעזה. שלוחה אחרת של המשפחה עקרה לשכם.

כוחות הבטחון נערכו כבר בשעות הבוקר לקום התפרעויות במוקדים גדולים עקב הידיעה על הרצח. לסיורים הצבאיים הפועלים בשטחים נמסרו הודעות לנקוט זהירות מחשש כי המוני מחו ינסו לתקוף חיילים בתגובה על ההתקפה בתוניס. ההתלקחות המיידית בעזה מיוחסת לעובדה שאבו־ג'יהאד היה מתומכי הקו האיסלאמי באש"פ מאז הקמתו ובעזה הוא נהנה מתמיכה רבה על רקע זה. עובדה זו הספיקה כדי להצית את כל האיזור.

בעזה הודיע עו"ד פאיז אבו־רחמה, שמונה ע"י ערפאת ב־1985 כנציג של תושבי הרצועה בוועדה המשותפת לפלשתינים ולירדן למו"מ עם ישראל – כי בביתו יתקבלו תנחומים. אבו רחמה הוא בן דודו של חליל אל־וזיר: „אין מלים להביע את האבל על מותו, לא רק כקרוב משפחה אלא גם כמנהיג. עם זאת אני משוכנע כי העם הפלשתיני ידע למצוא לעצמו יורש מתאים". בשכם הודיע בן דוד אחר, איסמעיל אל־וזיר, על פתיחת ביתו לתושבי העיר שיבקשו להביע את ניחומיהם למשפחה.

הודעות אלו לוו בהפגנות ענק ובלוויות סמליות. ברצועה נהרגו במהלך ההתנגשויות עם צה"ל ג'מאל אל ג'מאלי, בן 35, תייסיר אל־בורג', בן 17, עטווה אבו־עג'ג', בן 17, ומחמד אבו ג'יזר, בן 22 מרפיח. ממחנה הפליטים בורייג' נמסר על מותו של ג'מאל שחדה, בן 18, ופציעתו הקשה של יאסר שריף, בן 14. עיסאם אבו אל עראם, בן 22, ואבו חגן אבו רבי, בן 25, מחמן יונס ובן זכיי אל דג'מה מעבסאן.

מן הגדה מסרו מקורות ערביים על מותם של שישה תושבים מקומיים. בג'נין נהרגו כסאם אל חרידי, בן 25, חלימי אברהים עבדאללה, בן 22, וסעדה קראווי, בת 40. בסילוואד נהרג מאהר חוסבה, בן 17, בחבאלה הלה עוואד אמירה ומקבטייה נמסר על מותו של מחוד אלדין אקטיל, בן 20.

בכל המקומות האלה נערכו הפגנות גדולות שבמהלכן הותקפו כוחות צה"ל באבנים ובחפצי מתכת. באיזור רמאללה, אל בירה, והכפרים הסמוכים נערכו גם לוויות סמליות, הונפו דגלים פלשתיניים ודגלים שחורים לאות אבל. נחסמו רחובות והוצתו צמיגים. מן המסגדים הושמעו קריאות אבל רמות. במקומות רבים הונפו תמונותיו של אבו ג'יהאד לצד תמונותיו של יאסר ערפאת.

המועצה המוסלמית העליונה קוראת לאפשר את הבאתו לקבורה של חליל אל וזיר (אבו ג'יהאד) בחלקת גיבורי העם הפלשתיני הסמוכה למסגד אל אקצה. המועצה הכריזה על שלושה ימי אבל והודיעה כי בין השעות 1 ל־4 אחה"צ יתקבלו תנחומים על הר הבית.

עורך העיתון אל פג'ר ממזרח ירושלים חנא סניורה האשים את המנהיגות הישראלית בביצוע הרצח: „האנשים שתכננו והורו לבצע את המעשה יש להם לא רק דמו על הידיים, אלא גם דמם של 150 קדושים מעונים שנהרגו בשטחים מאז פרוץ האינתיפאדה. האנשים האלו מפילים את שני העמים לאותה מלכודת שהובילה כבר להעמקת השנאה וההשרשות".

סניורה הדגיש, כי הרצח נועד לפגוע במנהיגי אש"פ שניהלו מבחוץ את ההתקוממות לאחר שנכשלה לעמוד מול תושבי השטחים. לדבריו, מדיניות זו לא מעלה בעבר ולא תעבוד בעתיד כפי שלא יועילו הגירושים והיד החזקה נגד האוכלוסיה.

הודעות גינוי דומות נמסרו ע"י נשיא אוניברסיטת בירזית ד"ר גבי ברמקי, סגן ראש עיריית רמאללה, עודה רנטיסי וראש עיריית חברון המודח מוסטפא נטשה.

תהלוכת אבל באום אל פחם

ועדת הסיוע הציבורית לתושבי השטחים באום אל פחם קיימה אתמול אחר־הצהריים תהלוכת אבל במחאה על רצח חליל אל־וזיר, „אבו־ג'יהאד".

מעצר בקלנדיה

חיילי צה"ל עוצרים מתפרע במחנה קלנדיה בצפון ירושלים. (צילום: יצחק הררי)

פרס עשוי להיוועד במאדריד עם נציגים סובייטים בכירים

סובייטי באו"ם בירר אם המסרים נקלטו

מאת סופר „דבר" בבריסל ברנש קיץ והסופר המדיני של „דבר"

(מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ שמעון פרס עשוי להיוועד ב־10 במאי במאדריד עם נציגים סובייטים בכירים במהלך מושב מועצת האינטרנציונאל הסוציאליסטי.

הוועדה לענייני המזרח התיכון של האינטרנציונאל שהתכנסה ביום ו' בסטרסבורג, החליטה להזמין למושבה במאדריד את נציגי ברה"מ ומצרים. לפני כשנה נועד ברומא פרס עם שני נציגים סובייטים, בתוכם סגן הממונה על קשרי חוץ במפלגה הקומוניסטית ופגישה זו פתחה את תהליך התקרבות בין שתי המדינות.

פגישה בניו־יורק

נציג סובייטי במשלחת הסובייטית לאו"ם נפגש בסוף השבוע עם נציג ישראלי בכיר במשלחת לאו"ם והתעניין לדעת, אם המסרים ששיגר מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב לאחרונה נקלטו בישראל.

הנציג הסובייטי הזכיר לנציג הישראלי, כי גורבצ'וב אמר שיש להתחשב באינטרסים הבטחוניים של ישראל וכי הוא מקבל את העובדה שוועידה בינלאומית תהיה במעמד של מייעץ בלבד.

הנציג הישראלי השיב בחיוב ואולם הדגיש, כי עדיף היה שמסרים אלו יועברו ישירות לישראל. על כך לא היתה תגובה של הנציג הסובייטי.

פרס: ברה"מ לא אויבת

בהרצאה בתל אביב אמר ביום ו' שמעון פרס, כי המלך חוסיין רוצה להיכנס אתנו למו"מ, בין היתר כיוון שאינו רוצה שאש"ף יכתיב לו תנאים.

שר החוץ הטעים, כי יש התקדמות איטית ביחסים מצד ברה"מ כלפי ישראל והיינו רוצים שזה ייעשה בקצב מהיר יותר. הוא ציין, כי בריה"מ נתנה ל־10,000 יהודים לצאת מארצה, וכן שלחה משלחת סובייטית לישראל ובקרוב תצא למוסקבה משלחת ישראלית.

שר החוץ הוסיף, כי לישראל יש ענין להקים יחסים עם ברה"מ, שאינה אויבת שלנו, כפי שיש לנו ענין להקים יחסים עם סין.

פרס סבור, שהפגישה בין שני שרי החוץ של המעצמות הגדולות נוגעת גם לנו. הוא אמר, כי ברה"מ אינה צריכה את הוועידה הבינלאומית כדי למלא תפקיד באיזור אלא תפקיד של השכנת שלום באיזור, בעוד שעד־עתה סיפקה נשק וסיוע לכוחות הרגנים והקיצוניים באיזור.

נציגי אש"ף שהתפו

נציגי אש"ף השתתפו, זו הפעם הראשונה באורח רשמי, בישיבה של האינטרנציונאל הסוציאליסטי, כאשר הופיעו בישיבת הועדה לענייני המזרח התיכון של האינטרנציונאל ביום ו' בסטראסבורג.

חבר הנהגת אש"ף ואלד אל חסן, שאמור היה לעמוד בראש המשלחת – לא הגיע, ואש"ף יוצג על־ידי נציג זוטר יותר, נציג אש"ף בבלגיה שוקרי אמילר, שלווה בנציגו לאינטרנציונאל, הישראלי־לשעבר אילן הלוי.

מפלגת העבודה הישראלית החרימה את הישיבה, ואילו נציג מפ"ם אריה שפיר השתתף בה והציג את עמדת מפ"ם המסייגת אפשרות של שיחות עם אש"ף בהכרה בישראל ובהפסקת האלימות.

נציג אש"ף הביע את צערו על העדרה של מפלגת העבודה מן הישיבה, ואמר, כי הוא מקווה שעוד תינתן לה ההזדמנות לשמוע את עמדת אש"ף.

נציג אש"ף אמר במהלך הישיבה, כי „אש"ף הכיר דה־פאקטו בישראל, בכך שהוא מוכן להשתתף, בצד ממשלת ישראל, בוועידת שלום בין־לאומית. הכרה דה־יורה תבוא כאשר ישראל תכיר במדינה פלשתינית עצמאית. מדינה זו צריכה לקום לצד ישראל בשטחים שנכבשו בידי ישראל ב־1967. הוא אמר עוד, כי אם תוכר זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים וייצוגיותו של אש"ף, יהיה הארגון נכון לגלות גמישות אשר להסדר בשלבים ולקחת בחשבון את שיקולי הבטחון של ישראל.

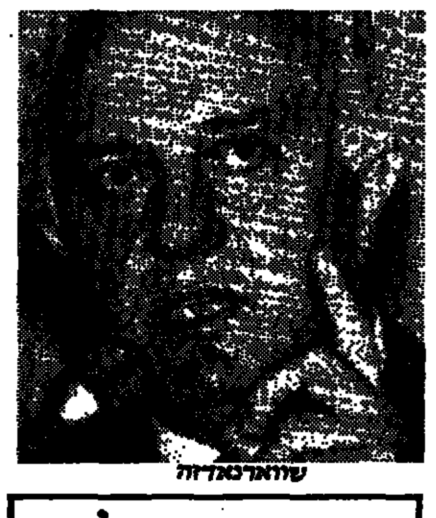
שווארדנאדזה

שרים בפולין סירבו לפגוש נבון ושריר

מאת יוסי מלמן, שליח „דבר" בפולין

וארשה (מיוחד ל„דבר"). – שרים בממשלת פולין מסרבים לפי שעה להיפגש עם השרים יצחק נבון ואברהם שריר, העומדים בראש משלחת ישראל לאירועים לציון 45 שנים למרד גטו וארשה.

עם זאת, ממשיך סטפאן גרייק, יו"ר הפדרציה של יהודי פולין בישראל, במאמצים להפגישם. לפני ימים אחדים הבטיחו פקידים פולנים, שאפשר שפגישות כאלה ייצאו אל הפועל, אך לפי שעה הן לא התקיימו.

נראה, כי ממשלת פולין חוששת מתגובת מדינות ערב ואש"ף, שכבר מתלוננים על־כך שמשלחת גדולה מישראל משתתפת באירועים.

ביום ו' נפגש סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון עם הנריק יאבלונסקי, מי שהיה נשיא פולין וכיום יו"ר הוועדה המארגנת של האירועים. הוא סיפר לנבון, כי דחה מחאות מנציג אש"ף בנושא זה והדגיש בפניו, כי פולין רואה ביהודים חלק ממסורת ההיסטורית הארוכה שלה.

ברה"מ מרשה ביקורים של תיירים ישראלים אצלה – ויהודים אצלנו

מאות מעולי ברה"מ בישראל ביקשו בשנה האחרונה לחזור

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

השלטונות הסובייטיים מאפשרים באחרונה ליוצאי ברה"מ החיים בישראל לבקר את יקיריהם בברה"מ. במקביל מאפשרים הסובייטים ליהודים בברה"מ לבקר בישראל כתיירים.

בבאר־שבע, שבה מצוי הריכוז הגבוה ביותר בארץ של יוצאי ברה"מ (כ־25,000 נפש), שוהה בימים אלה קבוצה של תיירים יהודיים מברה"מ. כמה מתושבי באר־שבע נמצאים כעת בביקור בברה"מ.

יו"ר המועצה הציבורית למען יהדות ברית המועצות ויו"ר התאחדות עולי בריה"מ בנגב, דוד שורק, אמר לסופר „דבר", כי באחרונה מורגש שינוי יסודי במדיניותה של ברה"מ כלפי היהודים, שאחד מביטוייה הוא מתן האפשרות ליהודים לצאת את ברה"מ לביקורים בישראל ומאידך, לאפשר ביקורי קרובים של בני משפחות מישראל.

שורק סיפר עם זאת, כי מסיבות לא מובנות, עורמים שלטונות ברה"מ קשיים על תושבת באר שבע, ד"ר חנה צוקרמן, ואינם מאפשרים לה לבקר את אביה קטורזהרגל, בן ה־89, המתגורר בברה"מ. צוקרמן מנסה זה זמן רב להשיג ויזה כדי לבקר את אביה, שימיו ספורים. „היא מאוד חרדה שמא לא תספיק לראות את אביה", אמר שורק.

שורק סיפר עוד, כי ידוע לו גם על שני עולים חדשים מברה"מ, שעד לאחרונה התגוררו בבאר שבע ובימים אלה שבו לברה"מ, באישור השלטונות, במטרה להשתקע שם לצמיתות. בשנה האחרונה פנו מאות עולים מברה"מ, מהם כאלה הנמצאים בארץ עשר שנים ויותר, בבקשות לחזור לברה"מ.

הם משגרים מכתבים למכאיל גורבאצ'וב, מתדפקים על דלתות השגרירות הפינית בתל־אביב, כותבים ומטלפנים לשגרירויות ברה"מ בוינה ובניקוסיה ולמרכז הצלב האדום בז'נבה. בעבר לא השיבו הסובייטים כלל על פניות אלה. אולם באחרונה חל שינוי דראסטי במדיניות זו, וגם בקשות מעין אלה נענות בחיוב.

איגודי האקדמאים מכריזים סכסוך ומאיימים בשיבושים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

שלושת האיגודים המקצועיים האקדמאים עומדים להכריז היום על סכסוך עבודה ובכוונתם להתחיל בשיבושים בראשית מאי לאחר שהאוצר דחה למעשה את תביעות השכר שהגישו.

המזכירים הארציים של הסתדרויות המהנדסים, ההנדסאים והטכנאים וכן האקדמאים במדעי החברה והרוח נפגשו ביום שישי עם הממונה על השכר באוצר יעקב דנון, ותבעו ממנו, בין היתר, שכל העובדים האקדמאים המשתכרים ברמה נמוכה משכר המינימום – ולטענתם מדובר בכ־50 אחוז מהעובדים האקדמאים – יקבלו תוספת שתקדמם מעבר לרמה זו הגדלת ההפרשה של המעסיקים לקרן ההשתלמות ועוד.

יצויין, שהאיגודים האקדמאים לא הצטרפו להסכם השכר האחרון ולפיכך לא קיבלו 140,000 חברי האיגודים הללו תוספת שכר של 75 ש"ח. האיגודים האקדמאים דורשים שעובדה זו תילקח בחשבון בהסכמי השכר שייחתמו לשנתיים הבאות.

הממונה על השכר באוצר מסר למזכירי האיגודים והאקדמאים כי תביעותיהם מופרזות ובכל מקרה ייחתמו הסכמי השכר רק לאחר שיחודש הסכם תוספת היוקר ולאחר שיפורסמו מסקנותיה של ועדת זוסמן על מבנה השכר בשירות הציבורי.

עיקרון תחילה
● על הקאריירה של חליל אל וזיר, המכונה אבו־ג'יהאד – עמ' 3.
● שני בחורי ישיבה נעלמו בסוף השבוע בטיול באיזור טבריה והצפון – עמ' 2.
● השביתות בבתהי"ח מתגברות היום גם בקופת־חולים וגם בבתי־החולים הממשלתיים – עמ' 3.

מדד מארס: 1.6 אחוז

האינפלציה גוברת וההסתדרות מזהירה מייקור המסובסדים

מאת אמנון אמיר וחיים ביאור, סופרי „דבר"

לאחר פרסום מדד חודש מארס, שעלה ב־1.6 אחוז, מתברר כי קצב האינפלציה בשלושת החודשים הראשונים של השנה גבוה מהדמה שנרשמה אשתקד. מתחילת השנה מסתכמת העליה המצטברת במדד ב־4.1 אחוזים, שהם 17.6 אחוזים

(המשך בעמוד 2)

הודעה רשמית לקונגרס:

הממשל ימכור למצרים 555 טנקי „מ־1 א־1" ב־2 מיליארד דולאר

ואשינגטון (ע"ד). – ממשל רייגן הודיע ביום ו' רשמית לקונגרס, כי הוא נחוש בדעתו לממש את התוכנית השנויה במחלוקת, ולמכור 555 טנקים מדגם „מ־1 א־1" למצרים בשווי כולל של 2 מיליארד דולאר. לקונגרס שהות של 30 יום לדון בהצעה לפני מימושה.

על־פי ההצעה תייצר מצרים בעצמה 540 מן הטנקים במסגרת הסכם עם חברת „ג'נראל דיינאמיקס". משרד ההגנה,

(המשך בעמוד 2)

פירושו של דבר

'פתח': מאבק ירושה

מאת דן אבידן

אבו־ג'יהאד היה האיש החשוב ביותר ב„פתח" לצידו של ערפאת. מותו יצור ללא ספק חלל רציני בהנהגה הפלשתינית. באמנותו הבכה והבלתי מסויגת לערפאת שימשה משענת כוח חשובה לראש אש"ף בגיבוש מעמדו בהנהגה ובניתוב המדיניות הפרגמאטית של הארגון. מותו של אבו־ג'יהאד עשוי להקשות על ערפאת בעתיד להתמודד עם קבוצת הניצים ב„פתח", בראשות אבו־איאד וקאדומי וכתוצאה מכך עלול אש"ף להיגרר למדיניות קיצונית יותר.

יתרה מזאת, אבו־ג'יהאד היה דמות מיוחדת במינה, בעלת כושר ארגוני מעולה סמכויות רבה, שריכז בידו שורה של תפקידי מפתח בתחום הצבאי והטרוריסטי. הוא לא הכשיר לעצמו יורש, ובגלריית המנהיגים הנוכחית של אש"ף לא קיימת אישיות היכולה להיכנס לנעליו. הסתלקותו מהזירה עלולה, איפוא, להחליש את שליטתו של ערפאת על מנגנוני הטרור וכתוצאה מכך עלול להתפתח בעתיד הקרוב טרור פלשתיני פחות מבוקר מבעבר.

(המשך בעמוד 2)

18 זכו: אין מיליונים

מאת משה כהן, סופר „דבר"

קרנות הטוטו לא הצמיחו לנו מיליונרים חדשים – כך התברר אמש כשנמצאו 18 מנחשי 14 תוצאות נכונות בתום בדיקת 75 אחוז מהטפסים שנשלחו.

אם לא יימצא עוד זוכים יזכה כל אחד מהמנחשים נכונה את כל התוצאות בפרס כספי של 225,000 ש"ח. סכום הפרס הראשון הסתכם ביותר מ־4 מיליון ש"ח והוא יחולק בין כל הזוכים.

יותר מ־3 מיליון ש"ח נכנסו לקופת הספורטוטו בשבוע שעבר, וזה שיא חסר תקדים.

הגשמים – גם היום

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

הגשמים, שהחלו לרדת אתמול בצהריים, יימשכו גם היום – אמרה אמש החזאית אריית רינצלר לסופר „דבר". היא צופה, כי מחר עשויים הגשמים להיפסק ויהיה מעונן חלקית.

מזג־האויר הגשום והקריר אתמול הפתיע את השירות המטאורולוגי, שחזה ביום ה' בערב מזג־אויר חם ויבש לשבת. רק היום היו אמורות מידות־החום לרדת תוך אפשרות לגשם. אולם השינוי בזרימה הקדים, בטרם יספיקו להתפתח תנאי שרב.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל

האזינו הערב
לתכניתו של יצחק גולן
„בעין בוחנת"
עם מזכ"ל ההסתדרות
ח"כ ישראל קיסר
השידור יהיה הערב, יום א'
ל' בניסן תשמ"ח, 17.4.88, לאחר מהדורת החדשות ברשת ב' של קול־ישראל

לשכת דובר ההסתדרות

התיוך נמשך

מתווך בלתי־מזוהה יוצא את המטוס הכווייתי החטוף החונה בנמל התעופה של אלג'יר. החוטפים ממשיכים באיומים להוציא להורג את כל בני־הערובה ותובעים לתדלק את המטוס כדי שיוכל לעזוב את אלג'יריה. (צילום: א.פ.)

עוזרו של ארן, סנ"צ גולן נחקר על פרשת ההדלפה

עד כה לא עלה חשד שאנשי ארן הם המדליפים

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

סנ"צ איתן גולן, עוזרו של מבקר משרד המשטרה האלוף (מיל.) אברהם ארן, נחקר ביום ו' במשטרה בנוגע להדלפת דו"ח המבקר בנושא „המשטרה חוקרת את עצמה".

עד עתה נחקרו על־ידי הצוות, שהוקם ביוזמת מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, רבים מן הקצינים ומאנשי המשרד, שצויינו ברשימת התפוצה המקורית של טיוטת דו"ח ארן. אחד הראשונים שנחקר על־ידי הצוות היה, כזכור, האלוף (מיל.) ארן. סנ"צ איתן גולן נחקר ביום ו' במשך כמה שעות.

לסופר „דבר" נודע, כי עד עתה לא עלו בחקירה כל חשדות להדלפת הדו"ח על־ידי אנשי משרד מבקר המשטרה, וגם מקורביו של המפכ"ל אינם סבורים, כי אנשי משרד המבקרים הם שהדליפו את הדו"ח.

בינתיים התברר, כי מפכ"ל המשטרה מתנגד להקמתה של יחידה, שתחקור שוטרים מחוץ למשטרה, בניגוד להודעה שפורסמו באמצעות „הדובר הבלתי־רשמי" של משטרת ישראל, הדואג להפיץ בעתונות את מחשבת המטה הארצי. קראוס אמר: „אינני חושב שמישהו יכול לחקור שוטרים טוב יותר ממשטרת ישראל שמואמנת לחקור..." הוסיף: „אני מקווה, שאם יוקם גוף כזה, זה לא יהיה בתקופתי כמפכ"ל".

ארבעים מתמודדים במפד"ל בבחירות המועמדים לכנסת

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

חברי מרכז המפד"ל בוחרים היום את מועמדיהם לכנסת הבאה. להתמודדות על מקום ברשימה ניגשים 40 מועמדים, אף שייתכן שכמה מהם עוד יסירו את מועמדותם.

בחירת המועמדים נעשית בשני סיבובים: בסיבוב הראשון נבחר „פאנל" בן 18 מועמדים, ובסיבוב השני מדרגים חברי המרכז את ה־18.

הקלפיות לבחירת ה„פאנל" נפתחות היום ב־7 בבוקר, אך לחברי מרכז ספורים – חיילים בשירות פעיל וכאלה שיוצאים הבוקר במשלחת המפד"ל לפולין – התאפשר לבחור את מועמדיהם ולדרגם בליל אמש.

תוצאות סיבוב הבחירות הראשון, של 18 הנבחרים, ייוודעו בשעות אחר־הצהריים, ובערב יגשו הצירים לשלב דירוג המועמדים. הרכב רשימת המפד"ל לכנסת ייוודע רק לפנות בוקר המחרת, אך מספר הנקודות שיקבלו המתמודדים בסיבוב הראשון, על־פי שיטת השקלול שאימצה המפד"ל, יאותתו גם על מיקום של האישים השונים ברשימה.

לבחירות הפאנל לא קדמו עסקאות בין הסיעות הגדולות במפלגה, שכן ראשיהן מצפים לבחון את סיכויי המועמדים השונים על־פי הניקוד שיקבלו 18 הנבחרים. עם זאת, הסכימו ביניהן כל הסיעות על אי־לוחמה ועל אי־פסילה הדדית, בניגוד למאבק שניהלו סיעות שונות נגד זבולון המר לפני כשלושה שבועות, כאשר עמד למבחן „מחסום 60 האחוזים".

יצויין, כי על המקום הראשון ברשימה, אף שאין בוחרים אותו בנפרד, מתמודדים מול זבולון המר הנן פורת ממצ"ד וח"כ אבנר שאקי.

לובה אליאב הגיש את מועמדותו ב„עבודה"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

ביומיים הראשונים להצגת המועמדויות של המתמודדים על מקום ברשימת „העבודה" לכנסת מטעם מרכז המפלגה הציגו את מועמדותם 21 איש. הצגת המועמדויות תימשך עד יום א' הבא.

בין אלה שהציגו את מועמדותם בסוף השבוע שעבר גם אריה (לובה) אליאב. עם המועמדים האחרים שהודרו להגיש את טופס המועמדות נמנים השרים יעקב צור, מוטה גור, חיים בר־לב וגד יעקבי. השר משה שחל, השוהה בחו"ל, שלח נציג מטעמו עם טופס הצגת המועמדות, אך יהיה עליו להתייצב בעצמו בבניין מפלגת העבודה, מיד עם שובו, שכן התקנון מחייב את מגישי המועמדויות להתייצב בעצמם.

בין חברי־הכנסת הנוכחית שכבר הציגו מועמדות הקצב איטי למדי. רק שלושה כבר הגישו את הטופס: דוד ליבאי, אברהם כ"ץ־עוז ויצחק פרץ.

בקשה לפירוק חברה
בבית המשפט המחוזי בחיפה
תיק אזרחי 1436/87

בענין פירוק החברה חבי מאסמאסר חבי לשיווק מזון מחזה בע"מ רח' התשבי 9 חיפה.

המבקש „בללי חבי לפבות בע"מ ע"י בני עוזיר נשיץ – ברגרם משר' רוטשילד 136 תל־אביב.

נמסרה בזה הודעה כי ביום 15/9/87 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לפרק את החברה הנ"ל, וכי בקשה זו תישמע בבית המשפט מחוזי בחיפה ביום 19.6.88 בשעה 10.00.

כל נושא או משתתף של החברה שרצונו לתמוך במתן צו הפירוק או להתנגד לו, רשאי להופיע בשעת הדיון, בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, לאחר שימסור למבקש הודעה על רצונו זה.

את ההודעה יש למסור למבקש או לשלוח בדואר באופן שתגיע לידיו של המבקש לפי המען תל אביב שד' רוטשילד 136 מיקוד 65272 לא יאוחר משעה 12.00 ביום 18.6.88.

לנושא או למשתתף שיבקש זאת, ימסור המבקש, תמורת תשלום, העתק מהבקשה לפירוק.

נשיץ–ברגרם, עוה"ד

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־טוב
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111-2-3, מ. 33104

שני תלמידי ישיבה נעלמו בטיול בצפון

יעקב קסלר

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

יעקב קסלר ושלמה סיטוצקי, שני בחורי ישיבה מישיבת „אור ישראל" בפתח־תקווה, בני 21 נעלמו בסוף השבוע במהלך טיול בצפון.

שני בחורי הישיבה יצאו ביום ראשון בשבוע שעבר לטיול בטבריה ואיזור הצפון. הם היו אמורים לחזור ביום חמישי בבוקר ולא שבו. אביו של יעקב קסלר התלונן ביום שישי במשטרת ירושלים והוריו של שלמה סטוצקי התלוננו במשטרת מרחב דן ברמת־גן. תיאורם של השניים הופץ בתחנות המשטרה בכל רחבי הארץ, אולם מן המטה הארצי נמסר, כי אין כל אפשרות לברר אם הגיע מידע חדש על השניים, אלא לאחר קבלת מידע מפורט, היום או מחר, ממשטרת מרחב העמקים.

החיפושים אחר שני בחורי הישיבה נערכו גם במהלך יום שבת וזאת על פי הוראתו של רב הישיבה שבה למדו השניים.

אתמול נמסר, כי בני משפחתו של שלמה סטוצקי יצאו לבדוק את זהותה של גופה שנפלטה ביום חמישי מהכנרת. שכנם של בני משפחת סטוצקי סירב למסור מידע על מקרה זה ואמר: „אנחנו לא מוסרים מידע לעתונאים". ממשטרת טבריה מסרו, כי משפחה – ולא מסרו זהותה – הגיעה לבדוק את זהותה של הגופה שהוצאה מהכנרת.

להלן תיאורם של שני בחורי הישיבה:

יעקב משה קסלר גובה 1.75 מ', שיער שטני, מבנה גוף רגיל, לבש חולצה לבנה, מכנסיים כחולים עם פסים לבנים ונעלי „בנה" שחורות.

שלמה דוד סיטוצקי: גובה 1.80 מ', שער שחור קצר, מבנה גוף רזה, כפוף מעט; לבש חולצה לבנה, מכנסיים שחורים ונעלי סירה.

חידון הגבורה בפולין יתקיים כפי שנקבע

מאת יוסי מלמן, שליח „דבר" בפולין

וארשה (מיוחד ל„דבר"). – על אף פניות ומחאות לשנות את אופיו של חידון הגבורה הערב בוארשה, הוא יתקיים במתכונת שנקבעה מראש.

יו"ר הועדה המארגנת של החידון אברהם הירשזון אמר ל„דבר", כי הוא דוחה את ההצעות שהופנו אליו בעניין זה ומאמין כי מתכונת החידון היא ההולמת את האירועים לציון 45 שנה למרד גטו וארשה.

חבר הכנסת שבח וייס, הנמצא בפולין, הציע בסוף השבוע לשנות את מתכונת החידון ולהעניק לו אופי אחר, לא תחרותי. עם זאת התקבלו כמה רעיונות של ח"כ וייס, שחיבר את השאלות לחידון, לצמצם את אופיו התחרותי של האירוע.

חידון הגבורה והשואה ישודר הערב בשידור ישיר מוארשה לטלוויזיה הישראלית. בשעות הבוקר יעניק השופט משה בייסקי באולם הפרלמנט של פולין תעודות של חסידי אומות העולם ל־20 פולנים, שהצילו יהודים בתקופת השואה.

הישראלים והיהודים בפולין הגיבו בשמחה

מאת יוסי מלמן, שליח „דבר" בפולין

בברכות, תפילות „שהחיינו" ובריקודי הורה בבית־הכנסת של וארשה וקראקוב קיבלו מאות ישראלים ויהודים את הידיעות על מותו של חליל אל־וזיר.

הידיעה על הפעולה שודרה בשידורי רדיו פולין וחיש קל הועברה מפה לאוזן על־ידי הישראלים בבתי־הכנסת והיתה לשיחת היום אצל המתפללים.

ברחוב מול בית־הכנסת של וארשה פתחו מאות בני נוער בריקוד הורה סוערת מול מבטי ההשתאות של מאות פולנים סקרנים שנקבצו במקום. במהלך התפילה המרגשת, שבה הונפו דגלי ישראל, נקרא הזמר דודו פישר לעלות לתורה.

הממשל ימכור למצרים

(סוף מעמוד 1)

שפרסם הודעה קצרה בעניין זה בוואשינגטון, ציין, כי מצרים זקוקה לטנקים החדשים לצורך החלפת ציוד סובייטי מיושן וכדי להבטיח את יציבות האיזור. „עסקה זו תתרום למטרות החוץ של ארה"ב ולבטחונה הלאומי", נאמר בהודעה, „בכך שהיא תסייע לשפר את בטחונה של מדינה ידידותית, המוסיפה להיות גורם מייצב במזרח־התיכון".

נציגי ארה"ב ומצרים חתמו בחודש שעבר על מזכר לפיתוח נשק וייצורו, המעמיד את מצרים ביחסה עם וואשינגטון ברמת שיתוף פעולה בתחומי הזהה לזו של ישראל.

חברת „ג'נראל דיינאמיקס" תייצר תחילה כמות מוגבלת של טנקים ותשלח אותם לקאהיר, ורק אחר־כך היא תתחיל במשלוח רכיבים של דגם הטנק למצרים, לשם הרכבתו שם.

בתגובה על חששות שהביעו כמה מצירי הקונגרס בקשר לעסקה זו, אמרו פקידי הפנטאגון בחודש שעבר, כי פריטים מסוימים של הטכנולוגיה הסודית של הטנק לא יימסרו למצרים ולא ייצאו לעולם מתחומי ארה"ב. כך, למשל, לא תורשה מצרים להשתמש בשריון מוקשה על־ידי אורניום, שאותו תתחיל „ג'נראל דיינאמיקס" להרכיב בדגמים החדישים של הטנק בקיץ הקרוב.

תקרית בחניון עין־גדי שהיה מלא תיירים ומטיילים:

מאין הכובע הצבאי – שאל חייל נער דרוזי, ירה באוויר – ונעצר

מאת מוטבה חלבי, סופר „דבר"

חייל צה"ל ניסה לעצור נער דרוזי, שאותו חשב לנער ערבי, וירה לידו יריית אזהרה באוויר. החייל נעצר מייד לחקירה.

המקרה אירע ביום ו' בחניון עין־גדי. הנער וסים עסמי מדליית אל־כרמל שהה במקום יחד עם הוריו וחבש לראשו כובע צבאי השייך לחייל מבני כפרו. בדרכו לשותת בית־המלח הוא נתקל בחייל, שביקש ממנו לעצור. החייל שאל אותו למי שייך הכובע. הנער השיב כי הכובע שייך לחברו החייל הדרוזי. החייל צעק לעבר הנער בזעם, „איך זה שנער ערבי הולך עם כובע צבאי" ואסים השיב מיד „אני דרוזי מדליית אל־כרמל, בן חייל משוחרר".

מיד הגיע למקום אביו של הנער הדרוזי והתעניין אצל החייל מדוע הוא מכוון את נשקו לעבר בנו. „זה לא עניינך", השיב החייל לעבר האב. „אם כן, תן לי את הפרטים שלך ובוא נלך לתחנת המשטרה הקרובה, כי אני חייל ויודע שאסור לחייל לכוון את נשקו כשהוא דרוך לעבר בני־אדם. החייל, שכיוון את נשקו לעבר הנער, הרים את הקנה כלפי מעלה וירה ירית אזהרה באוויר. מיד הגיעו למקום שוטרים ועצרו את החייל.

האב והבן הדרוזים נאלצו להפסיק את הטיול ונסעו למשטרת ערד ושם מסרו עדות על המקרה.

עובדי חוף עין־גדי אמרו לסופר „דבר", כי הם רואים את המקרה בצורה חמורה ביותר מפני שאסור היה לחייל לירות במקום שיש בו תיירים רבים והאירוע עלול להרחיק אותם.

פרשנים

(סוף מעמוד 1)

אין להוציא מכלל אפשרות שהאחראים הם פלסטינים קיצונים כמו אבו ניזאל או ג'יבריל, שרצו לערער את „פתח".

בכיר אש"ף בפאריס איברהים סוס טען כי אין ספק באשר לאחריותה של ישראל למעשה. הוא ציטט ראיון שהעניק, לדבריו, אחד מיועציו של יצחק שמיר לעתון „דבר", שבו אמר שעל ישראל להרוג את ראשי אש"ף באשר הם כדי להתמודד עם ההתקוממות בשטחים.

הרדיו והטלוויזיה הבריטית ציטטו את דוברי אש"ף בתוניסיה ובפאריס, אשר האשימו את המוסד ברצח אבו־ג'יהאד. ה„בי.בי.סי." ציין, כי אבו־ג'יהאד היה פעיל בתכנון ההתקוממות בשטחים. הם ציטטו את שידורי ישראל אשר אמרו, כי אבו־ג'יהאד היה מאחורי כמה התקפות דמים נגד ישראל, כולל חטיפת האוטובוס בדימונה בחודש שעבר.

פרשן ה„בי.בי.סי." טען כאמור, כי הרצח הוא מעשה ישראלי. פרשנים אחרים טענו, כי ברור שהרוצחים התכוונו לעורר רושם, ש„המוסד" מאחורי הרצח, אך הם מאמינים, כי מדובר בפעולה של פלג פלשתיני.

מחר – פסה"ד של דמיאניוק

בבית המשפט המיוחד בבנייני האומה ישלמו היום ההכנות לקראת פסק הדין במשפט דמיאניוק שיינתן מחר בבוקר.

נעצרו שני פעילי השמאל; המשטרה לא מוסרת מידע

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

משטרת ישראל עצרה בסוף השבוע שני פעילי שמאל, הקשורים לשורה של פרסומים הנוגעים למתרחש בשטחים. הפעילים הם אורה קלר, עתונאית, ויעקב בן־אפרת מעורכי העתון „דרך הניצוץ", שנסגר לפני זמן מה.

בכינוס של תנועת „די לכיבוש" שהתקיים אתמול, הובע גינוי לסירובן של הרשויות למסור מידע על נסיבות מעצרם של השניים ומהות החשדות נגדם. המשטרה סירבה לתת לבא כוחם פרטים על מעצרם, נסיבות המעצר ומהות החשדות נגדם ולא איפשרה להפגש עמם בתואנה של צרכי חקירה.

„אנו רואים בצעד זה שערוריה והסלמה של המתקפה המקרתיסטית נגד ארגון „הניצוץ" ההוצאה לאור שלו, לאחר שהעתון נסגר בצו מנהלי ללא הליך משפטי במטרה למנוע מאתנו זכות התבטאות", נאמר בהודעת התנועה.

אנשי ארגונו של יעקב בן־אפרת מסרו אתמול, כי הוא נעצר ביום ה' על־ידי מחלק המיעוטים במשטרת ירושלים.

היום בבוקר תתקיים משמרת מחאה מול משטרת ירושלים במגרש הרוסים.

ארבעה נהרגו ו־63 נפצעו בתאונות דרכים בסוף־שבוע

מאת יצחק פרידור ויוסי ליבוביץ, סופרי „דבר"

שני אנשים נהרגו ו־43 נפצעו אתמול בהתהפך אוטובוס „אגד" שעשה דרכו מבאר שבע צפונה בקרבת מושב אחוזם. כל נוסעי האוטובוס נפגעו.

כל הנפגעים – חלקם קשה – הועברו לבית החולים „סורוקה" בבאר־שבע. בעת מסירת הידיעה נמשכת החקירה בשטח.

ויקטור פרץ, מנהל בית הספר למתנגנים בכפר תבור, נהרג אתמול, בהתהפך הטרקטור שבו נהג במשק במושב רבדה בחבל תענך.

בתאונת דרכים שהיתה אתמול בכביש מעלה אדומים בדרך לירושלים נהרג שלמה פרץ, בן 26, תושב הבירה.

מכונית מסוג „וולבו" שנסעה לירושלים סטתה שמאלה והתנגשה חזיתית במכונית מסוג פיאט שבה נהג פרץ. הוא נהרג במקום. שניים מנוסעי ה„וולבו" נפצעו.

7 קצינים אמריקאים נפצעו

18 בני אדם, ביניהם שבעה קצינים של חיל האוויר של ארה"ב, השוהים בארץ במשלחת כאורחים של משרד הבטחון, נפצעו אתמול בשתי תאונות דרכים שאירעו באיזור חדרה.

התאונה הראשונה אירעה בשעה 7.20 בבוקר בכביש פרדס־חנה, לאחר שנהג הטנדר איבד את השליטה על ההגה והתהפך. הנהג נפצע באורח בינוני ותשעה נוספים נפצעו קל.

כעבור כשעה וחצי סטתה נהגת מכונית פרטית, שנסעה מחדרה לכיוון הגדי עדה ופגעה במיניבוס, שעמד על השוליים. כתוצאה מהפגיעה התהפך המיניבוס, שבו היו קצינים מחיל האוויר האמריקאי. נהג המיניבוס ושבעה קצינים הועברו באמבולנסים לבית החולים „הלל־יפה" בחדרה, קיבלו טיפול רפואי ומאוחר יותר המשיכו בטיול.

האינפלאציה

(סוף מעמוד 1)

במונחים שנתיים, [illegible] לעומת עליה שנתית של 16.1 אחוזים שנמדדה בחודש שעבר.

נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שפורסמו ביום שישי, [illegible] של משרד האוצר, שצפו את ירידת קצב האינפלציה השנתי לרמה של 12 אחוזים. גם החודש צפו מדד גבוה מהרגיל, וזאת בעיקר בשל סיבות עונתיות, כגון המשך העליה במחירי הירקות והפירות ועליה במחירי ההלבשה וההנעלה.

בחודש שעבר נרשמו עליות מחירים בכל קבוצות הצריכה, פרט לסעיף ההלבשה וההנעלה שירד ב־1.8 אחוז. עליה גדולה במיוחד נרשמה במחירי הירקות והפירות – 10 אחוזים. מחירי הירקות הטריים עלו אף בשיעור גבוה יותר – 18.6 אחוזים, כאשר השיא שייך הפעם למחירי החצילים שעלו בלמעלה מ־55 אחוזים. בכל שאר סעיפי המדד נרשמו עליות בין חצי אחוז ל־2.4 אחוזים.

בתגובה למדד הגבוה יחסית הדגיש משרד האוצר, כי מדד מארס מחזק את הצורך להמשיך ולשמור על היציבות היחסית שהושגה במשק.

תגובת ההסתדרות

„עליית מדד המחירים לצרכן בחודש מארס 1988 בשיעור של 1.6% היא עלייה חריגה וגבוהה יחסית לאור הציפיות להורדת האינפלציה לרמה נמוכה, וזאת למרות שהשפעת תוספת־היוקר האחרונה – ששולמה רק בראשית אפריל, – עוד לא הובאה בחשבון", אמר מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר בתגובת ההסתדרות על עליית מדד המחירים לצרכן בחודש שעבר.

קיסר אמר שכוונת משרד האוצר להעלות את מחיריהם של המוצרים המסובסדים, – אם זו לא תעשה בהדרגה ובעליות מתונות מינימאליות – עלולה לגרום שוב את האצת האינפלציה, שתשפיע על עליית מחירים כללית בלתי מבוקרת ובלתי מבוקרת.

„פתח": מאבק ירושה

(סוף מעמוד 1)

כראש מנגנון „הגזרה המערבית" היה אבו־ג'יהאד מעורה היטב בנעשה בשטחים, בעל יכולת להשפיע על תושביהם והוא הכוח המניע להמשך ההתקוממות. מותו עלול לשבש את היכולת המבצעית של אש"ף לפעול בשטחים והארגון יתקשה, כנראה, יותר מבעבר ללבות את ההתקוממות.

אבו־איאד יראה עצמו קרוב לוודאי האישיות המוסמכת ביותר לרשת את מעמדו של אבו־ג'יהאד כסגנו של ערפאת. אולם, אבו־איאד לא קרוב מאותו הומר ולכן עלולים להתפתח בצמרת ה„פתח" מאבקים פנימיים על ירושת התואר והתפקידים החשובים שמילא אבו־ג'יהאד.

אמין ג'ומייל ל„דבר": עתה הזמן למו"מ שלום

מאת [illegible], סופרת „דבר"

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – „הגיעה העת שכל העמים במזרח התיכון יישבו אל שולחן הדיונים בהחלטה נחושה להגיע להסכם שלום ביניהם", אמר אתמול נשיא לבנון אמין ג'ומייל בשיחה ל„דבר" בסלון הספרים השמיני המתקיים עתה בפאריס.

נשיא לבנון אמין ג'ומייל הגיע במיוחד לפאריס לקידום ספרו „העלבון והסליחה", שראה אור בימים אלה בהוצאת „אלימאר".

כשנשאל אם יבוא לישראל כשיתורגם ספרו לעברית, התחמק הנשיא ג'ומייל והשיב בחיוך: „אשמח מאוד אם ספרי יתורגם לעברית. אני מצפה לכך. המסר בספרי מבטא היטב את רחשי ליבם של אחיי לבנון השואפים לשלום. אני מאמין שזו שאיפתם של כל העמים באיזור".

אש"ף בהלם

(סוף מעמוד 1)

פנים, ולקבוצה נוספת שחיפתה עליהם מבחוץ. המתנקשים, שהיו מצוידים בכלי נשק אוטומטיים ובאקדחים בעלי משתיקי קול, חיסלו בשלב ראשון את נהגו של אבו ג'יהאד שנמנם במכוניתו וכן את שני שומרי ראשו. כאשר חשד אבו ג'יהאד – ששהה באותה עת בחדר עבודתו בקומה השניה ועבר על מסמכים – שמשהו איננו כשורה, ירד לסלון ביתו עם אקדח תופי בידו.

הוא מצא עצמו פנים אל פנים עם המתנקשים שירו בו – לעיני אשתו ובתו – מטח של כ־70 יריות, ש־50 מתוכן ניקבו את גופו מהראש עד הרגליים. סך הכל רוקנו המתנקשים 100 כדורים ממחסניותיהם ברחבי הבית. ידו הימנית של אבו ג'יהאד נתתכה ממטח הכדורים. המתנקשים חסו על חיי אשתו ובתו ועל חיי בנו הקטן שישן בחדרו. מיד לאחר הרצח הסתלקו המתנקשים מהמקום. השלטונות התוניסאיים פתחו בחקירה אינטנסיבית ובסריקות אחר המתנקשים כולל באמצעות מסוקים.

ערפאת שמע על הירצחו של אבו ג'יהאד, איש אמונו הקרוב ביותר, בהיותו בבחריין. כתבים דיווחו שערפאת לקה בהלם, הסתגר בחדרו לזמן־מה ונמנע מלשוחח עם העתונאים. אחר־כך התעשת, הגיע לריאד שם נועד עם המלך פאהד ומיד אחר־כך יצא לתוניס, שם הוא עוקב עתה אחר המשך החקירה.

הוריו הישישים של אבו ג'יהאד – שלא ראוהו מזה שש שנים – סיפרו אתמול כי נהג לאמר להם כי באחד הימים יירצח משום שגורמים רבים, ובראשם ישראל, רודפים אותו. הוא נהג לזלזל בהסדרי השמירה סביבו מתוך אמונה עמוקה בגורל.

הסורים, שלא אהבוהו, הכריזו אתמול כי יסכימו לקבל את גופתו ולקבור אותה בדמשק. הירדנים, שגם לא רכשו לו חיבה, גינו את רציחתו כשם שנהגו שורה ארוכה של מנהיגים ערבים. שליט כוויית החליט להעניק פנסיה לאלמנתו של אבו ג'יהאד ולחמשת ילדיו. תת שר החוץ המצרי בוטרוס גאלי אמר שמצרים רואה במעשה „פשע מתועב" וכי היא תמשיך לתמוך באש"ף ובמאבקו למען השבת הזכויות הלגיטימיות של הפלשתינאים. אנשי „חזבאללה", חוטפי המטוס הכוויתי, הצטרפו אתמול להורים שגינו את רצח אבו ג'יהאד והבטיחו גם הם לנקום

ליוסי וולפסון ומשפחתו
לקיבוץ אפיקים
אתכם באבלכם הכבד בנפול בנכם
סרן אייל ז"ל
מפעלי מתכת נצר־סרני
קיבוץ נצר סרני

לחברנו מרדכי קרביאן מנהל הסניף
אתך באבלך במות אחיך
יעקב ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף ז'בוטינסקי
ההנהלה והעובדים

אבלים על מותו של חברנו
יעקב רסינסקי ז"ל
עובדנו הגמלאי
לשכת המס המרחבית
א.ח.ב. — והשפלה
ההנהלה והעובדים

ביום הזכרון
יום רביעי ג' באייר תשמ"ח (20.4.88)
בשעה 11.00
נעלה לבית הקברות להתייחד עם זכרם
של בנינו – חברינו
שנפלו במערכות ישראל
מנחם רוסקוב ז"ל · אביגדור (ניקי) עמנואל ז"ל
שיקה בהרב ז"ל · שלמה מגריל ז"ל
נתן שורץ ז"ל · יורם פרג ז"ל
דניאל ליבוביץ ז"ל · גיד צוק ז"ל
זיו שניר ז"ל
המשפחות
ובית חמדיה

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו
יוליוס (יצחק) גולדשטרום ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני א' אייר תשמ"ח
18.4.88 בשעה 17.00. בשעה 17.30 מתכנסים במרחב
המשפחה
ובית השיטה

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו
שלמה יניב ז"ל
נעלה לקברו ביום שלישי
ב' אייר תשמ"ח 19.4.88 בשעה 14.00
המשפחה
ובית נעסר

לחברתנו רצון תמר
משתתפים באבלך במות אחיך
שלמה בן זאב ז"ל
חבריך לעבודה
בית אבות משען
גבעתיים
משען MISHAN

לחברתנו ד"ר סולר אילנה
משתתפים באבלך במות אביך
איליה גובשוביץ
הנהלת משען
ועובדי בית אבות
גבעתיים
משען MISHAN

רצח בקרון המגורים

שוטרים מרסנים בכוח את אביהם הלום הצער של ארבעת בני משפחת מאן מסאן־אנטוניו שבטקסאס, שהתפרץ לאחר שנודע לו, כי ארבעת ילדיו נרצחו בקרון המגורים שלהם בדקירות סכין בלילה שבין יום ה' ליום ו'. ארבעת הילדים (מימין לשמאל): ארנסט, בן 13, מארתה, בת 14, שאנון, בת 17 וג'ניפר, בת 19. (צילום: א.פ.)

חברת „אל־ניר" וגזברה ספיבק יבקשו סליחה מן הצלם אלפרט

מאת סופר „דבר"

חברת התעופה „אל־ניר", השייכת בחלקה לתנועה הקיבוצית, עומדת להתנצל בפני הצלם משה אלפרט מאפיקים המועצה האזורית עמק הירדן על שגזברה סירב להשכיר מטוס קל לצילומי הוידיאו של המועצה, אם יצלמם משה אלפרט. ההתנצלות אמורה להתפרסם השבוע והדבר הושג בתיווך של ראשי התק"ם.

מזכיר התק"ם ישעיהו (שייקה) פרי אמר אתמול, כי מדובר במעשה חמור שאינו יכול להישאר ללא תגובה. יצויין, כי בסוף השבוע עמד מזכיר אפיקים להיפגש עם מזכיר התק"ם אהרון ידלין כדי לדון במקרה, אך הפגישה נדחתה. בינתיים, נכנסו מזכירי התק"ם לעבי הקורה ובעקבות טיפולם, נדרשה החברה להתנצל, להבהיר שמדובר בתקלה שלא תחזור יותר ולהביע צער על הדברים שאמר גזברה, ליאו ספיבק מקיבוץ אורים.

נודע כי לאחר שתפורסם הודעת ההתנצלות, יידרש גם הגזבר ספיבק להתנצל באופן אישי ופומבי על התבטאויותיו כלפי אלפרט ועל מעשהו, ואם לא יעשה כן – יישקלו הצעדים נגדו. במזכירות התק"ם יש כוונה לסיים במהרה את הפרשה ולחזור לסדר היום.

בעקבות פירסום המקרה, הודיעו מספר קיבוצים כי הם מסרבים לקבל שירותים מחברת „אל־ניר" עד שתתנצל החברה על המקרה. אתמול צילם אלפרט את הצילומים שבעטיים פנו אנשי הוידיאו של המועצה האזורית עמק הירדן לחברת „אל־ניר" לשם השכרת המטוס הקל. הצילומים נעשו אתמול בסיוע מטוס של החברה.

פרט פיקנטי בשולי המקרה. בתו של ספיבק, הגזבר שתוקף את חבר אפיקים במילים קשות וסירב להשכיר את המטוס, נשואה ל... בן אפיקים.

המנוע של המהפיכה הפלשתינית

תמונת ארכיון משנת 1983 של אבו ג'יהאד, שצולמה בטריפולי שבצפון לבנון במהלך ההתקוממות בהשראה סורית נגד מנהיגות ערפאת. (צילום: א.פ.)

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

אבו ג'יהאד, חליל אל וזיר, נולד ברמלה ב־1935. לאחר מלחמת השחרור עקרה משפחתו לעזה. הוא למד ספרות באוניברסיטת אלכסנדריה והיה קשור בחוגי „האחים המוסלמים". בתקופת שהותו במצרים הכיר את ערפאת ונמנה עם קומץ הפעילים הפלשתינים שהקימו את ארגון „פתח" בשלהי שנות החמישים.

בשנות השישים המוקדמות הקים אבו ג'יהאד את סניף „פתח" באלג'יר. שם יסד את התשתית הצבאית הראשונה של הארגון על ידי גיוס סטודנטים פלשתינים מאוניברסיטאות במערב גרמניה ויצירת הקשרים הראשונים בין „פתח" לסין וצפון־קוריאה שהפכו ברבות הימים ספקיות נשק של הארגון. מאוחר יותר ייסד מערכת קשרים עקיפה בתחום הצבאי בין אש"פ לברה"מ ומדינות הגוש הקומוניסטי.

לאחר מלחמת ששת הימים עסק בהקמת התשתית הצבאית של „פתח" בשטחים ובירדן. שנא את הסורים שרצחו בדם קר, לטענתו, את בנו היחיד ג'יהאד ותקופה ממושכת אף נרדף על ידם. כוכבו החל לדרוך לאחר מותו של יוסף אבו־ג'אר, אחד מבכירי מפקדי „פתח" בפשיטת צה"ל לביירות ב־1973.

בשנות השבעים פיקח על מבצע הקמת התשתית הצבאית הענפה של אש"פ בלבנון. הנחיותיו להימנע מהבלגה על הפצצות חיל האויר נגד מטרות מחבלים בביירות בקיץ 1982 הובילו בסופו של דבר למבצע של"ג. מעמדו כמפקד צבאי בלבנון היה כה איתן עד שלמרותו צייתו כל ארגוני החבלה. לאחר פינוי המחבלים מלבנון פיקח אישית על חזרתם למדינה זו ושיקום תשתיתם הצבאית בעיקר באיזור הדרום. מתוקף זאת היה אחראי לשיגור חוליות הטרור דרך אזור הבטחון לביצוע פיגועים בישובי הצפון.

אבו ג'יהאד נשא שני תארים חשובים: ראש הזרוע הצבאית של „פתח" וראש מנגנון הפיגועים של הארגון המוכר בשם „מנגנון הגזרה המערבית". מתוקף תפקידיו אלה היה אחראי לכל הפעילות הטרוריסטית שהתנהלה נגד ישראל דרך הגבולות ודרך הים. הוא נהג לתכנן את הפיגועים, לעקוב אישית אחר הכשרת המחבלים, לתדרך אותם ולהיפרד מהם אישית טרם צאתם לפיגוע. מנגנון הגזרה המערבית, שבראשו עמד, היה אחראי לפיגועים הרצחניים ביותר שבוצעו נגד ישראל כגון: הפיגוע במלון סבוי ב־1975, הפיגוע בכביש החוף במארס 1978, הפיגוע בבית הדסה במארס 1980 והנסיון להנחית מחבלים באזור הקריה בתל אביב באמצעות הספינה „אטיווריוס" באפריל 1986. לאחרונה נטל על עצמו את התפקיד להגביר את הפעילות הטרוריסטית מגבול מצרים ובמסגרת זו יזם את הפיגוע בצומת ערוער ליד דימונה. כל הפיגועים הללו תבעו קורבנות רבים וביניהם נשים וילדים.

בתור ראש מנגנון הגזרה המערבית יזם באמצע שנות השמונים את הסלמת הפעילות הטרוריסטית בתוך השטחים ובתחום הקו הירוק באמצעות חוליות מקומיות שהופעלו על ידי פקודיו שישבו ברבת עמון. בשל כך ובעקבות הקפאת שיתוף הפעולה המדיני בין ירדן לאש"ף – גורש בפברואר 1986 מירדן וחזר להתגורר בתוניס ובבגדאד.

אבו ג'יהאד היה אחראי גם על בניית התשתית המדינית של אש"פ בשטחים ועל הזרמת הסיוע הכספי לתושבים בגדה ובעזה. הוא עשה זאת מתוקף תפקידו כיושב ראש הצד הפלשתיני בוועדה הירדנית – אש"פית המשותפת. עמד בקשר הדוק עם מנהיגי ההתקוממות „אינתיפאדה" בשטחים שמהם היה מקבל דיווח שוטף על תוכניותיהם. בתור שכזה נחשב יותר מכל אדם אחר באש"פ למי שיצק שמן על מדורת ההתקוממות ודאג להמשכיותה.

אבו ג'יהאד היה גם האחראי להכוונת הפעילות הטרוריסטית של הגורמים האסלאמיים הקיצוניים בשטחים ולשילובם במנגנון הפיגועים שעמד בראשו. הוא עצמו נחשב לאדם בעל נטיות דתיות שהקפיד להתפלל חמש פעמים ביום. איש מאופק, המתרחק מאור הזרקורים, בעל אופי נוקשה אך מסור למשפחתו ולעניינים שעליהם הופקד. בתור שכזה נחשב ל„מנוע של המהפכה הפלשתינית" ואף זכה לשמש סגנו של ערפאת.

מזכר ההבנה לישראל וארה"ב ייחתם ביום ה'

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – מזכר ההבנה בין ישראל לארה"ב ייחתם ביום ה' הקרוב בוואשינגטון ובירושלים – על כך הודיע ביום ו' שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ לשגריר ישראל בוואשינגטון משה ארד. הודעה רשמית על כך תתפרסם מחר. בשם ארה"ב יחתום על המסמך הנשיא רייגן.

מזכר ההבנה מהווה מיסוד רשמי של שיתוף פעולה בין ישראל לארה"ב הקיים „בשטח" בעיקר בתחום האסטרטגי וגם בתחומים כלכליים ומדיניים. משמעותו סמלית בעיקרה. הכנתו הושלמה למעשה כבר לפני מספר שבועות, אולם החתימה התעכבה משיקולים פוליטיים של הממשל האמריקאי הקשורים ביוזמת השלום של השר שולץ ובמאמציו לשכנע את ראש הממשלה שמיר לקבלה.

בעת ביקורו האחרון של שמיר בארה"ב בחודש שעבר היתה צפייה שהמזכר ייחתם, אולם האמריקאים החליטו לא „לתת לשמיר פרס", הסביר בזמנו מקור בממשל, נוכח אי היענותו ליוזמת שולץ וכדי להימנע מליצור מצב ורושם שחור מארה"ב עם הישג נבבר.

בעת ששהה לאחרונה בארץ, בראשית החודש, רמז כבר שולץ על האפשרות שהמזכר ייחתם לקראת יום העצמאות. את ההחלטה לחתום על המזכר יש לראות על רקע שיקולים מדיניים. הממשל אינו רוצה ליצור תחושה של מתח ביחסי ארה"ב־ישראל או של הפעלת לחץ אמריקאי על ישראל לא בישראל עצמה ולא בקהילה הבין־לאומית כולה. דוברים רשמיים הביעו עמדה זו בפומבי. חברי הקונגרס והסנאט הדגישו אותה במכתבים ששלחו לשר החוץ שולץ, ובשיחות פרטיות מסבירים מקורות בוואשינגטון, כי השהיית חתימה על שיתוף פעולה אינה יכולה לשמש תמריץ להשגת שיתוף פעולה רב יותר בנושאי בטחון ראשונים במעלה, הדורשים ויתורים ונטילת סיכונים רציניים מצידה של ישראל.

מצנע נחסם

אלוף הפיקוד עמרם מצנע עם אחיו של רומם אלדובי בבית־החולים „הדסה" בירושלים (צילום: יצחק הררי)

אחיו של רומם אלדובי ניסה למנוע מהאלוף מצנע לבקר הפצוע

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע ביקר ביום ו' אצל רומם אלדובי השוכב עדיין מחוסר הכרה בבית החולים „הדסה" עין כרם, מאז התקרית בטיול ביתא.

עם כניסת האלוף מצנע לבית החולים ביקש אחיו של אלדובי, יניר, למנוע ממנו להיכנס לחדרו והאשים את מצנע, כי „הכל קרה בגללו".

הדבר נעשה לנגד מצלמות הטלוויזיה, שהמתינו למצנע בעקבות הודעה שקיבלו מאנשי גוש אמונים. מאיר אינדור הודיע לכתבים להגיע למקום, „משום שהאלוף מצנע עומד לבקר את אלדובי בגלל צרה־הגבלה שהוציא נגדו בעבר ויהיה מעניין" לדברי אינדור בהודעתו לכתבים.

בתום הביקור התנצל יניר אלדובי לפני האלוף מצנע על דבריו ואמר שגם הוא חייל בצה"ל ואסור לערב את הצבא עם פוליטיקה. הוא הודה למצנע על שבא לבקר את אחיו. האלוף מצנע קיבל את ההתנצלות ואמר שהוא מבין שהדברים נאמרו בסערת רגשות.

הפסל צבי אלדובי, אביו של רומם, פנה לעיתונאים במקום וביקשם שלא ישפכו את דמו של בנו, כפי שנעשה עד כה לדבריו בתקשורת. צבי אלדובי אמר, כי מאז התקרית השמיצו את רומם בתקשורת וטפלו עליו שקרים רבים מבלי שהוא יכול להגיב.

השופט אהרן כהן יובא היום למשפט בירושלים

(ע.) – היום ייפתח בבית־המשפט המחוזי בירושלים משפטו של השופט אהרון כהן. השופט כהן בן 58, סגן נשיא בית־משפט השלום בתל־אביב המרכז, מואשם בשתי פרשות שונות ובשלוש עבירות – בהפרת חובה, הפרת אמונים, השפעה לא הוגנת על הליך שיפוטי.

משפטו יתנהל בפני הרכב מיוחד של שלושה שופטים מחוזיים – צבי טל, שלום ברנר ושמואל פינקלמן.

בכתב האישום שהוגש נגד כהן, שעליו חתום היועץ לממשלה יוסף חריש, נאמר, כי השופט כהן גילה למזכיר בית המשפט לתעבורה בתל אביב אברהם פלאי על דבר החקירה הסמויה, שניהלה נגדו המשטרה. היה זה לאחר שהשופט כהן האריך בשבע הזדמנויות שונות את מעצרו של „עד המדינה" בפרשת השוחיות בבית־המשפט לתעבורה, יהודה פרנקל.

השופט כהן אף הוציא בכל הפעמים צווי־איסור פרסום על המעצר ועל עצם החקירה, אותם נימק בכך, שאם ייוודע שקיימת חקירה, היא תיפגע בצורה קשה ביותר.

בפרשה השנייה מואשם כהן, כי השפיע השפעה לא הוגנת על השופט לתעבורה אשר ארבל, כדי שיקטין קנס שהוטל על השופט כהן בשל עבירת תעבורה. השופט כהן נידון שלא כפניו לקנס של 300 שקלים. לפי כתב האישום, לאחר שהתביע טרוניה על כך לפני השופט ארבל, הסכים האחרון לבטל את גזר הדין המקורי.

שבוע של עיצומים קשים – מתחיל בבתי־החולים של קופ"ח והממשלה

האוצר: עיכבנו תשלומים פיקטיביים לעובדי המינהל ● העובדים: נשבות

מאת רנקה הרניש, סופרת „דבר"

שבוע של עיצומים קשים מתחיל הבוקר בבתי־החולים של קופת חולים, והמסגרתם נבגרים לשלושה ימים בהצטיידות חדרי המיון, מרפאות החוץ, המכונים ובמחלקות יעבדו הרופאים במתכונת שבת בלבד. במקביל סוגרים רופאי המדינה החל מהשעה 7.00 הבוקר ועד להודעה חדשה, את מרפאות החוץ והמכונים בכל מערכת האשפוז הממשלתית.

רופאי המדינה מוכנים לבטל את עיצומיהם גם ברגע האחרון, אם האוצר יודיע להם על תאריך מדויק של פתיחת המשא ומתן אתם על קיצור התורים לניתוחים. הודעת האוצר לא התקבלה אמש, ולא נראה שתתקבל הבוקר.

האוצר מקיים היום פגישה עם נציגי ההסתדרות הרפואית ודן אתם על הסכם עבודה כללי לרופאים, אולם רופאי המדינה תובעים דיון נפרד אתם. רופאי המדינה טוענים, כי המשא ומתן עם ההסתדרות הרפואית נערך „על עבודה בשעות רגילות" והם תובעים משא ומתן על עבודה במשמרת שנייה לקיצור התורים. ראשי ארגון רופאי המדינה מאשימים את האוצר ב„התחמקות וסחבת" וישביתו את מרפאות החוץ והמכונים „בצער ראשון".

בחמישה בתי־החולים של קופת־חולים סגורים היום חדרי המיון – „בילינסון", „השרון", „מאיר", „גהה" ו„שלוותה", ומחר מתרחבת ההשבתה לשישה בתי־חולים נוספים. מד"א קיבל הודעה לא להעביר חולים לבתי־החולים של הקופה. בחדרי מיון של קופת־חולים יתקבלו בשלושה הימים הקרובים רק מקרים של הצלת חיים, שיאושרו על־ידי ועדת רופאים מיוחדת.

במקביל נסגרים מהבוקר בכל בתי־החולים של קופת־חולים מרפאות החוץ והמכונים ומתבטלים כל הניתוחים האלקטיביים. הרופאים במחלקות יעבדו במתכונת שבת בלבד. העיצומים יסתיימו שעה לפני כניסת ערב יום הזיכרון.

הסתדרות רופאי בתי־החולים של קופת־חולים הודיעה על העיצומים בסוף השבוע שעבר, ועד למסירת הידיעה לא היו כל מגעים עם הנהלת הקופה. היום אמור מזכ"ל ההסתדרות להודיע בישיבת הוועדה המרכזת על השינויים הפרסונאליים בהנהלה המרכזית של קופת־חולים והקדמת ועידת קופת־חולים, שבסמכותה לאשר את השינויים.

האוצר ביטל הוראת מנכ"ל משרד הבריאות

עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים לא יקבלו במשכורת חודש אפריל את התשלום עבור שעות עבודה נוספות לחיסול הפיגורים בעקבות שביתתם, כפי שסוכם עם מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' יורם לס. דובר משרד האוצר מסר, כי מ"מ שר האוצר גדעון פת מצא, בהתייעצות עם שר האוצר משה נסים במקום מושבו, כי „מנכ"ל משרד הבריאות נתן הוראות בדבר תשלום של מאות אלפי שעות נוספות פיקטיביות לעובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים כתמורה על ניכוי דמי שביתה". הדובר מסר, כי הדבר הגיע לידיעת משרד האוצר רק בשבוע שעבר.

מ"מ נציב שירות המדינה יעקב רנון תבע אמש במברק למנכ"ל משרד הבריאות פרופ' יורם לס לבטל את ההוראה, שנתן בעניין תשלום השעות הנוספות בעקבות השביתה. זו הוראה בלתי חוקית – טוען רנון במברק.

תגובת העובדים

„אין שום הצדקה להחלטת האוצר, אלא אם הוא מחפש לפגוע בעובדים ולשבש את מערכת הבריאות", כך הגיב יו"ר הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק משה אבטוב. הוא ציין, כי העובדים עשו מאמץ כדי להביא את בתי־החולים למצב תקין, ואם האוצר יפגע אפילו בשעה אחת מהשעות עליהן דווח – ינקטו העובדים את כל האמצעים שעומדים לרשותם, כולל השבתת כל בתי־החולים הממשלתיים ללא הודעה מוקדמת.

משרד הבריאות

„אנחנו רואים את הצעד החדש של האוצר כהמשך ההתעללות במערכת הבריאות" – כך הגיב דובר משרד הבריאות אלגרבלי. לדבריו, כל השעות הנוספות שאושרו לעובדי המינהל והמשק היו בהסכמת ראשי משרד האוצר ונועדו להשיב את הסדר והתקין לבתי־החולים לאחר שביתתם הממושכת של העובדים.

הקונטראס באים

משלחת של מחתרת ה„קונטראס" מגיעה למנגואה בירת ניקרגואה ביום ה', לראשונה מאז החלה מלחמתו של הארגון בשלטון הסאנדיניסטי לפני שש שנים. (צילום: א.פ.)

מכתבי התנצלות רבים לישראלי שנפגע מבעלי פנסיון באוסטריה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

בעקבות פרסום תוכנו של מכתב אנטישמי ששלחו בעלי פנסיון „שרלוטה" בעיירת הנופש בארגסטיין שבאוסטריה לתושב חיפני שביקש מהם מידע על תנאי האירוח בפנסיון שלהם הגיעו אל הישראלי עשרות תגובות ומכתבי התנצלות ממוסדות רשמיים, מפעלי תיירות ואנשים פרטיים באוסטריה ובגרמניה.

תוכנו של המכתב פורסם בעתונות הישראלית ובכמה עתונים באוסטריה ובגרמניה ועורר תגובות נזעמות. הישראלי, אמנון לב־ער, יליד הארץ, בוגר הפקולטה למחשבים בטכניון, העושה עתה תואר שני בתעשיה וניהול, סיפר לסופרת „דבר" כי לפני שבועות אחדים פנה אל לשכת התיירות בוינה וביקש מידע על אתרי נופש באוסטריה. הוא קיבל רשימה של בתי מלון ופנסיונים ובחר מתוכם באקראי, את פנסיון „שרלוטה" בבארגסטיין.

בתשובה על פנייתו לקבלת פרטים על תנאי האירוח בפנסיון זה הגיע אליו מכתב מלא שטנה ודברי נאצה. במכתב נאמר בין היתר, „איננו יכולים להסביר פנינו לתיירים מישראל בגלל התנהגותה של מדינת ישראל בשטחים. האוסטרים טרם הצליחו להתגבר על פצעי העבר, אולם ההווה בשבילנו הם עזה, מערב ירדן, ירושלים, הפצצות ישראליות על שכנותיה, הקמת מחנות הסגר לפליטים ערביים והרשימה ארוכה בנושאים דומים".

המכתב עורר כאמור תגובות נזעמות בישראל. אמנון לב־ער מיהר על תוכנו לפני משרד התיירות של אוסטריה ועיריית בארגסטיין. המכתב גם הובא לידיעתם של משרדי החוץ והתיירות בישראל. העתקים ממנו ותגובה עליו פורסמו בהבלטה בעתונות האוסטרית והגרמנית ובעקבות זאת נשלחו ללב־ער עשרות מכתבי התנצלות. עם הכותבים נמנים ראש עיריית בארגסטיין שציין בין היתר כי תוכנו של המכתב אינו מייצג את דעתם של אזרחי עיר הנופש. תגובה של משרד התיירות של עיר זו מחברת התעופה האוסטרית, ממשרד התיירות האוסטרי, מעיריית וינה, מאנשי ציבור ודת, משני פרופסורים האחד מאינסבורק והאחר מוינה ומרבים אחרים. משרד התיירות בוינה ואחד מבתי המלון בעיר זאת הזמינו את לב־ער לבוא ולהנפש בעיר כאורחיו. לב־ער לא נענה, כמובן, להצעות האירוח. בתשובה על שאלה אמר, כי אין ברעתו לבקר באוסטריה, לפחות לא בעתיד הנראה לעין.

איש הצבא האדום היפאני זוהה בוודאות כיוזם הפיגוע בנאפולי

מאת מיכל סלע, רומא

(מיוחד ל„דבר"). – יונזו אוקודאירה, איש הארגון הטרוריסטי „הצבא האדום" היפאני, זוהה מעבר לכל ספק כאיש מאחורי הפיגוע במועדון הצי השישי האמריקאי בנאפולי.

חמישה הרוגים ו־20 פצועים, רובם איטלקים היו קרבנות מכונית התופת שהתפוצצה מול מועדון הצי השישי האמריקאי בשמונה בערב ביום ה' האחרון. הטכניקה, התכנון, ההתמקות, תואמים במדויק את הפיגוע שבוצע לפני שנה בשגרירות האמריקאית ברומא בידי אותו ארגון.

יונזו אוקודאירה, בן 39, מקבוצת קיר־רוז, המתחמק בשיטתיות ממשטרות כל העולם מזה עשר שנים. ב־1972 היה אוקודאירה היחיד מבין ארבעת המחבלים שטבחו 26 איש בשדה התעופה בן־גוריון, שהצליח להתחמק מכוחות הבטחון הישראליים. עקבותיו אבדו. ב־1976 נעצר בירדן, אולם שוחרר על ידי חבריו בתמורה לחיי בני ערובה במטוס שחוטף בבנגלדש. מאז השאיר אחריו שורה ארוכה של מעשי טרור: ב־1986 נגד מועצת השבעה בטוקיו, ב־1987 פיגועים בשגרירות יפאן וארה"ב בג'קרטה וביוני אותה שנה בשגרירויות ארה"ב ובריטניה ברומא.

בפיגוע הנוכחי בנאפולי השתתפו מלבדו עוד שני אנשים שזהותם עדיין לא הוברר סופית. כפי הנראה מדובר בגבר ואשה, שניהם יפאנים, שניהם טרוריסטים ותיקים ומוכרים.

בינו־ליניאל

צים-סינגפור ● צים-יוקוהמה ● צים-אוסקה ● צים-אילת

4 המובילות במזרח-הרחוק

4 אניות גדולות ומהירות יותר פוקדות כעת גם את נמלי יפן-וקוריאה בפקידה ישירה.

צים ZIM המוביל שלי!

דבר פתוח

חסון כחרמון, נאה כגליל

מאת אלוף (מיל') רחבעם זאבי

אלוף דן לנר ז"ל. צריך היה לומר אלוף במילואים דן לנר, אבל לגביו מיל' לא נדבק, כי הוא תמיד היה בשירות, כמו גם תמיד במילואים. מאז שהכרתיו כמפקד הגדוד הראשון של הפלמ"ח במלחמת הקוממיות, הוא לא פסח אף על אחת מהמלחמות, ותמיד הוא היה בקו הראשון של החזית.

דן היה מפקד של הגדוד שלי בתש"ח. איתו ותחת פיקודו הלכנו בנתיב הקרבות הארוך של הגדוד הזה מהפשיטות על דרום עמק בית־שאן ועל כפרי הגלבוע, דרך קרבות משמר העמק, פעולת „המטאטא" לטיהור הציר טבריה – ראש־פינה, מבצע „יפתח" – בלימת הפלישה הערבית במלכיה במרומי הגליל העליון. אחר־כך הוא שימש סגן מפקד החטיבה בקרבות „מבצע דני", והוא היה האוטוריטה המבצעית העליונה בחטיבת „יפתח פלמ"ח".

גדודו של דן, הגדוד הראשון של הפלמ"ח, היה היחיד בגדודי הפלמ"ח, שלא היה מרותק לשטח כלשהו. הוא היה כוח עתודה של המטכ"ל והועבר מגזרה לגזרה לפי צורכי ניהול המלחמה. דבר זה תאם את אופיו ואת כישוריו של דן: הוא היה מפקד נועז, שראי מעולה, הבין בהפעלת מסגרות לחימה גדולות.

ההשכלה הצבאית של מפקדי הגדוד היתה זו שרכשנו בקורס המ"מים של ההגנה והניסיון המצטבר מפעולות שונות. לעומתנו היה דן מנוסה ובקיא באורחות לחימה כפי שראה והשתתף בהם בגופו במלחמת העולם השנייה, כאשר פעל בשדות הפרטיזנים היוגוסלביים.

אפילו היה דן מבוגר מאתנו וזר לנו בהרגליו ובעברו – אהבנו אותו כולנו: אנשי ההכשרות, אנשי הגח"ל, סגל הפיקוד, אנשי המפקדה והשירותים. הוא לא נזקק לסימני דרגות על הכתפיים כדי להקרין סמכותיות, כי היא היתה טבעית אצלו. כאשר דן היה נכנס לחדר היה מושלך בו הס מוחלט וכולם הביטו בו וציפו למוצא פיו. דן לא היה צריך להסביר את השיקולים להחלטותיו, כי היה ברור לנו שאלה ההחלטות הכי טובות של מפקד מנוסה ושקול. אף־על־פי־כן היה מסביר לנו את שיקוליו.

בקרבות משמר העמק למדנו ממנו כיצד מפעילים גדוד שלם בקרב יום. עד אז פעלנו כמחלקות או כפלוגות, ובעיקר בלילה. פה ניצבנו בפני אויב מסודר שיש לו סיוע ארטילרי. דן פעל בתחבולה: הוא הכניס את האויב לתוך מארב ביום, והסתפקני אם יש לכך דוגמאות מוצלחות אחרות בהיסטוריה הצבאית.

אבל באותו קרב של משמר העמק גם כעסנו עליו. הוא לא התיר לנו להסתכן בהוצאת חללים שלנו משדה הקרב. המסורת והחינוך הפלמ"חי גרסו אחרת, ובגדוד של הכשרות היה לכך עוד משנה תוקף. אבל דן היה איתן בהחלטתו שאין להקריב לוחמים חיים כדי לפנות את המתים. את אורח ההתנהגות הזה למד אצל הפרטיזנים. באתי אליו כדי להביע את ההתמרמרות בשורות [illegible] סיפר לי כיצד הם השאירו מאות מחבריהם בהרי יוגוסלביה, אפילו כשהם רק פצועים. הוא אמר ששלושת רבעי אנשי החטיבה שלהם אבדו כך.

ממשמר העמק עלינו למבצע „יפתח" בגליל העליון. דן פיקד על הגדוד הראשון בשתי ההתקפות על מלכיה. בבוקרו של יום אחד בהתקפה הראשונה שמעתי ברשת הקשר כיצד „יפתח" (הוא יגאל אלון) מחפש את „תגי" (הוא דן לנר). הם לא שמעו איש את רעהו ואני שמעתי את שניהם בגלל היתרון הטופוגרפי. התנדבתי לקשר ביניהם. יגאל ביקש מדן דיווח ומסר לו מידע על החזיתות השונות. בין השאר סיפר גם ש„אתמול הכריזו בתל־אביב על הקמת מדינה יהודית". העברתי הכל, אבל השמטתי פרט טפל זה. יגאל הקשיב לדיווח שלי וביקש שאשלים את אשר החסרתי. לא הבנתי מדוע זה חשוב, כאשר יורים עלינו אש תופת, הפצועים גונחים, כולנו צמאים אחרי 48 שעות של שהות בשדה, התחמושת אוזלת וכו' צריך לספר על הכרזות של עסקנים בתל־אביב. אחרי הקרב אמר לי דן

שגם הוא חשב כמוני.

כאשר נסוגונו מקרב מלכיה הראשון ב־15 במאי והיו לנו 130 נפגעים חשבנו שהפסדנו הכל, שהעולם חרב. דן היה סבור שהמטרה הושגה: היה עלינו לבלום את הפלישה מלבנון ועשינו זאת. הוא הסביר לנו, שלולא לא היינו נלחמים בקדש ובמלכיה היינו צריכים להילחם ברמות נפתלי וביסוד המעלה, והגליל העליון היה מתנתק ואולי נופל. הוא ראה את התמונה המערכתית בעוד אנחנו קראנו רק את הקרב.

דן הבין אז שהגדוד מוכה, כשרבע מאנשיו נפגעו. הוא הבין שאת הגדוד יש לשקם מחדש. לכן הוא ציווה עלינו להישאר בשטח ולא לחזור למחנה פילון. נשארנו שבועות מספר, עד לקרב השני על מלכיה, בהרים שמדרום לרמות נפתלי. דן חשש, ובצדק, שהשיבה למחנה והפגישה עם בנות ההכשרות שהמתינו שם יגרמו לדמורליזציה. לא רק שנשארנו בשדות, מתחת לעצים ושיחים חסרי צל, בלי מים ובלי מזון, עקוצי זבובים ופרעושים, אלא שהוא יזם פעולות פשיטה כנגד האויב, ומדי לילה היינו יוצאים לפעולות. זה לא תאם להתנהגותו בעבר, כאשר היה מסתלק מהגדוד לאחר כל פעולה ומשאירו בידי הסמג"ד והמ"פים, והיה שב לקראת פעולה חדשה. הפעם הוא נשאר אתנו ובתוכנו, וזה השפיע על מוראל הגדוד ועל רוחו שנשתבשה בקרב.

בתכנון הקרב השני על מלכיה הכניס דן תחבולה ועורמה. הוא תכנן שנגיע ליעדי האויב מעורפם ותוך אשליה שלהם, כי אנחנו כוח ידידותי. התכנון היה מבריק וכך גם הביצוע. ממבצע „יפתח" ירדנו לשפלת יהודה ונטלנו חלק במבצע „דני". דן היה כבר קצין המבצעים החטיבתי, מה שקוראים היום סגן מפקד חטיבה. אני זוכר אותו בחפ"ק (חבורת הפיקוד הקדמית) שלו ליד הכפר ברפיליה. היתה זו חבורה של 3 או 4 אנשים עם מכשיר קשר ומפה. דוגמא של חפ"ק קלאסי בקרב נייד, שמזמן כבר שכחנו במהותו, וחבל.

אני זוכר את התדריך שנתן לי שם לפני צאתי לפטרול סיור: ענייני, תמציתי, עוסק בעיקר, בוחן את ההתפתחויות במקרה של הסתבכות. אני זוכר כיצד הגיב בחיוך כאשר שבתי מהפטרול ודיווחתי לו שכבשתי את הכפר מידיה, שהוא מודיעין של המכבים. הוא העיר לי: „איפה הדבקות במטרה לא לזה נשלחת". רק כשהסברתי לו את השתלשלות הדברים – בירך אותי ותבע ממני שאלך לישון. כן, כמה שהיה נוקשה וסגפני בשדה, הוא זכר לדאוג לרווחתו של החייל. כשהתמניתי לשמש מפקד גדוד היה דן לנר המודל שלי לחיקוי. ראיתי בו מג"ד אידיאלי.

שמחתי להיפגש אתו בתרגילים של צה"ל, במלחמה על המים בפיקוד הצפון ובמקומות אחרים. אספר רק עוד על מפגש אחד אתו במלחמת יום הכיפורים, כאשר ביקרנו, משה דיין ואנוכי, במפקדת האוגדה שלו בגולן. המצב היה קשה ביותר, אפילו קריטי. דן נתן ביטוי לכך ובכל זאת הוא הקרין ביטחון והדגיש את חוסר הברירה. כאשר ליווה אותנו לכלי הרכב הלכתי לצידו והוא הפטיר: „אתה זוכר, גנדי, לפני 25 שנה אמרתי לך שאני לוחם לא רק על ארץ־ישראל, אלא על ביתי שלי הנמצא שם בעמק. זה היה ב־1948 כשהיינו בצד השני של עמק החולה. עכשיו אני לוחם שוב על הגנת ביתי, אלא שזה מצד מזרח".

דן ידע לאכול הרבה ולישון הרבה, אבל הוא ידע גם לא לישון ולא לאכול. היה לו כושר פיזי רב, הוא ידע ללכת ולטפס בהר, ידע לקרוא את השטח ולגלות בו את היתרונות שהוא מעניק כמו גם את נקודות התורפה שבו. היתה לו מנהיגות טבעית ואנשים נהו אחריו בביטחון. הוא דיבר בפשטות ולא התנשא. היה לו שכל ישר והיגיון בריא. השתלבו בו תרבות ופשטות.

דן היה איש יפה. הוא היה חסון כמו החרמון, נאה כמו הגליל, חזק כמו הגולן, שורשי כמו שדות העמק, ותוסס כמו הירדן. על כך אמר המשורר „האדם הוא תבנית נוף מולדתו".

שמרנות חדשה, סוציאליזם ישן

מאת אימיק לוי

משק מולאם, ואפילו משק עובדים המנוהל בצורה אדמיניסטרטיבית, אינם מהווים עוד משאת־נפשו של הסוציאליזם בן־זמננו. הצורך בעריכת שינויים במשק הציבורי בישראל, ובראש וראשונה בחברת העובדים, לא נולד אתמול. המשבר האידיאולוגי שאליו נקלע הוא משבר כלכלי וניהולי. מצוקה זו היא, כנראה, תנאי הכרחי לביצועם של שינויים, אך אינה תנאי מספיק. לשם כך דרושים אנשים ורעיונות מתאימים.

בבריטניה, למשל, מתחולל מאז עליית השמרנים לשלטון ב־1979 תהליך הקרוי „פריבטיזציה" – תהליך של העברת חברות מהסקטור הממלכתי לסקטור הפרטי. במרוצת השנים האחרונות גדל מספר בעלי המניות בבריטניה מ־3 מיליון ל־9 מיליון וכ־400,000 עובדים הפכו בעלי מניות בחברות שבהן הם עובדים. במקרים מסויימים הם אף הפכו לבעלי השליטה בחברה.

בכל אותן 13 חברות, שנמכרו לציבור, חל שיפור משמעותי במצב הכלכלי. ראוי לציין, כי ברוב המקרים ניתנה עדיפות לעובדי החברה ברכישת מניותיה, בכוונה ברורה להפכם לשותפים. כן ניתנה עדיפות ל„משקיע הקטן", מתוך כוונה להביא לפיזור רחב, ככל האפשר, של המניות בציבור.

בישראל עדיין שורר „פרדוקס הבעלות הציבורית", אם להשתמש בלשונו התוהה של אפרים ריינר. זהו מצב אבסורדי במקצת. ל„אזרח" או ל„חבר" אין כל מעמד חוקי בנכסי המדינה או ההסתדרות, וברוב המקרים, הפיקוח הציבורי על „חברות ציבוריות" הוא פחות מזה הקיים על חברות „פרטיות".

הצעתו הקונקרטית של ריינר, לחייב בשלב ראשון את החברות הציבוריות לשיתוף במידע, ובשלב השני להנפיק מניות לציבור – נשארה ללא הד הולם.

המודל הבריטי ראוי בהחלט לעיון אך לא לחיקוי. תנועת העבודה, ובוודאי תנועת העבודה בישראל, אינה יכולה להניף את דגל „הפריבטיזציה". היא כן יכולה, ורצוי שתעשה זאת בהקדם, להנהיג תהליך של „סוציאליזציה". במלים אחרות, יותר שיתוף בבעלות, בניהול, במידע ובפיקוח. אין צורך להיות מרקסיסט כדי להבין, כי רק שינוי בהוויה, קרי: שינוי מהותי ואמיתי באופי הבעלות והניהול, יביא לשינוי בתודעתם של העובדים והציבור בישראל.

איך־די־בי־פוטנציה

מאת איל הוברסב

בימים אלה נערך בשמאל הישראלי מפקד חברים: הפגנות, עצומות, מודעות־פעילות ענפה שחלק מרישומה נכתש עד דק במחול האלות, וחלק נותר כאן, מותיר משקע המחלחל לתהומות האטימות של כולנו. גם אלה ששכבות הסלע בראשם עשויות גרניט.

אך לא כל המשתייכים לשמאל מתפקדים, אפילו לא רובם. במחנה זה רב חלקם של האימפוטנט הנצחי ומשלימו־כפילו האינדיבידואל הנצחי, הממשיכים לשבת על הגדר הירוקה ולהביט אל עבר המזרח המתעורר. דפוסי הפסיביות האזרחית בישראל משתנים בקצב איטי מדי ביחס לתאוצת המאורעות המתרחשים ועוצמתם. לכן ניטיב אולי לעשות אם נתבונן מעט במראה.

האימפוטנט הנצחי ניחן, בדרך כלל, בכושר ראיה וביכולת ניתוח. הוא מביט אל ההווה ואל העבר ומסכים אתך שעכשיו רע, שיהיה יותר גרוע, שעתה הזמן לעשות משהו, אבל מעשה שכן, אין הוא רואה כל אפיק פעולה אפקטיבי. אין הוא מאמין בכוחן של הפגנות, וודאי לא סתם מודעות ועצומות. לעומת זאת, בחשיבותן של התנחלויות, עם חומה ומגדל, הוא דווקא מכיר, אך אינו מוצא מקום מתאים להתנחל בעצמו. כך נותר האימפוטנט אין אונים, עם מלאי הקפה ועוגות לחיילים, שהרי הם כידוע אינם כאן, הם במגרלים המזרחיים של ההתיישבות.

בבואתו של האימפוטנט מתוחכמת יותר, חמקנית. האינדיבידואל הנצחי דומה בכל לאימפוטנט, אבל האימפוטנציה שלו צנופה תחת ציצי האינדיבידואליות. הוא חושש להיטמע בהמון, טיפוס יהודי שכמותו. אין הוא רוצה לשייך את חתימתו לכותרות שאין לו עליהן שליטה ולא ניסח אותן בעצמו, או לפעול בצורה כלשהי שלא הוא שיזם או תכנן. האינדיבידואל מכיר את כוח ההרס של ההמון, ולכן הוא ממתין בשקט לרגע שבו יחוש את נוגה זרועו (ואלתו) ותוכח צדקתו.

האינדיבידואל והאימפוטנט הם שתי צורות ביטוי לאותה מחלה עצמה, היא מחלת האינדי־בי־פוטנציה או בשמה המפורש: אין די בי פוטנציה. היא עשויה להוות שני פנים של אותו אדם עצמו או שכל אחד משני מרכיביה עשוי להתגלם באדם אחר. כשמחלה זו היא בשיאה, היא משתקת כל פעולה במסגרת היחיד או הקבוצה. מבחינה זו האימפוטנט והאינדיבידואל הם במצב ביניים, שהרי עדיין לא שבתו מעשייה כליל. למול השתלטות הפסיביות בכל האמור בפעילותם הפוליטית, הם מפגינים במישורים אחרים אקטיביות רבה, מעורבות בחברה ומסגרותיה השונות, כמו גם נכונות בלתי מסויגת לתרום לה. האינדיבידואל, לדוגמה, מסכים ללכת לצבא, לשרת נאמנה בארגון אדיר־ממדים שאין לו עליו שליטה, שבמסגרתו הוא חייב בציות – כמעט לכל פקודה. הוא מוכן להיות נתון בסכנה מתמדת הנובעת מהכורח ליישם החלטות לא רציונאליות ובלתי מוסריות שמקבלים מפקדיו, החל מהפקודה לצאת למלחמה וכלה בזו האומרת לו לאמה באלה, מהשיטוט בין גושי הארד ועד לכיתות הבבוס.

כאן גם עשוי להתגלות הפן האקטיביסטי של האימפוטנט: הוא עשוי להיות החייל הקרבי שנרכב שנים מחייו לצבא והמוכן תמיד ללחום בעת מלחמה, הוא יודע כי עקשנותו, תושייתו ואומץ לבו הם שיכריעו בה דווקא או, מעשה נסים, הוא אינו חש חסר אונים. גם עתה, בהתנגשות תקופת האבן עם תקופת העץ, הוא עומד בכון לפעולה, אלתו בידו, וממתין לשריקת הפתיחה של אנשי המצלמה שיעבירו את משחק הכדורסל המתמשך הזה לאוהבים בחו"ל.

אך בל נטעה. לא רק לצעיר הישראלי שני פנים, אקטיבי ופסיבי. תופעה זו היא רב־דורית, רב־שכבתית, רב־עדתית וכמובן רב־מינית. היא חלק מההוויה הישראלית והתרבות הפוליטית שלה כפי שהתפתחה עוד בתקופה של טרום־המדינה.

כך, בעוד מטוטלת האקטיביזם עוברת מימין לשמאל, מהכיפה הסרוגה אל (מה שהיה) החולצה הכחולה, היא מתקבלת שם בקול מחאה די דקה ובימים אלה של מחלת הכשל החיסוני, התמשכותה של האינדי־בי־פוטנציה מהווה סכנה של ממש.

כבר יותר מעשור צוברות תנועות המחאה החוץ־פרלמנטריות כ„גוש אמונים" ו„שלום עכשיו" עוצמה פוליטית כתוצאה מחוסר אפשרותה של המערכת הפוליטית להכריע בנושאים האידיאולוגיים המרכזיים שעומדים לפני המדינה, דבר הגורר את העברת המאבק לידי ה„עם" מתוך תקוה של כל אחד מהמחנות כי כך תושג ההכרעה הרצויה לו. אך בעוד עיקר הצלחתה של „שלום עכשיו" התבטאה בהקמת ועדה, הצליח „גוש אמונים" לספח אחריו מדינה שלמה. הימין הקיצוני, יש להודות, היה ראשון בשינוי דפוסי האזרחות הפסיבית הישראלית, אך כיום ומחר, יותר מתמיד, אסור לשמאל להמשיך להחזיק בנחיתותו. בהעדר מנהיגות בעלת שיעור קומה ושבמקומה יש ממלאי מקום, לא נותרה ברירה אלא לזרז ללא הרף את ההכרעה.

האתחלתא דגאולה של השמאל, הדיסראל שלו כחלק מהאסטרטגיה של זירוז פעמי משיח, היא בכך שישים קודם כל פעמיו־הוא לכיבוי [illegible] אין ספר שידריך אותו בכך, אין מי שיורה לו להגיע לשם – הוא בא לשם בזכות עצמו, למען עצמו (וקהילתו) ועל אחריותו. בכך לא מסתיימת המחאה, בכך לא נרפאת המחלה, אך זו האתחלתא.

בנק ישראל

מציע

בנק ישראל יקבל גם הזמנות לרכישה בלי הגבלת מחיר/תשואה (להלן הזמנות בל"מ).

תשואת המכרז, בכל אחת מהסדרות, תקבע בשיעור שנתי אחיד לכל הרוכשים, על פי הכללים שלהלן:

א. הזמנות בתשואות לפדיון הנמוכות מתשואות המכרז יסופקו במלואן.

ב. הזמנות בל"מ יסופקו במלואן בתשואות המכרז. אולם אם הכמות המבוקשת בהזמנות בל"מ תעלה על הכמות המוצעת למכירה, תוקצה הכמות לרוכשים אלה באופן יחסי לסכום הזמנתם.

ג. הזמנות בתשואת המכרז יסופקו במלואן, אולם אם עלתה הכמות המבוקשת בתשואת המכרז על הכמות המוצעת למכירה במכרז בניכוי הכמות שסופקה על פי סעיפים א' וב' לעיל, תחולק היתרה בין המציעים, באופן יחסי לסכום הזמנתם.

ד. הזמנות בתשואות הגבוהות מתשואת המכרז לא תסופקנה.

הסדרות תסחרנה בבורסה ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב במחירים הנמוכים משווין הנקוב. הסדרות תפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב בתאריכים הנקובים לעיל.

התנאים המחייבים פורסמו בתקנות מילוות קצר מועד – התשמ"ז 1987.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

חבר קופת חולים יקר!

הרופאים נאבקים גם למענך.
עמוד על זכותך לקבל שחת רפואי זמין.
ביצוע מיידי של ההסכם לקיצור תורים,
יביא לשיפור הטיפול הרפואי לך ולמשפחתך.

ארגון רופאי קופת חולים
חטיבת רופאי בתי החולים

הסכמים יש לכבד.

הועדה המקומית לבניה ולתכנון עיר בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

חברת אודלר בע"מ הגישו בקשה לתשריט יעוד וחלוקה מתוקן של החלקות במס' 417–411, 818, 775, 774, 671. גוש 6189 וזה בסטיה מת.ב.ע. 159 ר־3367. הסטיה מהתוכנית הנ"ל מתבטאת:

א. אי הכללת החלקה מספר 713 בגוש 6189.

ב. זכויות הבניה יינתנו בשטח התשריט המתוקן.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעיריית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מ. אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית
לבניה ולתכנון עיר
בני־ברק

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר

דבר — ראשון בבוקר

דירות מרוהטות

● בגבעתיים מרוהטת מרווחת +טלפון לבחורה דוסיטנטית ותלמידה (9949) 03-250189

עסקים

● למכירה מכון בריאות מפואר משגשג עסקה בריאה 03-823250 (7360)

חנויות

● בוסר־בבילוני, למכירה חנות המושכרת בשכ"ד גבוה, ללא מתווכים, (28508) 03-452224

הצעות עבודה

רהיטים

● חיטול סלונים מקסימה 450 ש"ח אילת 8 תל־אביב 03-815585 (9962) 03-751594

מקררים

● קונה מקררים +מכירה +תיקונים +הובלות 03-297651 03-384535 +בטרב (9829)

מכונות כתיבה

● השכלה המכירה דיין שד' רוטשילד 10 תל־אביב 03-724480 03-659046 (8973)

הלוואות

ריפוי והרזיה

מכוניות

הכרזות

שרותים

פוליש וניקיון

נרשמו לנישואין

ירושלים

מכוניות

ריפוי והרזיה

מרדכי רחמים שרותי אבטחה בע"מ

דרושים

מאבטחים – יוצאי יחידות קרביות

סדרנים – מגיל 17 ומעלה, לאבטחות אירועי חג העצמאות, ה־1 במאי ואירועים נוספים בקיץ.

טל: 03־226647, 03־5448375, 03־5448376.

רשות שדות התעופה בישראל

נמל תעופה בן־גוריון

דרושים

יוצאי יחידות קרביות

ליחידת אבטחה בנמל התעופה בן־גוריון

העבודה מוצעת במשרה מלאה במשמרות לחוזה מינימלי של שנה.
אפשרות העסקה גם במשרה חלקית לסטודנטים.

תנאי הקבלה:
– שרות צבאי מלא ביחידה קרבית
– 12 שנות לימוד
– מצב בריאות תקין
– מגורים באזור גוש דן
– גיל עד 30
– למועמדים המתאימים יוצעו תנאי שכר נאותים והטבות נוספות.

– למעוניינים בעלי הכישורים המתאימים תתקיים ועדת קבלה במנהלת נמל תעופה בן־גוריון בבנין משרד הבריאות (סמוך לאולם המכס) ביום ג' 19.4.88 בין השעות 08.00־10.00.
– על המועמדים להצטייד בתעודת זהות, פנקס מילואים, תעודת שחרור מצה"ל ושתי תמונות.
– המתאימים יעברו הכשרה במסגרת קורס בן מספר ימים.

■ לוב

עם המבט פנימה

יציבות נפשית מוטלת־בספק ויומרה גיאופוליטית מנופחת – אלה התכונות שמבקריו של קולונל מועמר קאדאפי מייחסים לו. מכל מקום, קאדאפי מצמצם באחרונה בזהירות את יעדיה של לוב. אפשר שהוא מתכונן לקרבות נוספים עם צ'אד שבדרום, אבל בזמן האחרון נוהג הקולונל בפייסנות יוצאת מגדר הרגיל כלפי שכנותיו הצפון־אפריקאיות, לרבות מצרים, המדינה הערבית שהוא אהב לשנוא יותר מכל.

ב־28 במארס סיים קאדאפי חודש של מחוות הדידות, בהכרזה שהוא מחזיר את כוחותיו מגבול מצרים. לפני כן שחררה מצרים ארבעה מטוסי מיג 23, שנתעו בתוך סופת חול במדבר המערבי של מצרים, ב־21 במארס. ב־24 במארס החזירה לוב למולדתם 36 אסירים פוליטיים מצרים, שהוחזקו זמן רב בלוב, בהם אחדים שהיו חשודים בריגול; מצרים החזירה ללוב חמישה אנשי צוות אוויר, שהגיעו למצרים שלא מרצונם בשנה שעברה, כאשר הקצין הממונה עליהם ערק למצרים במטוס לובי. הלובים בוחנים עכשיו תביעות כספיות של מצרים, שהיו בין אלפי הפועלים הזרים שנשלחו הביתה ב־1985; תביעות דומות מצד פועלים טוניסיים נבדקו בסתיו שעבר.

ערב הסעודית לוחצת על מצרים ועל מדינות ערביות אחרות לגלות יחס טוב יותר כלפי קאדאפי, מחשש שהוא עלול לגלוש חזרה אל הצד האיראני במלחמת המפרץ. בשנה שעברה חידשה לוב את יחסיה הדיפלומאטיים עם עיראק, עם ירדן ועם טוניסיה, אבל נמנעה מהחלפת שגרירים עם מצרים. מדינות ערביות אחרות בחרו להעלים עין מהסכם השלום של מצרים עם ישראל; הקולונל עדיין אומר שההסכם הוא „בגידה" בעניין הערבי, אבל הוא הבטיח לא לפעול נגדו בכוח.

מצרים מעריכה שהלובים מחזיקים 40,000 חיילים, יותר ממחצית צבאם, באיזור הצבאי המזרחי שלא מכבר הבטיחו לבטלו. בין שתי המדינות ניטשה מלחמת גבולות קצרה ב־1977, אולם צבא לוב, שגודלו כחמישית מצבא מצרים, איננו בגדר איום קונבנציונאלי למצרים. הספקנות של מצרים כלפי מחוות הידידות החדשות ניזונה בעיקר מנסיונות הרצח שעשו שכירי חרב לובים במשך 16 שנה, מאז דחתה מצרים את קריאתה של לוב לאיחוד.

המצרים מודאגים הרבה יותר מן האיום של לוב על שכנתם הדרומית פושטת הרגל, בעלת השלטון הכושל, סודאן. מצרים סבורה שלוב מעסיקה כ־2,000 שכירי חרב באיזור דארפור; אלה מאורגנים ב„לגיון האיסלאמי", תחת פיקודם של קצינים לובים המתחזים כמומחים חקלאיים. יחידה זו מכניסה בלבול במלחמת האזרחים בסודאן. היא יכולה גם לנהל מתקפת־הסחה צבאית אל תוך צ'אד.

בשנה שעברה היכה צבא צ'אד האמיץ ודל הנשק כעשירית מן הצבא הלובי, וזה שומר מאז על הפסקת אש בת שישה חודשים בחזית צ'אד. בחודש מאי עומד הארגון לאחדות אפריקה להגיש את הצעתו לפתרון הסכסוך על רצועת אוזו, אשר הלובים טוענים כי סיפחוה לפני 15 שנה. אבל הלובים הרחיבו מאז את מסלולי ההמראה שלהם. פקידים מצרים מטילים ספק בכך שקולונל קאדאפי ייצא משם, גם אם יאמרו לו לעשות זאת. הצ'אדים, מצויידים בטילי נ.מ. „סטינגר" שקיבלו מן האמריקאים, דרוכים לקראת מערכה חדשה.

באיחור רב מקדיש עכשיו קולונל קאדאפי תשומת־לב לחזית הפנים המעורערת. בחודש מארס הוא שחרר כמה מאות אסירים, לאחר שהרס, בבולדוזר, כלא בטריפולי (130 זרים, אחד מהם בריטי, שוחררו גם הם). הוא גם החזיר את דרכוניהם של כמה לובים, שנאסר עליהם לפני כן לצאת את גבולות המדינה. „לוב היא ארץ החופש", הכריז. אולי הוא בכל־זאת לא ריאליסט כל־כך גדול.

באדלייד שבאוסטרליה נערכה בשבוע שעבר תחרות מיוחדת במינה של כדורים פורחים. בתמונה: אחד מ־70 כדורים שהשתתפו בתחרות. צילום רדיה: אי. פי.

■ בלגיה

משבר מתמשך

ארבעה וחצי חודשים לאחר הבחירות בבלגיה, עדיין אין המלך בודואן מעז לבקש ממישהו לכונן ממשלה חדשה. לא שבלגים רבים מתרגשים מזה. הם הרבה יותר מעניינים בקרב (שימיו כמעט כימי החיפוש אחר ממשלה חדשה) המתחולל בין איש כספים איטלקי, קארלו דה בנדטי, על השליטה ב„סוסייטה ז'נראל דה בלז'יק", החברה־האם הגדולה ביותר בבלגיה.

הפוליטיקאים של בלגיה לא ישבו בטל במשך החודשים האחרונים. המטרה היא לכונן קואליציה של מרכז־שמאל, שתהיה מורכבת משתי המפלגות הנוצריות־דמוקראטיות (אחת של הפלאנדרים דוברי־ההולנדית, ואחת של החלק הדובר צרפתית של המדינה) ושתי המפלגות הסוציאליסטיות (כנ"ל). הצרה היא שהבחירות, אף שבעקרון הן מאפשרות רוב כזה, השאירו את הפלמים ואת דוברי הצרפתית מפולגים יותר משהיו אי־פעם. שום התמקחות על פרטים לא תוכל לאחות את הקרע ולהוליד ממשלה שתוכל להאריך ימים. יציבות תוכל לבוא רק בעקבות רפורמה חוקתית, שתכלול העברת סמכויות מבריסל למחוזות, כדי להשאיר פחות נושאים לסכסוכים ברמה הארצית. זה איננו מן הענינים שבלגים [illegible] בקלות.

מאז הבחירות מינה המלך, בזה אחר זה, שני „מודיעים", אשר תפקידם לומר למלך מהו, לדעתם, המועד המתאים למנות ראש־ממשלה־מיועד חדש. הראשון היה וילי קלאס, סוציאליסט פלמי ושר כלכלה לשעבר. כל מה שהוא יכול היה לעשות הוא להביא לכך שהנוצרים־הדמוקראטים – אשר רבים מהם עדיין ערגו אל שותפיהם הקואליציוניים היוצאים, הליבראלים – ידברו עם הסוציאליסטים. לאחר שהשיג זאת, הוא העביר את התפקיד אל ז'אן־לוק דהיין, השר לענייני חברה, הנוצרי־דמוקראטי בממשלת המעבר הנוכחית של וילפריד מארטנס. דהיין הרחיב את המשא־ומתן ההתחלתי על כינון ממשלה, במגמה לכלול בה גם את „פולקסוני", המפלגה הלאומנית הפלמית. כך היתה מתגבשת קואליציה של חמש מפלגות, בעלת רוב נחרץ, של שני־שלישים, כדי לתקן את החוקה.

עיקר ההתקוטטות הוא בין הסוציאליסטים דוברי־הצרפתית, המנצחים הראשיים בבחירות דצמבר, לבין הנוצרים־הדמוקראטים הפלמים, אשר על־אף ההפסד של שישה מושבים, הם עדיין המפלגה הגדולה ביותר בפלאנדריה. אבל אלה רק שיחות על שיחות, שבמסגרתן נברדו השאלות שהממשלה הבאה תצטרך לטפל בהן ונקבעו לוחות הזמנים לטיפול באותן שאלות. הצדדים צריכים עדיין לדבר בפרוטרוט על קווי הפעולה המעשיים.

החמש יכלו בוודאי להסכים ביניהן בקלות יחסית על תכנית כלכלית חברתית. הן יוכלו בוודאי להחליט על כמה תחומי פעולה – חינוך, תעסוקה, עבודות ציבוריות – אשר את האחריות לגביהן אפשר להקצות למחוזות. אבל הן עדיין לא התקדמו בפתרון בעיית הפורונים, הקהילה הדוברת־צרפתית ברובה, בפלאנדריה הכפרית, אשר בגלל המעמד של שפתם נפלה ממשלת מארטנס פעמיים בשנתיים.

בעיית הפורונים היא משחק ילדים בהשוואה לבעיית בריסל. הבירה גם היא, בעיקרו של דבר, מובלעת דוברת־צרפתית בפלאנדריה, אבל כאן נגמר כל דמיון. מפלגות פלמיות ואלוניות אינן מסוגלות להסכים ביניהן על גבולותיה של הבירה, על דרך ניהולה, ועל מי שיעמוד בראשה. גיבושו של הסכם, אפילו מן הסוג הראשוני ביותר, עלול להימשך שנים. דהיין לא יחזיק מעמד זמן כה רב.

■ תורכיה

תמיכה של 29 אחוז

טורגוט אוזאל, ראש ממשלתה הבטוח בעצמו של תורכיה, מתפאר כי יישאר בשלטון עוד שנים. ייתכן שהוא צודק, אף שמשאל דעת־הקהל האחרון אינו מוסיף משקל רב לטענתו: נראה שמפלגתו, „מולדת", נהנית מתמיכת 29% של ציבור הבוחרים בלבד. מה שחשוב הוא שמפלגות האופוזיציה אינן מסוגלות, כנראה, לספק אלטרנטיבה אמינה לממשלת אוזאל, אם לחוד ואם בקואליציה.

הסוציאל־דמוקראטים, מפלגת האופוזיציה הראשית, עם 99 מתוך 450 המושבים באסיפה הלאומית, נתונים במבוכה. בסוף פברואר הבריז פתאום מנהיגם, פרופסור ארדאל איננו, כי הוא פורש מן הפוליטיקה משום שאין הוא יכול להפסיק את המריבות הפנימיות בתוך מפלגתו. הוא שוכנע זמנית לשנות את דעתו, אבל קונגרס המפלגה בקיץ עשוי לבחור מנהיג חדש.

הארגון השמאלי המתחרה, „המפלגה הדמוקראטית השמאלית", מתגודד לקראת התפרקות לאחר פרישת מנהיגו, בולנט אג'וויט. מפלגתו לא השיגה אף מושב אחד בבחירות. עכשיו השאלה היא אם חבריה המאוכזבים יצטרפו לסוציאל־דמוקראטים. אילו עשו זאת, תוך הסכמה כללית פחות או יותר, אזי שמאל מאוחד היה מתחיל להדאיג את אוזאל. אבל אין סיכוי שזה יקרה במהרה: ההבדלים העקרוניים בין נאמני אג'וויט לבין הסוציאל־דמוקראטים פעוטים אבל מעורים.

מצבה של האופוזיציה הימנית טוב רק במעט מזה. מפלגת „שביל האמת" של סולימאן דמירל, בעלת 59 מושבים באסיפה הלאומית, טוענת שהיא מצליחה למשוך אליה מתמודדים מתוך שורותיו של אוזאל, אבל בכך לא די. דמירל, ראש ממשלה לשעבר, ידוע בגמישותו, אבל המצביעים התורכים נוטים לראות בו איש האתמול.

כל זה טוב לאוזאל, אבל אם זה טוב לדמוקראטיה הטירונית של תורכיה זו שאלה אחרת. עם רוב פרלמנטארי עצום (למפלגתו 292 מושבים), יכול ראש הממשלה להשתמש בפארלמנט כבחותמת־גומי כמעט לכל צעד שהוא בוחר. הוא העביר באחרונה צרור חוקי צנע ובתוכם העלאות מחירים כבדות; מה שמסביר, כנראה, את הירידה בפופולאריות שלו.

האופוזיציה האמיתית לשלטונו של אוזאל עלולה לבוא מכיוון אחר: הצבא. רבים מן הגנראלים של תורכיה עדיין מסתכלים בראש הממשלה בחשד; באחרונה גברה העוינות והפכה לעימות. גנראל נג'דט אורוג, הרמטכ"ל שפרש לא מכבר, הגיש תביעת־נזיקין נגד אוזאל על סך 170,000 דולר, וזאת בגלל רמזים הנכללים, לכאורה, בדו"ח סודי שהכין שירות הבטחון והביון התורכי, הידוע בשם „מיט". מסמך זה הודלף לשבועון מיליטאנטי שמאלי „2000 א דורגו" („לקראת 2000"). בשנה שעברה אמר גנרל אורוג: „כשאפרוש, אשב לי בפינה שקטה. במהרה ישכחוני". הוא טעה.

הפרשה גדושה שאלות ללא מענה. מי הכין את הדו"ח? מי הדליף אותו לשבועון? מדוע, מכל האנשים, נבחר להתקפה דווקא אורוג? מה שחשוב הוא שהגנראל, הנהנה מתמיכה של רוב הסגל הפיקודי, טוען כי לאוזאל היתה יד בכך, והוא מוכן ללכת למשפט כדי לטהר את שמו.

אוזאל מכחיש כל מעורבות, והוא מינה „חקירה פנימית" בתוך השירות החשאי. זה לא יספק את גנראל אורוג. מבחינה קונסטיטוציונית ראש הממשלה אחראי ל„מיט", ולכן אחראי גם לשגיאותיו. הנשיא אוורן הבריז שיש הפרפרת בשירות החשאי, או יותר מאחת. היה זה רמז שהכניס את העתונות התורכית לבולמוס של התרגשות. אוזאל יכול אולי להעיר על פוליטיקאים אחרים. לא כל־כך קל יהיה לו להעיר על הגנראלים, שתגובותיהם בוטות יותר. ב־22 במארס הסעיר ראש הממשלה את הרוחות כשקבע ש„כוחות מסויימים" בתורכיה מצדדים בהתערבות צבאית נוספת בחיים הפוליטיים של המדינה.

■ ספרד

הפשע משגשג בערים

„הפשע הוא מלך רחובות ניו־יורק – אמרו בעבר; כיום אומרים זאת על רחובותיה של ספרד". דברי שמרן מתוקפי הממשלה? לא, מאמר מערכת ב„אל פאיס", הנוטה לשמאל. המאמר מזהיר את הממשלה הסוציאליסטית, כי בגלל הפחד מפני הפשע היא „עלולה לאבד ברחוב את התמיכה שהשיגה בקלפי". מאמר המערכת פורסם לפני שבועיים, לאחר ששני אנשים נורו ברחוב אחורי במאדריד וכמה שעות לפני ששניים אחרים נדקרו בכיכר בברצלונה. שני המקרים עוררו מחדש את החרדה מפני הפשע, שמשאלי דעת־קהל מורים, כי הוא מדאיג את הספרדים ממש כמו האבטלה.

האם הפשיעה באמת מתגברת? נתונים של משרד־הפנים לשנת 1987 מעידים על 652 מעשי רצח, 1,344 מעשי אונס, 172,290 פריצות ויותר מרבע מיליון גניבות ממכוניות. אף־כי נתונים אלה מראים כי אין כמעט גידול במספר הכללי לעומת 1986, הרי מספר תקיפות־הרחוב שדווח עליהן – כ־300,000 – גדל ב־30%.

כמו נתונים סטאטיסטיים רבים בספרד, גם אלה אינם מחלטים: קחו, למשל, את ברצלונה. שיעור הפשיעה גדל שם, לפי משרד הפנים, אבל פחת לפי מועצת העיר. בכל זאת רבים חוששים. קונסולים זרים אמרו לפקידים ספרדים לא מכבר, כי הם מודאגים בדבר השמירה המשטרתית על האולימפיאדה של 1992 בברצלונה. התפשטות הגניבה הזעירה היא יותר מדאגה מקומית גם בסביליה, המתכוננת לארח יריד מסחר עולמי, גם הוא ב־1992.

הממשלה טוענת כי ספרד עדיין מפגרת אחרי מדינות אירופיות אחרות בליגת האלימות. באופן פרטי יש פקידים התולים את הגידול הברור בסוגים שונים של פשע בשני צעדים שנקטה הממשלה מיד לאחר נצחונה בבחירות ב־1982. היא שחררה 8,000 אסירים שהמתינו למשפט ונתנה הכשר חוקי לצריכה – אמנם לא למכירה – של סמים „רכים". מאז 1982 טיפס ועלה מספר הפשעים הרשומים, ו־85% מאלה שדווח עליהם בשנה שעברה היו קשורים לסחר בסמים. יותר ממחצית מ־147,000 האנשים שנאסרו בשנה שעברה היו למטה מגיל 30. עובדים סוציאליים קושרים את הנטיה לסמים ולפשע עם התרופפות קשרי המשפחה, בעת שצעירים עוזבים את הבית ללימודים, לעבודה, או סתם לחיפוש אחר הנאות. השימוש בסמים הוא גם תגובת־יתר על הפוריטניזם של שנות פראנקו.

הפשע משגשג יותר מכל ברבעים הישנים והמוזנחים של ערי ספרד. במאדריד עוזבים את בתיהם תושבי הרחובות האחוריים, המוטרדים על־ידי סרסורים ומוכרי סמים, ועוברים לבקתות אחרות. בברצלונה התחיל ראש העיר, פאסקאל מארגאל, בתכנית שיפוץ, בנסיון לפתור את הבעיה. ראשי עיר אחרים פועלים לשיפור התאורה והתחבורה ולאיסוף האשפה. צעדים אלה אינם מפוארים, אמנם, כתכניתו של מארגאל, אבל הם לא פחות דרושים. שירות אוטובוסים בין סרגוסה למכללה, שלומדות בה 2,700 נערות, יכול היה למנוע לא מכבר מקרה אונס ורצח של סטודנטית, שלא היתה לה ברירה אלא לנסוע בטרמפ.

■ ברה"מ

אלף שנה לכנסיה הרוסית

הנושא העיקרי ב„סובור" (מועצה) שעורכת הכנסיה האורתודוקסית הרוסית במנזר השילוש הקדוש של סט' סרגיי בזאגורסק [illegible] 1־16 ביוני, יהיה ההטבלה לנצרות, לפני 1,000 שנה, של [illegible]ס" של קייב, מחוז המשתרע מן הים השחור לכיוון הים הבא[illegible] הכנסיה האורתודוקסית הרוסית כיום מתייחסת על כנסיית [illegible]. בימי אימפריית הצארים היתה זו כנסיה ממלכתית. ניתנו [illegible] זכויות רבות והיא שימשה מכשיר למדיניות אימפ[illegible]לית, בעיקר למען הרוסיפיקציה של העמים הלא־רוסיים של האימפריה, כגון הרוסים הלבנים והאוקראינים.

אחרי המהפכה של 1917 סבלה הכנסיה האורתודוקסית מרדיפות קשות. אלפי כמרים ובישופים, וגם סתם מאמינים, נרצחו או נספו במחנות עבודה, כחלק מן „המלחמה באלוהים" שניהלו הבולשביקים. מנזרים וסמינרים לכמרים נסגרו. ערב מלחמת־העולם השניה היו לכנסיה האורתודוקסית הרוסית רק ארבעה בישופים פעילים והיא היתה קרובה להכחדה.

פלישת היטלר ב־1941 הצילה אותה. סטאלין ביקש את גיבויים של מנהיגי הכנסיה כדי שיעודדו תמיכה עממית בהגנה על המולדת. בתגובה יצאה הכנסיה בקריאה לאנשים להגן על רוסיה הקדושה ואף גייסה כסף כדי לצייד יחידות של הצבא האדום. ב־1943 הוחזר לכנסיה קיומה הרשמי והציבורי. היא הורשתה לבחור פאטריארך, לפתוח מחדש סמינרים ומנזרים ולפרסם ספרות דתית. השיפור שחל בעקבות זאת במעמדה של הכנסיה הופרע על־ידי מסע אנטי־דתי בפקודתו של ניקיטה כרושצ'וב ב־1959. כ־10,000 כנסיות נסגרו. ההכשרה התיאולוגית צומצמה בהרבה. בישופים, כמרים, נזירים ונזירות הושמו בכלא. המסע נפסק ב־1964, כשכרושצ'וב הודח מן השלטון. אבל אז שוב היתה הכנסיה האורתודוקסית מותשת ביותר.

סעיף 52 של החוקה הסובייטית מ־1977 מבטיח לכל אזרח סובייטי את „הזכות להאמין בכל דת שהיא או לא להאמין בשום דת, לקיים טקסים דתיים, או לנהל תעמולה אתאיסטית". אותו סעיף קובע גם שהכנסיה נפרדת מן המדינה. פירוש הדבר, למעשה, שהפולחן הדתי הוא הפעילות החוקית היחידה המותרת לכנסיה. אין היא רשאית, לדוגמה, להתנגד לתעמולה האנטי־דתית של המדינה בבתי־הספר. המדינה אינה מכירה בכנסיה האורתודוקסית, או בכל גוף דתי אחר, כישות אחת. המוסדות הדתיים מפוצלים רשמית לכ־15,000 אגודות. לפי החוק, הכומר איננו ראש הקהילה אלא פקיד של האגודה – והמדינה יכולה להטיל וטו על בחירת חברים לוועד הפועל של האגודה. הכומר רשאי לפעול אך ורק בתוך „בניין התפילה" המאושר. אסור לנהל טקסים דתיים בחוץ או בבתיהם של אנשים. כל מה שמקדיש את הכומר או את קהילתו בעיסוקיהם הדתיים שייך למדינה. הממשלה הסובייטית יכולה לקחת זאת מהם בכל רגע. בידי המועצה לעניינים דתיים במוסקווה נתון הפיקוח על סגל הכנסיה. איש איננו מתקבל לסמינר ואיש איננו מקבל הסמכה ללא אישורה. היא יכולה גם לעכב מינויים של כמרים.

הכנסיה האורתודוקסית הרוסית חוגגת אלף שנה לקיומה. בתמונה: מתפללות באקדמיה התיאולוגית בלנינגראד.

למרות שנות הרדיפה הופים, הכנסיה האורתודוקסית זוכה עתה לטקסי תפילה רבי משתתפים. במכללת קסטון – מוסד שבסיסו בבריטניה ושחוקר את הדת במדינות קומוניסטיות – אומרים, שיש לה כ־50 מיליון מאמינים, המודרכים על־ידי 6,000 כמרים בכ־6,800 כנסיות. העדה הנוצרית השניה בגודלה בברית־המועצות היא הכנסיה הקאתולית, עם כ־4.5 מיליון מאמינים.

תחיית הדת

אחת הסיבות לתחיה הדתית היא אי־יכולתה של האידיאולוגיה המארקסיסטית־לניניסטית להציע „אני מאמין" מוסרי לאנשים פשוטים, העסוקים לא בעשיית מהפכה אלא בעבודה רגילה, בגידול משפחה ובעיסוקים יום־יומיים. נראה שהנוסטאלגיה למה שקוראים האתיקה היהודית־נוצרית מובילה כמה אינטלקטואלים אל הדת.

הכוח החזק ביותר המושך רוסים בחזרה אל הדת ואל הכנסיה האורתודוקסית הנוצרית הוא התעצמות הרגש הלאומי הרוסי. ככל שהרוסים מפתחים התעניינות מחודשת בעברה של ארצם וגאווה עליה, הם חוזרים ומגלים את הכנסיה, את הפילוסופיה ואת תורתה.

האורתודוקסים הרוסים נעשו קולניים יותר בתביעותיהם לשינוי בחוקים השולטים בחייה ובעבודתה של הכנסיה. הם מקווים כי גורבאצ'וב יהיה אוהד לעניינם יותר מקודמיו, וכי כנסיות ומאמינים יורשו לעסוק בצדקה, להדפיס את התנ"ך וספרות דתית אחרת בבתי־דפוס שבבעלות המדינה. בחודש ספטמבר האחרון פנתה קבוצת נוצרים סובייטיים, מעדות שונות, אל גורבאצ'וב כדי שיותן לתעמולה הדתית מעמד שווה לכמעמדה של התעמולה האנטי־דתית ותורשה הוראת דת לילדים בבתי־ספר של הכנסיה. העתונות הסובייטית נעשתה סובלנית יותר למאמינים. מאמרים אנטישמיים כלפי קבוצות דתיות וכלפי יהודים עדיין מתפרסמים, אבל מתפרסמים גם מאמרים המבקרים את הפרת זכויותיהם החוקיות של מאמינים.

חששות מפני לאומנות

הויתורים שנעשו עד כה לכנסיה לא היו בסיסיים. לא קשה היה לשלטונות הסובייטיים לשחרר כמה מתנגדי משטר דתיים, להחזיר לכנסיה כמה מנזרים ולהתיר הדפסת מספר מוגבל של ספרי תנ"ך, כדי לחגוג את יובל אלף השנים. אבל השלטונות חוששים כי הכנסיה, אם תזכה במעמד של מוסד רוסי נכבד, תהיה בת־תחרות רצינית למפלגה. הם מודאגים גם מהתחיה הלאומנית, הבולטת בפעילותן רבת המשתתפים של החברה הספרותית־היסטורית „פאמיאט" (זכרון) ושל „ההברה הכל־רוסית לשימור מצבות היסטוריות ותרבותיות". בזו האחרונה היו ב־16.8.1986 מיליון חברים יחידים וכ־40,000 חברויות קולקטיביות. המפלגה הקומוניסטית איננה מסכימה שיגברו עליה – לא הלאומנים הרוסים ולא הכנסיה. היא לא תוותר על המונופול האידיאולוגי הפוליטי שלה.

הפוליטיקאים חוששים כי מתן אוטונומיה של ממש לכנסיה האורתודוקסית יסכן את שלטון המפלגה ואת לכידותה של המדינה הסובייטית. אולי משום כך לא החליט גורבאצ'וב עדיין כיצד לטפל בבעיה. כשיגש לעשות זאת הוא עלול לגלות, כי העניין מסובך לא פחות מן ה„פרסטרויקה" הכלכלית.

■ פינלנד

סילאסוו במבט מרחוק

מאת סמי כאהן

בלי להפריז בחשיבותן של פעולות או"ם במזרח־התיכון, אפשר לציין שלוש תקופות שבהן תרם האו"ם תרומה חיובית להתפתחויות באזורנו – אומר הגנראל הפיני סילאסוו, ששירת בארגון העולמי בתפקידים שונים. התקופה הראשונה היתה ב־1949. עם שוך הקרבות אצלנו וחתימת הסכם שביתת־הנשק ברודוס, בחסות האו"ם, התהוה מנגנון שתרם או לרגיעה ולנירמול בינינו לבין שכנינו.

ב־1956, בעקבות מלחמת סואץ, נכנסה פעילות האו"ם להילוך גבוה. בדיונים בין שתי מעצמות־העל נמצאה נוסחה, במסגרת או"ם, שאיפשרה את נסיגת הכוחות האנגליים והצרפתיים מתעלת סואץ ואחר־כך את פינויו של חצי־האי סיני על־ידי צה"ל. להערכת סילאסוו היתה לחיילי או"ם, שהוצבו ברצועת־עזה ובשארם־א־שייך, השפעה ממתנת, ביחוד על היחסים בין מצרים לישראל. פינוים החפוז של חיילי האו"ם ערב מלחמת ששת־הימים, בעקבות איומי נאצר, איננו, לדעתו גורע מהערכה זו.

התקופה השלישית החלה בתום מלחמת יום־הכיפורים, בתהליך שלבו הראשון היה המו"מ באוהל המפורסם, בקילומטר ה־101 בדרך לקאהיר, והמשכו בוועידה הבין־לאומית בז'נווה, בחסות האו"ם, וועידה שנועדה לתת גושפנקה להסדר שהושג בין מצרים לבין ישראל בסיני.

בראיון שהעניק גנרל סילאסוו ל„דבר" הוא זוקף את הצלחת המו"מ בין ישראל ומצרים לזכותם של ראשי שתי המשלחות, גנרל גמאסי ואלוף יריב, שנוצרה ביניהם כימיה. סילאסוו איננו מעוניין להכליל את חלקו כיו"ר בדיונים, אך בפרוזמו הוא אומר שהיו מדי פעם רגעים שנוכחותו של גורם שלישי, נייטראלי, סילקה מכשולים.

בספר הזכרונות, שפירסם זה לא כבר בהלסינקי, מרבה הגנראל הפיני להדגיש בעמדתו של הנרי קיסינג'ר על המו"מ בק"מ ה־101. אפשר לחוש בנימה של אכזבה כשהוא מספר על הפסקת הדיונים דווקא בשעה שהסדר על מיקומם של הכוחות הישראליים והמצריים היה, לדעתו, בר־השגה. סילאסוו רואה בלחצו של שר־החוץ האמריקאי דאז להפסקת המו"מ ביטוי לחשש מסויים של האמריקאים, שמא יישארו מחוץ לתמונה, שכן המצרים והישראלים התקדמו אז בלי להזדקק לשירותיה של ארה"ב. אבל לאחר מחשבה נוספת נוטה הגנראל לקבל את דעתו של קיסינג'ר, שמבחינה טאקטית ואסטרטגית כאחת, המשך המו"מ הישראלי־מצרי במרחבי המדבר עלול היה להשמיט חלק ניכר מהבסיס של ועידת ז'נווה המתוכננת, שנתפסה כנחוצה לקידום התהליך המדיני באיזור. יש לנו כאן תזכורת אקטואלית שוועידה בין־לאומית, כתפאורה, איננה המצאה חדשה.

מורגש שהשנים שעשה סילאסוו באזורנו היו מעין תקופת שיא בחייו – הוא ניצב על הבמה שכל חוקרי הפוליטיקה העולמית כותבים אליה. לפני בואו לכאן מילא תפקידים שונים במטכ"ל של צבא פינלנד, מ־1969 עשה בשירות או"ם וב־1973 התמנה למפקד כל כוחות האו"ם באזורנו.

שאלתי אותו על יחסיו עם המנהיגות המדינית והצבאית בישראל. הוא ציין את שמותיהם של רבין, וייצמן, פרס ודיין, של הרמטכ"לים גור ואיתן, והוסיף את בגין, שהכיר כראש ממשלה. בדרך כלל, הוא אומר, מצא אצל בני־שיחו הישראליים גישה עניינית מהולה בפראגמטיזם רב. הוא סבור שהמנהיגים שלנו ידעו להבחין יפה בין מה שנאמר ונכתב כלפי חוץ, על הארגון העולמי לבין התפקיד שהאו"ם מילא באיזור באמת, כפי שידעו להעריכו מתוך זווית־הראיה של האינטרס של מדינת ישראל. להערכתו, היחס בישראל כלפי הארגון העולמי היה חיובי יותר אחרי מלחמת יום־הכיפורים, מתוך שיקולים מדיניים. בקרב הערבים התחולל תהליך הפוך: כשהיו במצב של חולשה, יחסית לישראל, היה יחסם לאו"ם חיובי; אחר־כך התקרר היחס במידת־מה, מה שתאם את מגמותיו של סאדאת באותו זמן. סילאסוו לא הכיר את נשיא מצרים אישית. לעומת זאת נפגש פעמים מספר עם המלך חוסיין והתרשם מאוד מאישיותו. אשר לסורים, סילאסוו סבור שההבדל בינם לבין המצרים, הבדל שמרבים להדגיש בישראל, הוא הבדל של מנטאליות יותר מאשר של מהות.

אי־אפשר לשוחח על אזורנו בלי להזכיר את לבנון. סילאסוו אינו מסתיר שהתנגד להצבת כוחות או"ם בלבנון לאחר „מבצע ליטני", כי לא האמין שממשלת לבנון, נטולת הסמכות, תוכל להבטיח תנאים שיאפשרו לכוחות האו"ם לתפקד כיאות. לדעתו לחצו האמריקאים על הכנסת האו"ם לשם, כדי לפייס את ראש הממשלה בגין.

לאחר נסיגת צה"ל מהליטני התברר לסילאסוו, שבאיזור שבאחריותם של כוחות יוניפי"ל נשארו מאות אנשי אש"ף, בניגוד להבטחותיו של ערפאת. סילאסוו התנגד בתוקף לכך ודרש ממזכיר האו"ם, קורט ואלדהיים, לתבוע מאש"ף את סילוק אנשיו מהאיזור, אולם ואלדהיים לא תמך בו בנדון. בספרו מדגיש סילאסוו, שהאירועים בשטח בחודשים שלאחר־מכן הוכיחו שהוא צדק: אנשיו היו מעורבים בתקריות רבות עם חוליות של מחבלים, ובהתנגשויות נהרגו כמה מחיילי יוניפי"ל.

במקביל שולח סילאסוו חיצים חדים לעבר מייג'ור חדאד. בבוז ובזעם הוא מגנה את יחסו התוקפני והפרובוקטיבי של חדאד כלפי חיילי האו"ם.

דעתו של הגנרל הפיני על מבצע „שלום הגליל" היא שלילית בעיקרה. הוא טוען שאפילו מנקודת־ראות ישראלית הושג מעט מאוד; גרוע מזה, חלה אפילו הרעה מסויימת ביחסיה של ישראל עם חלק מהאוכלוסיה המוסלמית באיזור דרום־לבנון.

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

חוקי־עזר לעיצוב אופיו הדתי של הציבור – אינם בסמכות העיריה

קבע שופט בבטלו כתב־אישום נגד שני בעלי משתלה שהפעילו אותה בשבתות

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בחיפה

בית־המשפט לעניינים מקומיים ברחובות ביטל כתב־אישום שהגישה המדינה נגד שני בעלי משתלה ברחובות שהפעילו אותה בשבתות.

השופט שלמה יפרח החליט לדחות את התביעה שהסתמכה על חוק־עזר עירוני (פתיחת עסקים וסגירתם) של עיריית רחובות, משום ש„אין זה מתפקידה ואין זה מסמכותה של העירייה לחוקק חוקי־עזר המעצבים את אופיו הדתי של הציבור, כל עוד לא הוסמכה לכך במפורש ובאופן שאיננו משתמע לשתי פנים על־ידי המחוקק הארצי". בעשותה כן, היא פוגעת בעקרון יסוד של חירות האזרח" – קבע. עם זאת, ציווה לשלוח מיד את העתק פסק דין עקרוני זה לפרקליטות מחוז המרכז על מנת שזו תשקול הגשת כתב־אישום נגד הנאשמים לפי סעיף 9א לחוק שעות העבודה והמנוחה. יצויין כי לפי חוק העזר העירוני, היו שני הנאשמים אבישי פרי ועזרא בן־שלום צפויים במקרה של הרשעה לקנס מרבי בסך 80 ש"ח, ואילו אם יועמדו לדין פלילי על־פי חוק שעות עבודה ומנוחה לפי 37.5 מכך, כלומר, ל־3000 ש"ח קנס.

סניגורם של השניים, עו"ד א. בר, טען בטענה מקדמית כי לכתב־האישום אין תוקף משפטי והאישומים המופיעים בו מבוססים על עילות שמקורן בחריגה מסמכות. בהסתמך על פסיקות של בית־המשפט העליון בעניינים דומים שבהם נמצא בכמה מקרים – כמו במכירת בשר חזיר ומוצריו שבהם הסמיך המחוקק את הרשות המקומית להתקין חוק שיגביל או יאסור את מכירתם – קובע השופט יפרח שלעניין „פתיחת בית עסק, בית אוכל, בית קפה או בית עינוג בימי מנוחה, לא קיימת הסמכה של העירייה על־ידי חוק הכנסת. לכן, סעיף 2 לחוק העזר שלה (פתיחת בתי עסק וסגירתם תשכ"ט 1969) בא להסדיר עניינים דתיים שאינם בסמכותה.

נציגת הפרקליטות עו"ד שולמית שמעון טענה, כי „אין מחלוקת בכל רובדי הציבור השונים במדינה לגבי החשיבות העליונה של קיום יום מנוחה שביעי כמושג של רווחה חברתית". גם אם זה נכון, אומר השופט, „מה לעיריית רחובות ולימי מנוחות התושבים ולרווחתם החברתית?" עניין זה הוא של המחוקק הראשי והוסדר בחוק שעות עבודה ומנוחה תשי"א – 1951. העירייה, הוא אומר, לא הוסמכה מכוח חוק זה לחוקק חוק־עזר בדבר ימי מנוחה שבועיים. כל ימי המנוחה, כולל השבת, הכלולים בו הם בעלי צביון דתי טהור, שהעירייה איננה מוסמכת לחוקק חוקי־עזר בקשר אליהם. הם לא נועדו לרווחת התושבים, כפי שטוענת עו"ד שולמית שמעון לגבי השבת, ולכולם צביון דתי טהור.

באשר לפסיקתו העשויה כמו שהוא אומר „להתקבל על־ידי חלק מהציבור ברינה וצהלה, ועל־ידי חלקו האחר בכעס ומרורים", מביא השופט יפרח מדברי השופט לנדוי בדבר החשש שבית־המשפט ייראה כאילו נטש את מקומו הראוי לו וירד לתוך הוויכוח הציבורי, והחלטתו תתקבל על־ידי חלק מהציבור בתשואות ועל־ידי חלק אחר בדחייה גמורה וברגשות, שאמר שחובתו לפסוק על־פי דין בכל עניין המובא לביהמ"ש כדין, והיא שכופה עליו הר כגיגית, בדעתו היטב מראש שהציבור הרחב לא ישים לב להנמקה המשפטית אלא למסקנה הסופית בלבד.

„בנתונים" של שני הנאשמים על חוק העזר העירוני עשוי להעמידם עונה למשפט פלילי שבו העונש הוא כאמור פי 37.5 מאשר זה שהיה נגזר עליהם אילו היו נהגים לפי הכלל של „אל תעירו ואל תעוררו", אמר השופט שסיים את הקראת פסק דינו באומרו שלא יזיל דמעה אם מדינת ישראל תערער על החלטתו. אז – הבטיח – „ימלא שחוק פיו ולשונו רינה."

נציג חד"ש ראמזי חורי הוזמן להדליק משואת הדו־קיום בעכו ביום העצמאות

גדעון בן־ישראל: המאבק לשלום, לשוויון, לדו־קיום ולחיים משותפים – חייב להיות משותף

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

ראש עיריית עכו, אלי דה־קסטרו, הזמין את נציג חד"ש בעירייה, ראמזי חורי, להדליק את משואת הדו־קיום לרגל חגיגות ה־40 לעצמאות המדינה.

במכתב ששיגר דה־קסטרו לחורי, נאמר: „אני שמח להודיעך שוועדת הטקסים לחגיגות ה־40 להקמת המדינה ושחרור עכו החליטה לכבד אותך בהדלקת משואת הדו־קיום בין שני העמים בעיר בהיותך חבר ותיק חברי העירייה. הטקס יתקיים ביום ד' 20 בחודש זה".

בתשובתו הביע חורי תודה על הכבוד שנפל בחלקו בבחירתו להדליק את המשואה. חורי, שמסתייג מהמונח „שחרור עכו", כתב כי מונח זה אינו מוצלח ואינו תורם לנושא הדו־קיום. „כולנו חפצים בדו־קיום בעירנו, ואני מבקש שהחגיגות יהיו לרגל 40 שנה לעצמאות המדינה".

בדברי הברכה שחורי מציע לקרוא בטקס, נאמר בין השאר: „אני, ראמזי חורי, מתכבד להדליק את משואת הדו־קיום בין שני העמים שהיא מקור גאווה לי ולתושבי העיר שלנו כיצד לשמור על היחסים הטובים, יחסי השכנות הטובה, הידידות והאחווה. אנו נמשיך לפעול כדי שעירנו תהיה פנינה וסמל לחיים משותפים ולא רק בתוך המדינה אלא באיזור כולו".

חורי מסיים עוד שכולנו חפצים בשלום ובבטחון והדבר אפשרי תוך כדי כבוד הדדי ושלום צודק ובר־קיימא בין שני העמים – הישראלי והפלשתיני. בהמשך יוצא חורי בקריאה לשים קץ לכיבוש וקורא להכרה הדדית תוך כדי הקמת המדינה הפלשתינית בצד מדינת ישראל.

יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים בוועד־הפועל של ההסתדרות, גדעון בן־ישראל, אמר אתמול בכינוס פעילים יהודים וערבים בבית ברל, כי המאבק לשלום, לשוויון, לדו־קיום ולחיים משותפים, חייב להיות מאבק משותף יהודי־ערבי, ואל לה למנהיגות הערבית לנהל מאבק בדלני על רקע לאומני. הוא אמר עוד שההסתדרות הכריזה על השנה כשנה להעמקת הידידות והדו־קיום והעמקת החיים המשותפים והיא תפעיל את מלוא כוחה והשפעתה כדי להביא את דבר החיים המשותפים לרובו של העם היהודי והערבי בארץ באמצעות מפגשים וביקורים הדדיים בין כל המגזרים של שתי האוכלוסיות, כשהדגש על המפגשים בין תלמידים, בני־נוער

לכידת הגברים ב„ביעור חמץ" העבירה לנשים את המנהיגות על תחנות הסמים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

נשים השתלטו על התחנות העיקריות לממכר סמים באיזור הקריות – זו המסקנה שאליה הגיעו קציני משטרת מרחב חיפה בעקבות פיצוחן של חמש תחנות לממכר סמים בשבועיים האחרונים והתפסתן של שבע נשים, מהן שש השותפות בניהול התחנות ומסחר בסמים.

התופעה החדשה, שהותירה את בלשי תחנת זבולון פעורי־פה במקרים אחדים, לנוכח התחכום בו הפעילו הנשים „התנופות למראה", אינה זכורה כלל לכל הצוות הצפוני של המשטרה בשנים האחרונות. בשני מקרים, בקריית־ביאליק ובקריית־ים, השתלטו הנשים על תחנות לממכר סמים לאחר שהבעלים נאסרו במסגרת מבצע „ביעור חמץ" שבמהלכו נתפסו 18 סוחרי סמים בקריות. במקרים אחרים מדובר בנשים בעלות משפחה, ללא עבר פלילי, שאינן מושכות כל תשומת לב.

ביום שישי בשעה 2.30 בצהריים, לאחר מארב של צוות בילוש מתחנת זבולון על דירה בקריית־ים, נתפסו שלוש נשים וגבר כשברשותם 9.5 גראם הרואין ורכוש החשוד כגנוב. יומיים לפני־כן, בעקבות תצפית, פשטו בלשי תחנת זבולון על דירה בקריית־ים, לכדו בה אשה וגבר וכן 4.5 גראם קוק פרסי ו־4 גראם חשיש. אשה נוספת שנמלטה מהדירה נתפסה כעבור זמן־מה בדירה בקריית־ביאליק, בה נמצאו עוד 3.5 גראם קוק פרסי.

העוקץ

מבצע הדברת יתושים בשפירא בתל־אביב, בסוף השבוע (צילום: אילן אוסנדרייבר)

תיקון „חוק רמון" יידון היום בוועדת שרים־לחקיקה

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

ועדת השרים לענייני חקיקה תדון היום בתיקון ל„חוק רמון", שמטרתו המעשית לבטל את „חוק רמון" ולשחרר את רשות הנמלים מהחובה להזרים לקופת האוצר סכום של 720 מיליון שקלים מקרן הפיתוח שלה. שר התחבורה חיים קורפו, ישב בראש הוועדה והבטיח שהתיקון יאושר.

בהתאם לתיקון המוצע, יוחזר המצב הפיננסי של הרשות לקדמותו בהתאם לסיכום שהושג בזמנו בינה לבין האוצר ולפיו היא תשלם לאוצר 200 מיליון שקלים בעבור נכסי הרכבת שיועברו אליה ועוד 55 מיליון שקלים מדי שנה בשלוש השנים הקרובות, כתגמולים. אחרי שלוש שנים ייקבע סכום תגמולים שיהיה שווה לערך הריבית על כספי קרנות הרשות למעט קרנות הפנסיה של עובדיה.

כפי שפורסם ב„דבר" ב־13 באפריל, „חוק רמון" הוצע על־ידי ח"כ חיים רמון, ואושר במפתיע בהצבעה ב־23 במארס, במסגרת הדיון בתקציב המדינה ברוב של 13 חברי כנסת כנגד 12 שנכחו באולם, ובהיעדרות שר התחבורה. לפי החוק אי־אפשר לבטל חוק שאושר בכנסת, אולם לממשלה הזכות „לעכב ביצועו ולערער עליו. זו מטרת התיקון שיועלה היום בוועדת השרים לענייני חקיקה.

הגמלאים תובעים לספק השירותים לנזקקים

יו"ר הסתדרות הגמלאים, אוריאל אברהמוביץ, הגיש בסוף השבוע במכתבים אל שרי – העבודה והרווחה, הבריאות והמנכ"ל המוסד לביטוח לאומי לקיים את הוראות חוק הסיעוד שנכנס לתוקף ב־1 באפריל 88' ולספק מיד את השירותים שקובע חוק זה לנזקקים.

אברהמוביץ טוען כי מדיווח שהגיע אל הסתדרות הגמלאים מסניפיה ברחבי הארץ מתברר כי השירותים האמורים להינתן לנזקקים מכוח חוק הסיעוד החל מראשית אפריל, אינם מופעלים.

הסתדרות הגמלאים פנתה בעניין זה גם אל מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר וביקשה את סיועה של ההסתדרות למימוש הוראות חוק הסיעוד.

50 עובדים על הכוונת – מאיים מנכ"ל „אל־על"

מאת אריה אריה, סופר „דבר"

מנכ"ל „אל־על" רפאל הרלב מאיים, כי יש לו רשימה של „50 עובדים מסומנים", שהוא מבקש לפטר בהזדמנות הראשונה שתיקרה על דרכו. המנכ"ל אמר דברים אלה באסיפת מנהלים, שקיים ביום ד' והדברים נמסרו לסופר „דבר" מפי שניים ממשתתפי האסיפה.

דובר „אל־על" נחמן קליימן אמר בתגובה, כי אינו מוכן להתייחס לדיווח על פגישות המנכ"ל עם הכפופים לו. „אינני מוכן לאשר או להכחיש את הדברים שאותה מייחס למנכ"ל", אמר הדובר קליימן.

המנכ"ל הרלב טען בפגישה, ש„אל־על" הולכה להפסיד כתוצאה מהמשבר הנוכחי בתיירות, בעיקר האמריקאית, אולם הבטיח שהחברה „תמשיך להתקיים בכל מחיר". הוא מסר, כי בקרוב יהיה צורך לפטר מספר ניכר של עובדים. לפי גירסה אחת גילה בהקשר זה, כי יש לו רשימה של „50 עובדים מסומנים", כנראה קבועים, שיהיו בין המפוטרים. מלבדם יפוטרו רק עובדים זמניים, הדגיש. לפי גירסה אחרת אמר, שאם תושבת החברה, „יש 50 עובדים מסומנים", שלא יחזרו לעבודה עם פתיחתה. אחד ממשתתפי הפגישה קרא לעברו „51", והרלב ענה: „כבר לקחתי אותו בחשבון".

בתוך כך נודע, כי עובדי „אל־על" יקבלו היום מקדמה של 500 שקל. מקדמה זו מהווה החזרת המקדמה, שניתנה לעובדים לקראת פסח ושנוכתה ממשכורתם ערב החג. ניכויה של המקדמה היתה אחת העילות לאיומם של העובדים לצאת לתופשה מאורגנת מכניסת הפסח ועד צאתו. התופשה המאורגנת בוטלה רק ברגע האחרון, לאחר שראש האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד השיג הבטחה חשאית מהמנכ"ל הרלב למצוא דרך לדחות את ניכוי המקדמה עד המשכורת הבאה. המקדמה שתשולם היום, מהווה קיומה של הבטחה זו.

דובר „אל־על" טוען, כי המקדמה היום ניתנת על חשבון דמי־ההבראה, שישולמו במשכורת הקרובה. לדבריו, אין כל קשר בין תשלום מקדמה זו ובין האיום בתופשה מאורגנת בליל הסדר.

ואולם, לסופר „דבר" נודע, כי המנכ"ל הרלב התחנן בפני העובדים ערב פסח – „כשהוא חיוור כסיד" – לבל ייצאו לתופשה מאורגנת מחשש שיפוטר על כך. „הראש שלי והראשים שלכם יעופו יחד", אמר הרלב בשיחה טלפונית עם אחד מראשי העובדים, לדברי המקורות.

5 שנות מאסר בעקבות התעללות

קפצה מהקומה השניה אחרי שידידה השחית פניה בסכין

(ע).– תושב נצרת עילית מוחמד אחמד עבר (41) נשוי ואב לילדים, שהורשע בהתעללות בידידתו היהודיה והביעה להתאבד, נידון שלשום בבית־המשפט המחוזי בחיפה לחמש שנות מאסר בפועל ושנתיים וחצי מאסר על תנאי.

בכתב האישום נאמר, כי הנאשם הגיע ביוני אשתקד לבית ידידתו, שבמחיצתו התגורר זה כעשר שנים לסירוגין, כשהוא חמוש בסכין קפיצית, השחית את פניה ודקר אותה בעינה ובגבה.

המניע של הנאשם בעזה בו לאחר שנודע לו כי ידידתו היהודיה מתרועעת עם צעיר תושב הקריות.

המתלוננת, שביקשה להימלט מעינייו, זינקה מחלון ביתה בקומה השניה בקריית ביאליק, ורק בדרך נס לא קשה היה, אף כי נגרמו לה חבלות חמורות.

הנאשם טען להגנתו, כי האשה זינקה וקפצה מחלון הבית ללא כל סיבה נראית לעין. השופט אליהו כהן דחה טענה זו מכל וכל וקבע, כי האשה ניסתה לשים קץ לחייה נוכח ההתעללות האכזרית המתמשכת, כשהנאשם לא הותיר בפניה ברירה כלשהי אלא להתאבד.

בית־המשפט קבע עוד, כי הנאשם הפך את ידידתו ל„חפץ שבו נהג ככל העולה על רוחו ולא התייחס אליה כבת אנוש. הוא פגע בחרותה ובכבודה", התריע השופט.

7 נהרגו ב־38 תאונות השבוע

מאת אריה אריה, סופר „דבר"

שבעה אנשים נהרגו ו־45 נפצעו קשה ב־38 תאונות־דרכים חמורות בשבוע האחרון. הנתונים משקפים ירידה ניכרת הן בהשוואה לחודש אפריל אשתקד, הן בהשוואה לחודש מארס השנה והן בהשוואה לשנה שעברה כולה.

הירידה בתאונות מוסברת בעיקר בסיום חופשת הפסח ועונת הטיולים המתלווה אליה. אשתקד חל החג באמצע אפריל ואילו השנה חל בראשית החודש, כאשר רוב חופשת הפסח היתה במארס. הסיבות העיקריות לתאונות בשבוע שעבר היו אופייניות לעונה: סטיות מנתיב הנסיעה ואי־הקפדה על נסיעה בימין הדרך, אי־שמירת מרחק נאות בין כלי־רכב הנוסעים בזה אחר זה ואי־מתן זכות־קדימה להולכי־רגל. שניים מן ההרוגים בשבוע האחרון היו הולכי־רגל.

הנתונים משקפים ירידה של 21 אחוז במספר ההרוגים בהשוואה לאפריל אשתקד, ירידה של 44 אחוז במספרם של הפצועים קשה וירידה של 43 אחוז במספרן של התאונות החמורות. בהשוואה לשנה שעברה כולה משקפים הנתונים ירידה של עשרה אחוזים במספר ההרוגים ושל 20 אחוז במספרם של הפצועים קשה וכן ירידה של 22 אחוז במספר התאונות החמורות.

ב־15 השבועות הראשונים של השנה נהרגו 128 אנשים ו־867 נפצעו קשה ב־758 תאונות־דרכים חמורות. בשלושת החודשים הראשונים של השנה חלה עליה של 11 אחוז במספר ההרוגים בהשוואה לאותם החודשים אשתקד, אך ירידה של 19 אחוז במספר הפצועים קשה וירידה של 23 אחוז במספרן של התאונות החמורות.

הליכוד דורש לבטל הבחירות להסתדרות פועלי המתכת

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

סיעת הליכוד בהסתדרות דורשת לדחות את הבחירות להסתדרות פועלי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה שנקבעו ל־18 במאי, בטענה שספרי הבוחרים להסתדרות זו כוללים שמות של מי שאינם עובדי מתכת, חשמל ואלקטרוניקה.

בתביעה שהוגשה לרשות השיפוט הארצית של ההסתדרות מציינת סיעת הליכוד שבבדיקה מדגמית התגלה כי עובדים השייכים להסתדרות המהנדסים ולהסתדרות הפקידים נכללו ברשימות הבוחרים. לעומת זאת השמטו מהרשימות שמותיהם של אלפי בוחרים, חברי הסתדרות פועלי המתכת.

באחת הבדיקות המדגמיות שערכה סיעת הליכוד התברר שמבין כ־4,000 עובדים בעלי זכות בחירה ב„תדיראן חולון" הושמטו שמותיהם של 2,400 עובדים מספר הבוחרים, כלומר כ־60 אחוז מבעלי זכות הבחירה.

בתגובה על טענות הליכוד אמר אמש מזכיר הסתדרות פועלי המתכת, יצחק גלעדי, כי האיגוד פרסם במועד את רשימות בעלי זכות הבחירה ואיש לא ערער עליהן. עם זאת הודה כי „המחשב פלט מספר שמות של עובדים שאינם חברים בהסתדרות פועלי המתכת והם הוכללו בספרי הבוחרים".

הוצאת עם עובד
שמחה לברך את
ד"ר דינה פורת
עם קבלת פרס
יצחק בן־צבי
על ספרה הנהגה במלכוד

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז
האגף ההסתדרותי/האגף לאיגוד מקצועי
הפורום ההסתדרותי במפלגה
ביום שני, א' אייר, תשמ"ח, 18.4.88, בשעה 10.30, באולם „מופת", במועצת פועלי רמת־גן, רח' הרצל 13, פינת קריניצי
מתכנסת מועצת הפורום ההסתדרותי במפלגת העבודה
בהשתתפות: מזכ"ל המפלגה – הח' עוזי ברעם
החברים מוזמנים
בברכה
חיים הברפלד גדעון בן־ישראל
יושבי ראש הפורום

קבלת מודעות 24 שעות ב„דבר"
מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי ההודעות ל' הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב' דבר דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 246363 239952

במלאת שבע שנים לנפול בנו־יקירנו
דני חביב ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בבית העלמין בכפר־ויתקין
ביום שלישי ב' אייר תשמ"ח 19.4.88
בשעה 4.30 אחה"צ
המשפחה

ביום הזכרון
לחללי מערכות ישראל
נתייחד עם זכר בנינו,
חברינו היקרים
ביום שלישי ב' אייר תשמ"ח 19.4.88
בשעה 20.00 ליד עמוד הזכרון.
ביום רביעי ג' אייר תשמ"ח 20.4.88.
בשעה 13.00 נעלה לבית הקברות בדגניה ב'.
המשפחות
וקבוצת דגניה ב'

ההסתדרות הכללית של העובדים באי"י – הועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
הסתדרות הגימלאים
„גיב הגימלאי"
טקס חלוקת הפרסים לעבודות מצטיינות
בנושא:
מעמד הגימלאים בהסתדרות ובחברה הישראלית
יערך מחר, יום שני, 18 באפריל 1988 שעה 09.00, באולם הישיבות (חדר 112) של בית המרכז לתרבות ולחינוך, רחוב ארלוזורוב 93 תל־אביב.
בהשתתפות:
נחום פסה – יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך
אליהו רייף – יו"ר הסתדרות הגמלאים
שולמית אור – חברת מערכת „גיב הגימלאי"
שמעון אביזמר – יו"ר המחלקה להשכלה גבוהה בהסתדרות
יאיר כהן – מנכ"ל מפעלי תרבות וחינוך בע"מ
יוסף קרני – חבר מערכת „גיב הגימלאי"

קיבוץ מעוז חיים
ביום הזיכרון הכללי לחללי צה"ל
יום ד' 20.4.88 ג' באייר תשמ"ח
נתייחד עם זכר חברינו ובנינו שנפלו במערכות ישראל.
עולים לבית העלמין לאחר צפירת הדומיה בשער 11.00.
בית מעוז חיים

במלאת שלושים לפטירת
אשתי, אמנו, בתנו ואחותי היקרה
טובה בן־שדה ז"ל
נעלה לקברה לאזכרה ולגילוי המצבה
ביום שלישי ב' באייר תשמ"ח 19.4.88
בשעה 3.30 אחה"צ
בבית העלמין בכפר ויתקין.
הבעל: אסף בן־שדה
הבנות: ענת ואורית
ההורים: צירנה ומאיר קליין
האח: שמואל בן־מאיר

במלאת שנתיים למות
יקירנו
עמנואל גולן ז"ל
איש מקורות
נעלה לקברו ביום שני א' באייר, 18 באפריל 1988, שעה 2 אחה"צ.
נפגשים ע"י שער בית הקברות הישן, חיפה.
המשפחה

ההסתדרות הכללית של העובדים באי"י
בשיתוף המועצה המקומית מזכרת־בתיה
במלאת 40 שנה למדינת־ישראל
יתקיים
טקס הענקת אזרחות כבוד של מזכרת־בתיה
למזכ"ל ההסתדרות
ח"כ ישראל קיסר
הטקס יתקיים היום, יום ראשון ל' בניסן תשמ"ח 17 באפריל 1988, בשעה 5 אחה"צ ברחבת המועצה המקומית במרכז הישוב.
הציבור מוזמן

מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה בקשה למתן הקלה
בהתאם לסעיפים 146–150 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 6% לתוספת בניה בבנין על חלקה 111 בגוש 3700 רח' חיש רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 56% במקום 50% המותרים.
למתן הקלה של 8.5% לתוספת בניה בבנין על חלקה 75 בגוש 3700 רח' הפלמ"ח רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 68.5% במקום 60% המותרים. הקלה לקו בנין אחורי 5.40 מ' במקום 6.0 מ' המותרים והקלה לקומה נוספת.
למתן הקלה של קומה נוספת לתוספת בניה בבנין על חלקה 48 בגוש 3698 רח' דוליצקי רחובות, כך שמספר הקומות בבנין יגיעו לסה"כ של ק' עמודים 4+ קומות במקום ק"ע + 3 קומות המותרים.
כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יחזקאל הרמלך
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

לשלמה אייזנר והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד
במותה של
חואניטה אייזנר אלבלה
המשביר המרכזי
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו
גבי הרמן
ההלויה תתקיים היום יום א' ל' בניסן תשמ"ח 17.4.88
בשעה 16.00 בבית העלמין בקיבוצנו.
המשפחה
ובית גבעת חיים איחוד

ביום רביעי ג' אייר תשמ"ח 20.4.88
יום הזכרון לחללי מערכות ישראל
נתייחד עם זכר בנינו והבריינו
בשעה 11.00 בבית העלמין בעין חרוד איחוד
ובשעה 16.00 בבית העלמין עין־חרוד מאוחד.
בתי עין חרוד

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
חיים (אלטר) בן שאול ז"ל
נעלה לקברו ביום שלישי ב' באייר תשמ"ח 19.4.88 שעה 17.00
בבית העלמין בכפר ויתקין.
המשפחה

דבר היום

חי מחרב, מת מחרב

"מי שמנהיג טרור הוא יעד נכון לחסל אותו. כל מי שעושל בדרך של טרור נגדנו צריך להיות יעד... חלק מהבעיה זה מודיעין טוב וכן מקומות הימצאותם של המחבלים. הם היום מאוד רחוקים, מאוד מודעים. לא נכון לדבר רק על צה"ל: מדינת ישראל לא הפסיקה להילחם במחבלים והיא תתאים את המקום ואת השיטות כפי שיראה לה לנכון."

הדברים נאמרו מפי ראש אמ"ן, אלוף אמנון שחק. הם פורסמו בסוף־השבוע, בגליון יום־העצמאות של שבועון צה"ל "במחנה" וכהמשך לאיזכורו של מבצע "אביב נעורים" נגד מפקדי־מחבלים בביירות, בדיוק לפני 15 שנה. ראש־המיבצעים של ארגון פת"ח, חליל אל־ואזיר, קיבל מסר דומה בצורה מילולית פחות, יממה כלבד לאחר שנדפסו דברי אלוף שחק. הריגת "אבו־ג'יהאד" בביתו שבפאתי העיר תוניס היא אולי המוצלחת במשימותיהם של הנאבקים בפת"ח ובפיגועיו מאז "אביב נעורים" – ובהתחשב ברקע המדיני־בטחוני לביצועה, ה"אינתיפאדה" בשטחים, אפשר שראוי לכנותה "אביב התנערות".

אבו־ג'יהאד היה בדימוס, לא רק משום שחיי מחרבו נופל מחרב, ולא רק משום כינוי־המלחמה שהעניק לעצמו. הוא היה מבכירי הטרוריסטים בעולם – לא הפלשתינים או הערבים בלבד, אלא מראשי האחראים להרג סף ואחרים. גם התומכים בהידברות עם נציגי הפלשתינים, ולפיכך גם המשלימים עם כך שמקורבותם של נציגים אלה תיגזר מהשתתפותם במאבק נגד ישראל, אינם צריכים להתאבל על שבא סופו של אל־ואזיר.

בגורם המרכזי באש"ף שבהנהגת יאסר ערפאת איבוב פת"ח בהיצמדותו לעמדות נוקשות, שהפריעו לירדן להתקרב למו"מ עם ישראל. ראשי הארגון טרחו על הישרדותם האישית יותר מאשר על קידום יעדיהם המוצהרים ועל טובתו האמיתית של העם הפלשתיני. הם נגררו אחר ההתפתחויות הפנימיות שכותרתן המקובצת היא התנערות והמשיבו בנסיונות לביצוע פיגועי־מיקוח מגבולות לבנון, ירדן ומצרים – רק מסוריה גדול פחות. טוב, לפיכך, שיחודו לחשוש גם ממוחה ומכוחה של קהילת הבטחון המודיעין הישראלית. טוב שיסיק כי לא פסה התושיה במערכת המופקדת על תיכנון, תירגול, אישור וביצוע משימות סבוכות כליבך.

לאוהדי ישראל היתה הידיעה על הריגת אבו־ג'יהאד תרשה טובה, הן משום תוסר־האונים מול התנערות והן משום קירבת יום־העצמאות. היא שבה הציגה כבלי ריק את התרברבותו של אריאל שרון, כאילו רק בידיו המפתח להצלחה בלחימה בטרור – כשלונו של שרון בלבנון מתעצם מול המיבצע בתוניס, שייזקף בודאי בדרג המדיני לזכותם של השרים שמיר, רבין ופרס. ואם טועים המתאבלים והצוהלים גם יחד ביחסם את המיבצע לישראל, עדיין נעשתה כאן, אפילו בידי אחרים, מלאכת צדיקים – ובלבד שלא יהיה מי שיחפש לראות בה ובשכמותה תחליף להידברות ישראלית־ערבית.

בזווית חדה / חגי אשר

ההבדל בין כאן לשם

דווקא בין יום הזיכרון לקורבנות השואה ויום הזיכרון לחללי צה"ל יש טעם לחדד את תודעת התגובה על סכנת החידלון – התגובה האישית, זו הלאומית וגם זו הכלל־אנושית – עם כורח האינטגראציה ביניהן

קרבת הזמן בין יום הזיכרון לשואה ולגבורה לבין יום הזיכרון לחללי צה"ל וחג העצמאות יכלה לחדד את התודעה הציונית לגבי לקח ההבדלים בין זיכרון לזיכרון, בין טעם החיים והמוות כאן ושם. אבל בשנים האחרונות גוברות יותר ויותר הנטיות ההפוכות, אלו המנמיכות את ערכה של מדינת ישראל כמחסום בפני סכנת השמדה אפשרית בעתיד. משנה לשנה גוברים ההרהורי הכפירה, בבחינת שווא עמלו בוני המדינה ולוחמיה להצלת העם היהודי ושרידותו, גם שם באירופה וגם כאן בישראל: מדינת ישראל קמה מאוחר מדי ולא הספיקה להציל את היהודים מהשמדה טוטאלית. גם אילו קמה, לא יכלה להציל ולא תוכל להציל גם בעתיד. להיפך: סכנת ההשמדה אורבת לתושביה היהודיים של מדינת ישראל, יותר מאשר לאזרחיה היהודיים של כל מדינה אחרת. ההפך מחזון הציונות בפשטותו, מאז ימי הרצל ועד היום.

ואומנם, מדינת היהודים שנועדה להציל את יהודי אירופה מסכנת ההשמדה המתקרבת איחרה לקום. אבל האמת היא שזה קרה בעיקר משום שהיהודים סירבו לראות בארץ־ישראל עוגן הצלה ולא ניסו להימלט מאירופה בעוד מועד. לא בשנות העשרים ולא בשנות השלושים, כשעדיין אפשר היה, למרות הקשיים והמכשולים הגדולים. יהודי אירופה, ברובם המכריע, לא ראו את הנולד ולא נמלטו לארץ־ישראל המנדטורית ולא למקומות מקלט אחרים, שאולי אפשר היה להינצל בהם, אילו נעשו הנסיונות המתאימים בעוד מועד.

ייזכר נא ה"אילו" הזה. ולא רק הוא. יהודים רבים יכלו וצריכים היו להימצא כאן, להינצל בעצמם ולעזור לאחרים להינצל. ולפחות לשלוח את כספם ואת בניהם להשתתף בבניין הארץ ובכינון עצמאותה. "אילו". יהודים רבים פי כמה וכמה לא היו צריכים להישאר שם והיו יכולים להימלט גם לארצות אחרות כשבעים ושבע דרכים, למרות שבעים ושבעת המחסומים שניצבו בדרכם. עוד "אילו". וזו אולי הלקח העיקרי וזו השאלה העיקרית בימי הזיכרון הללה: מדוע הם היו שם ולא כאן.

ובמישור האישי: למה אבי ואמי עלו לארץ ובזכותם נולדתי אני כאן ולמה הורים רבים אחרים, גם רוב בני משפחתי, לא עלו כאשר עלו הורי באמצע שנות העשרים, והם נשארו שם ונספו.

עכשיו אנחנו שוקעים כל שנה יותר ויותר בעומק היגון והכאב נוכח סיפורי הזכרונות האישיים על הצלה והישרדות של יחידים ועל סבלם הנורא חכר קורבנותיהם של יחידים רבים שנספו – *ששת המיליונים*, שהיו אמנם שליש מהעם היהודי כולו, אבל היו יותר משלושה רבעים של יהודי אירופה שתחת הכיבוש הנאצי. אילו היתה המלחמה נמשכת עוד שנה־שנתיים גם הנותרים לפליטה היו מושמדים ברובם המכריע. הכישלון ההיסטורי של יהודי אירופה במאבק הלאומי־הקולקטיבי לקיום בכבוד ולשרידה פיזית היה כמעט טוטאלי. ואל להם לכל סיפורי ההצלה והשרידה של בודדים, רבים ככל שיהיו, לטשטש את העובדה המכרעת הזאת ואת ההבדל בין המישורים השונים של מאבק והישרדות. דווקא בימים הללו שבין שני ימי הזיכרון הסמוכים – לנספים שם ולנופלים כאן – יש טעם לחדד את תודעת ההבדלים ביניהם ולא לטשטש אותם.

ואסור לטשטש את ההבדל בין שלושת מישורי התגובה על סכנת הזידלון וההשמדה – המישור האישי והמשפחתי, המישור הלאומי־הקולקטיבי והמישור האוניברסלי, הכלל־אנושי והבין־לאומי. לקיומה של מדינת ישראל השפעה מכרעת על שלושתם גם יחד ובעיקר על האינטגרציה ההכרחית ביניהם. במישור הפרט והמשפחה תובת השרידה האישית היתה הדומיננטית, גם בעזרה הדדית איש לרעהו, איש למשפחתו ולקרוביו וגם איש איש לעצמו. לשרוד. לא להישמד. לשמור ככל האפשר על כבוד האדם, גם בתנאים של רעב וחולי, דיכוי והשפלה ועד למול חיסול פיזי. לסכל ככל האפשר את תוכנית ההשמדה הטוטאלית. ואילו במישור הלאומי־הממלכתי, החובה לקיום הכלל היא העיקר, עד כדי נכונות לסכן את חיי היחיד ואף להקריבם למען הקיום והשרידה של הכלל. היחיד למען הכלל והכלל למען היחיד. אכן, גם שם באירופה היו גילויים של הקרבת היחיד למען הכלל, גילויים של גבורה ומרד למען הכבוד הלאומי, "למען ההיסטוריה", לא למען ההצלה והשרידה בהווה. גם למען הנקמה בגויים. וגם זה היה מעט מדי. אפשר וצריך היה להרוג הרבה יותר גרמנים. אבל נראה *שהפתור והשבון ההצלה וההישרדות – שהתגלה כמוטעה* – גבר על יצר הנקמה במעגים ובורודפים. ואולי, איבדו היהודים בגולה את טעם הנקמה כדרך הגויים (ואגב, טעם זה לא חזר אליהם גם כאן ועכשיו, במדינת ישראל, לאחר כל מלחמותיה). אילו – וזה עוד אילו אחד – היו היהודים הורגים הרבה יותר גרמנים מאשר אלה שנהרגו במרד הגיטאות, אולי טעם הזיכרון של השואה והגבורה היה אחר.

טוענים שגם אילו מדינת ישראל היתה קמה בשנות השלושים היא לא היתה יכולה למנוע את השמדת יהודי אירופה וגם לא את השמדת היישוב היהודי בארץ, אילו צבא רומל היה מגיע לארץ. וזה יכול להיות נכון. אבל הטענה הזאת יכולה להיות נכונה לגבי כל מדינה בנפרד, קטנה כגדולה. כולן יחד היו צריכות להתייצב כנגד גרמניה הנאצית כדי להתגבר עליה וגם נגד סכנת ההתפשטות הסובייטית, וסכנת הפונדמנטליזם. כך גם לגבי כל סכנה אוניברסלית האורבת למין האנושי כולו, או לרובו. מסכנת מלחמה גרעינית ועד לנגע הטירור הבין־לאומי. ההבדל הוא בצורת ההתייצבות נגד הסכנות הללו בכל המישורים. מדינת ישראל יכולה להושיט יד ולשתף פעולה עם עמים ומדינות כבעלי ברית במלחמה המשותפת נגד הסכנה המשותפת. היא יכולה לתעל את מאמצי היחידים והארגונים השונים לאפיקים בין־לאומיים ואוניברסליים, לסייע להם ולהסתייע בהם, על ידי אינטגרציה של שלושת מישורי התגובה, כאמור.

וכדי לסבר את האוזן – מדינת ישראל היא שעוררה את התודעה המצפון של דעת הקהל הנאורה במדינות המערב למצבם של יהודי ברית המועצות ואף, בעקיפין, למאבק למען זכויות הפרט בברית המועצות. וגם אם יהודי ברית המועצות מעדיפים לנשור לארה"ב, הם זוכים לכך הודות למאבקה של מדינת ישראל. וכך גם במאבק נגד הטירור הבין־לאומי שבו מילאה ישראל ועדיין היא ממלאת תפקיד חשוב. למען קיומה ובטחונה ושלום אזרחיה וגם לטובת העולם החופשי כולו. זה טעם הקיום והמלחמות של מדינת ישראל מאז ועד היום. זה ההבדל שבין זכרם של הנספים בהשמדה ובשואה על לא עוון בכפם, כקורבנות פאסיביים ונטולי מגן לאומי־קולקטיבי, לבין זכרם של הנופלים במלחמות ישראל, בקרב אחיהם ולמען כולם יחד, כאשר אחת ממטרותיהם העיקריות היא למנוע את סכנת ההשמדה והשואה, שלא תחזור עוד.

העד אלי רוזנברג: זה איוואן האיום

דמיאניוק: סוף פסוק

מאת אוריאל בן־עמי

מחר ייפסק דינו. אם יורשע, יוסיף לכרסם הספק בעניין זהותו; אם יזוכה, יוסיף לכרסם הספק לגבי נחיצות המשפט. אין לקנא בשופטים

מחר נשוב אל הדראמה הגדולה. שרים, ח"כים, קציני משטרה ומכובדים אחרים כבר שריינו להם הזמנות לשורות הראשונות. הקהל הרב, לפי הצפוי, יגיע כבר השכם בבוקר – כדי לנסות לתפוס מקום בבנייני האומה.

מחר ייושב, פורמאלית, משבר־הזהות של ג'ון דמיאניוק. השופטים דב לוין, דליה דורנר וצבי טל יפסקו, מתוך 10,511 עמודי הפרוטוקול, מן העדויות המוקלטות ומן הספקות העמומים, האם הוא איוואן האיום, כבאמר בכתב־האישום, האם הוא אשם בכל ההאשמות המזוויעות המיוחסות לו, האם היה רק שותף לזוועה ואולי, בכלל, הוא זכאי מחמת הספק, המלווה אותנו בכל המשפט הזה.

מחר יחליטו ההגנה והתביעה כיצד יגישו את טיעוניהם לעונש, על־סמך פסק־הדין. בית־המשפט המיוחד, הדן את דמיאניוק, הוא בחזקת בית־משפט מחוזי, שאפשר לערער על פסיקתו לבית־המשפט העליון.

גם אם יימצא הנאשם אשם בכל הסעיפים, אין השופטים חייבים לגזור לו דין מוות. לפי תיקון בחוק פשעי הנאצים, ניתן לפסוק לו כל גזר־דין שייראה צודק בעיניהם. אולם אם ייגזר דינו למוות – יוגש ערעור אוטומטי מטעם ההגנה לבית־המשפט העליון, על־פי סדרי החוק. ההגנה תוכל לבקש בשבילו חנינה, אך הסניגור שפטל כבר הצהיר שלא יעשה זאת.

אם יזוכה, מחמת הספק, הוא ישוחרר מיד מכלאו. במצב כזה, סביר להניח, תשיב לו ממשלת ארה"ב את אזרחותו האמריקאית שנשללה ממנו. התביעה תהיה רשאית, כמובן, לערער וכאן תתעורר בעיה. ג'ון דמיאניוק אינו נושא כיום אזרחות כלשהי. להבדיל מאורח מוזכה, הממתין בביתו עד לערעור על זיכויו, דמיאניוק אינו יכול להגיע לביתו בקליבלנד עד תום הערעור בעניינו. פרקליטות המדינה תיאלץ למצוא בשבילו סידור מיוחד לתקופת ההמתנה, עד תום הערעור, במצב של זיכוי.

ב־16 בפברואר אשתקד, נפתח דינו של ג'ון דמיאניוק, כחשוד שהוא־הוא איוואן האיום מטרבלינקה. הוא חשוד ברצח עם, בשליחת מאות־אלפי יהודים למוות, בהריגת רבים במו־ידיו ובהתעללות אכזרית באחרים. התביעה התבססה על מסמך טראווניקי, שהוא מעין תעודת־זהות לחיילים שהיו במחנה. ההגנה טענה שהמסמך מזויף, שהנאשם אינו איוואן האיום וכי לא היה מעולם בטרבלינקה. הנאשם עצמו הסתבך והפגין זכרון לקוי לגבי הביוגראפיה שלו – אך לא הודה מעולם שהוא האיש שהתביעה מחפשת.

106 ישיבות, 21 עדי־תביעה, 11 עדי־הגנה ושלושה חיקורי־דין ליוו את ההצגה הגדולה בעיר, שהותירה טעם תפל בפה. כ־45 שוטרים השתתפו באבטחת המשפט הזה, שכינויו המבריך הוא "מבצע צדק". צוותי טלוויזיה מכל העולם צילמוהו בשידורים חיים, אך הדראמה הגדולה פינתה את מקומה למשחקי־הכוח בין הסניגורים. מי שרצה להזכיר את השואה, אולי בפעם האחרונה מפי ניצולי הזוועות עצמם, החמיץ את מטרתו. עוצמתה הלא־נתפסת של הזוועה נתמוססה בתגרנותו של שפטל, הסניגור הזוטר, ובמהדיק הזכור לדראמן של שקר התובע.

כך או כך, נצא רע מהמשפט הזה. משבר־הזהות, שיפתר להלכה, לא יכרית את הספקות בקרב אלה שליוו את המשפט הזה. אם יורשע דמיאניוק – יוסיף הספק לכרסם ממרחק השנים והזכרון המתעמעם. אם יזוכה, יכרסם הספק בדבר נחיצות המשפט.

אינני מקנא בכם, שופטי דמיאניוק.

כדאי להיענות עכשיו

מאת אריה ארד

השאלה איננה אם מסוגלת ישראל לדחות את יוזמת שולץ, אלא אם כדאי לה לדחותה

יוזמת שולץ מכילה, להערכתי, כמה אמצעים מדיניים המסובכים ביותר לבטחונה של מדינת ישראל עד כדי סכנת מלחמה נוספת בטווח הנראה לעין. אף־על־פי־כן אני מציע להיענות ליוזמה, וכמו שאומרים עורכי "דבר אחר", יפה שעה אחת קודם.

שר־החוץ שמעון פרס סיבך את מהלכיו המדיניים בשנה האחרונה ללא צורך וכמה מהפקידים האמריקאיים, לא קראו את המפה המדינית נכונה.

אולם את הנעשה אין להשיב. לאחר מאמצים רבים הצליח פרס להביא לכך, ששר־החוץ האמריקאי אימץ עקרונית את תכניתו והפך אותה ליוזמה אמריקאית בגיבוי נשיאותי. יסודותיה של הצעה זו גרועים, במובן, מתכנית פרס המקורית, שקרי עמדתו נהפכה לעמדת־פתיחה והאמריקאים כירסמו בה, כדי לרצות את הערבים. אף־על־פי־כן, זו כעת יוזמה אמריקאית, בחתימתם האישית של רייגן ושולץ הידידותיים.

הטענה כי ישראל אינה מסוגלת לעמוד בדחיית יוזמה אמריקאית, מופרכת מיסודה. ישראל כבר דחתה יוזמות אמריקאיות ויכלה להן. ממשלת גולדה מאיר דחתה מכל וכל את תכנית השלום של רוג'רס (להבדיל מיוזמתו להפסקת מלחמת ההתשה); ממשלת רבין דחתה את תכנית קיסינג'ר להפרדת כוחות ולמרות "הבחינה המחודשת" חתמה לבסוף על הסכם טוב בהרבה מזה שהוגש לה תחילה; ממשלת בגין דחתה את תכניות קארטר, למרות איומיו ולחציו, עד שהצליחה להגיע להסכם עם סאדאת שתאם את רצונה; ממשלת בגין סיפחה את הגולן, חרף מחאות האמריקאים, ולבסוף דחתה את תכנית רייגן. ישראל מסוגלת איפוא להתנגד לעמדת האמריקאים, כאשר ממשלתה סבורה שהדבר הכרחי. השאלה היא, אם כדאי לה לדחות עכשיו את יוזמת שולץ, לא אם היא מסוגלת לעשות זאת.

יוזמת שולץ נמצאת עתה בשלב קריטי ביותר. כמו שאומר שר־החוץ האמריקאי, כל אחד מהצדדים הנוגעים בדבר מצא בה פגם. אולם נדמה לי שהפגמים, מנקודת־ראות ישראלית ניצית, פחות קשים מן הפגמים מנקודת־ראות ערבית, ולו גם יונית. אם הערבים והסובייטים עדיין לא דחו את היוזמה במפורש, הרי זה, לדעתי, רק מפני שישראל עדיין לא הסכימה לה. זו כנראה הסיבה, ששר־החוץ האמריקאי לחץ על פרס לוותר על נסיונו לכפות על הממשלה החלטה מיד. הוא הבין את מה שמבין כל אחד: כרגע שתודיע ישראל על הסכמתה ליוזמתו, ייאלצו הערבים לדחות אותה, כפי שעשו מאז ומתמיד, שכן לא יוכלו לחיות עם פגמיה מבחינתם. משום כך שולץ אינו רוצה שישראל תסכים לתכניתו, אלא שתיגרר אליה בכוח. רק דחייתה המפורשת של היוזמה על־ידי ישראל יכולה לגרום לערבים לקבל אותה, לאחר שכבר יהיה מובטח להם, שהתכנית לא תוכל לצאת אל הפועל.

לישראל אין כל סיבה לשחק משחק זה ביוקרתה ובדימויה. הדרך היחידה "להוציא את השפן מן השיח" היא, שראש־הממשלה יופיע בטלוויזיה ויודיע, כי בשלושת סיבובי השיחות עם השר שולץ, בהשתתפות הנשיא רייגן, השתכנע כי היוזמה, עם הערובות האמריקאיות הנלוות אליה, טובה לישראל והוא מחליט להמליץ לממשלה לקבלה. עם זאת ראוי שיוסיף, כי שוב לא יסכים לדון בכל שינוי נוסף בה. חשוב שההודעה תימסר עוד לפני שיבוא שר־החוץ האמריקאי למוסקווה, כדי שהסובייטים כבר יצטרכו לשחק את המשחק לפי כללי שמיר ולא לפי כללי הערבים.

לישראל יכולה לצמוח מכך תועלת רבה וככלות הכל היא מסתכנת פחות ממה שנראה ממבט ראשון. קודם־כל תזכה ישראל ביוקרה־האפשרית, והנובע מהיותה ראשונה להסכים במפורש. אם בשל כך ידחו הערבים את היוזמה, איש לא יוכל להאשים אותה בכך, לפחות לא בגלוי. בינתיים תוכל להתפנות לטיפול נמרץ יותר במאורעות בשטחים, כדי להביא לסיומן החד־משמעי. במצב החדש שיווצר יצטרכו האמריקאים לתת גיבוי חד־משמעי למה שמתחייב ממדיניות זאת.

גם אם ימשיכו הערבים והסובייטים במיקוח על פרטי התכנית, איש לא יוכל עוד להאשים בכך את ישראל, שהרי לא אחר אלא שולץ קבע, שיש להתייחס לתכניתו כביקשה אחת. אולם קיימת אפשרות סבירה מאוד, שנוכח הסכמת ישראל, יתעורר חשד אצל הערבים והם יוזדרו לדחות את התכנית. ככלות הכל, המלך חוסיין הוא דמות מוכרת ודרכיו ידועות ואילו עמדות הסורים והפלשתינאים כבר מוכרות בבקיפסה והם נהנים מתמיכה סובייטית. האם סביר לצפות שמוסקווה תיטוש, ברגע האחרון, את גרורותיה כדי לחזק את מעמדם של האמריקאים?

אף שבעיני ההימור הזה מחושב היטב, אהיה הראשון להסכים שכדרכם של הימורים, הוא גם עלול להיכשל. אם אכן ייכשל, תתכנס הוועידה וארה"ב תגיש את תכניתה להסדר־הביניים. אין וראות שתכנית זו תהיה בלתי קבילה לחלוטין על ישראל. בכל מקרה ייפתח מו"מ עליה, במאמץ לשפר את תנאיה. יתכן שמתוך המו"מ הזה יצמח הסדר קביל גם על הניצים, ואז יהיה בו שיפור לעומת המצב כיום. בין כה וכה, זה עשוי להיות מו"מ ארוך ומייגע. אולם גם אם ייכשל לבסוף, מוטב לישראל לדחות תכנית המסכנת את בטחונה, מאשר לדחות הצעת־נוהל המסכנת רק את עמדותיה המדיניות המסורתיות.

זה איפוא הזמן להיענות ליוזמת שולץ, כפי שגובשה במהלך השיחות עימו. ככל שימהר שמיר, כן ייטב. כאמור, אין הכרח להיענות ליוזמה; אבל בנסיבות הקיימות כדאי להיענות לה.

דמוקרטיה על תנאי

מאת שבח וייס

לא פעם הצהירו דוברי "התחיה" בכנסת וגם במקומות אחרים כי הדמוקרטיה איננה ערך עליון. לו הצהרה כזאת היתה נשמעת בחוג לפילוסופיה מדינית, אפשר היה לקבלה, לפחות באופן חלקי. ערכי מוסר כמו ואהבת לרעך כמוך, לא תגנוב, לא תרצח ועוד כמה וכמה לאוים מפורשים עומדים מעל יתר הערכים. יש גם תנועות מדיניות, תיאולוגיות וחברתיות הקושרות לדמוקרטיה תנאים נוספים, כמו צדק סוציאלי, פוריטניות איסיית וכו'.

אך כאשר דוברי "התחיה", שופרה הפוליטי של תנועת ארץ ישראל השלמה, וביחוד של "גוש־אמונים" (לא כולו) – אומרים לא לדמוקרטיה, יש לקיים [illegible]

אין צורך להתאמץ כדי להבין את הכוונה. "התחיה" תסרב לקיים מדיניות של פינוי שטחים במסגרת הסדר שלום, גם אם ההכרעה הזאת תיפול בכנסת כחוק, בתמיכת רוב הכנסת.

גאולה כהן הצהירה, לא פעם, כי אין לכנסת רשות לוותר על חלקי מולדת, שכן המולדת שייכת לעם ישראל כולו, לדורותיו. כיוון שאין לנו פרלמנט המייצג את העם כולו, ודאי לא את העם שחי בעבר ושייוולד בעתיד, הרי אין לנו, לדעת "התחיה", כל מכניזם דמוקרטי לקבלת הכרעות שכאלה.

"התחיה" וגם קבוצות נוספות במחנה הימין, במחנה הלאומי והלאומני, עושות שימוש בטכניקה הפילוסופית – יודגש: בטכניקה – של "הרצון הכללי" ו"רצון הכלל" מבית מדרשו של הוגה הדעות הצרפתי ז'אן ז'אק רוסו. "הרצון־הכללי" הוא אותו סוג של רצון אובייקטיבי שהכלל היה צריך לרצותו, לו היו לו נתונים, שכליים ואחרים, לרצות את אשר הוא צ ר י ך לרצות באופן אובייקטיבי. "התחיה" שמה עצמה לפרשן הפוליטי וההיסטורי של הרצון־היהודי הכללי. היא מבקשת להכריח את היהודים להיות דבקים בשלמות הארץ, ממש כפי שביקש רוסו, בשם "הרצון־הכללי", להכריח את הצרפתים להיות בחירות.

במובן מסוים יש לנו עניין עם תנועה טוטאליטרית מן הסוג שהיה נפוץ בעבר בימין ובשמאל הקיצוני. כיוון שיש ל"התחיה" גם כלים למימוש מטרותיה – מאחזים פיסיים בשטחים, תומכים מסורים המוכנים לסטות מכללי המשחק של הדמוקרטיה המקובלת – הרי שאנו בבעיה לאומית קשה ועל פרשת דרכים היסטורית. זה סוג חדש של "פרישה". פורשים פוטנציאליים אלה נושפים בעורפם הפוליטי והאלקטוראלי של יורשי "הפורשים" של טרם כינון המדינה.

מי שיבקש להגיע להסדר־שלום יהיה זקוק להצלחה בכמה וכמה מערכות: במערכה של בחירות של 1 בנובמבר 1988 (אם לא יוקדמו); במערכה הפוליטית הבין־לאומית והאזורית במגמה לגבש הסכמה להסדר מצד אויבינו ושכנינו, וגם במערכה הציבורית העצמית, כדי שזו תתייצב להגנת הדמוקרטיה אם חס וחלילה ינסו להפר אותה מבפנים באלימות. מחכים לנו זמנים קשים.

ככל שנגהג ביותר נמרצות בעניין זה, בעת הזאת, כן גובר הסיכוי למניעת הפרה גסה של כללים בעתיד.

על כן יש חשיבות מיוחדת להקפדה על שלטון החוק, בשטחים ובקו הירוק, נגד כל סוג של אי קבלת מרות.

נסיונות "התחיה" וחלק מ"גוש־אמונים" לכופף את צה"ל בכיוון הימני הם אות מבשר רעה לבאות. ואו הוהרנו.

גם לתנועת החרות וללכוד צריך להיות עניין להגן על הדמוקרטיה הישראלית. האם מתוני הלכוד מבינים זאת?

עיתונאי ישראלי במכה – מארח שר סעודי

מאת מוחמד חליליה

הוא התעניין בעבודתי ברדיו וב"עיתונים יהודיים", בידיעת הערבית של יצחק נבון ובבחירות הקרובות לכנסת, העניק לי ספרים על מדיניות החוץ של ארצו ואת תמונת אלכעבה עם דיוקן המלך

שבוע ימים שהיתי בסעודיה. היתה זו בשבילי חוויה גדולה. לא האמנתי שאגיע אי־פעם לארץ זו ואף אוכל להסתובב בה חופשי כעיתונאי ישראלי.

חששתי שהסעודים ידחו את בקשתי לעלות לרגל לארצם, כדי לקיים מצוות אל־עומרה, מפני שעל טופס הבקשה הרשמי היה עלי לציין את עיסוקי המקצועי – עיתונאי העובד בקול־ישראל ובעיתון ישראלי ("יהודי", כפי שעתידים לומר לי הסעודים). מהירדנים לא חששתי. ביקרתי בירדן עוד ב־1977, עם הקבוצה הישראלית שבאה לנחם את המלך חוסיין במות המלכה עאליא. בתום הפגישה שקיימה הקבוצה עם המלך חוסיין ועם אחיו הנסיך חסן, נאמר למלך ולאחיו במפורש שעתונאי מלווה את הקבוצה. הנסיך חסן הודה שיאפשרו לי לבקר בכל מקום שארצה וכך אמנם היה.

בשעת ערב מאוחרת, לאחר שתי שעות טיסה מעמאן, נחת המטוס בנמל התעופה הבין־לאומי בג'דה. כשדרכה רגלי על אדמת סעודיה אחזה בי פתאום התרגשות גדולה. בביתי משמחה. הודיתי בלבי לאלוהים שזכיתי להיות העתונאי הישראלי הראשון המבקר בסעודיה בתפקיד, ושזכיתי בד בבד להגשים את שאיפתי ולקיים מצווה דתית, שאינה מצווה מחייבת על־פי דת האיסלם (אלחג' היא מצווה מחייבת).

בנמל הסעודי ג'דה נתקבלנו, ראשוני הישראלים העולים לקיים מצוות אל־עומרה, על־ידי נציג משרד הדתות הסעודי שייך יחיא עיאש, ונציג חברת התיירות הירדנית שאת שירותיה שכרנו. השניים הצטרפו למלווים הירדנים. בזכות הידידות שהצלחתי לקשור עם המלווים הירדניים במשך שמונה השעות שעשינו יחד מגשר אלנבי עד ג'דה, נודע לי מפיהם, כי שייך עיאש הוא בעצם מצרי, היה חבר פעיל בתנועת האחים המוסלמים במצרים ונאלץ לברוח משם לפני עשרים שנה. חששתי מפניו, אך החלטתי לנסות ולהתקרב אליו. בנסיעה מג'דה למכה, שארכה כשעה באוטובוס תיירים ממוזג, ישבתי לידו. שוחחנו והבהרתי לו שאהיה מוכן לסייע לו בכל הסידורים הקשורים בקבוצה. עשיתי זאת בעצה אחת עם הקאדי של ירושלים, שייך זכי מידליג', שידע כי בכוונתי, נוסף על הטקסים הדתיים שאני חייב לקיימם, גם לכתוב רשמים מן הנסיעה.

הלילה הראשון במכה והיום הראשון יוחדו לטקסים הדתיים ולהכרת האנשים בבית־המלון והמלווים הסעודים והירדנים.

את שעות הערב של היום השני במכה הקדשתי, יחד עם הקאדי, לסיור היכרות בעיר – שווקים, אנשים, מסעדות, חנויות – ולעיון בעתונים ובירחונים. לאחרות הערב הזמנתי את המלווה הסעודי, שייך יחיא, לסעוד על שולחני. לאחר הארוחה הזמנתי אותו לשתות קפה ערבי אסלי, שהביא איתו מישראל הזמר העממי אבו ליל, תושב כפר קרע במשולש. כיון שידעתי שלמלווה הסעודי קשרים טובים עם אישים סעודיים בכירים החלטתי להעז ולבקש ממנו שיפגיש אותי עם כמה מהם. הוא הבטיח לנסות. למחרת בצהריים בישר לי, שייתכן כי שר ההסברה של מכה ומדינה יסכים לקיים איתי פגישה. בשעה מאוחרת קיבלתי הודעה בחדרי שלי בבית־המלון, שהשר יתארח אצלי, בחדרי. שמחתי מאוד, אך החלטתי לא לעשות הכנות מיוחדות לפגישה. הזמנתי את הקאדי, את הזמר אבו ליל וגם את המלווים הירדנים.

בשעה המיועדת הגיע השר סאלם אל־קתאני, יחד עם מנהל לשכתו. השר התגלה לי כאיש צנוע, שקט, מופנם משהו. לאחר חצי שעה של דברי נימוס, ברכות ואיחולים לביקור מהנה ומוצלח, ביקש לדעת מי הוא העיתונאי הפלשתינאי, מערביי 1948 (הסעודים והירדנים מכנים את ערביי ישראל פלשתינאים מ־1948).

הצגתי את עצמי. הוא התעניין בעבודתי, וביקש לדעת אם אני עובד ברדיו או "בעתונים היהודיים" (כדי שלא לומר ישראליים). שאלתו הראשונה היתה על יצחק נבון: מדוע לא המשיך לכהן כנשיא המדינה? שאל, וביקש שיתרגמו לו במדויק את המלה נבון. האם באמת הוא נבון, חכם? גם השר וגם עוזרו התעניינו במוצאו של נבון – איפה למד ערבית, האם הוא מדבר ערבית רהוטה, האם הוא תורם ללימוד השפה הערבית בבתי־הספר העבריים בהיותו היום שר החינוך והתרבות, ומה היא תרומתו לתרבות ולהוראת ההיסטוריה של ערביי 1948. יותר משעה נסבה השיחה על קורות חייו ועל אישיותו של השר נבון.

אחר־כך עבר השר הסעודי לשאלות כלליות – על וזלוקיה־הדעות בממשלת האחדות הלאומית ואם באמת הם בשאלות מהותיות. הוא שאל מה הן הציפיות שלנו לקראת הבחירות לכנסת, מה כוחו של מחנה השלום הישראלי והאם באמת שמעון פרס ומפלגת העבודה כנים במאמציהם לקידום תהליך השלום.

בתום הפגישה, שנמשכה יותר משעתיים, שאל אותי השר אם מותר לי להכניס ספרים לישראל; עניתי שמותר, בתנאי שיעברו צנזורה. למחרת שלח לי עם שליח מיוחד שישה ספרים, ביניהם ספר של 520 עמודים על מדיניות החוץ של סעודיה – עם הקדשה מיוחדת, בחתימת ידו ובחתימת משרד ההסברה הסעודי. יום אחר־כך שלח לי עם עוזרו האישי ארבע תמונות גדולות של אלכעבה ומסגד אל חראם – מסגד הנביא מוחמד – שבמרכזו תמונת המלך ח'אלד. את התמונות, למזלי הרע, שכחתי בגשר אלנבי, במכס הישראלי.

השר הסעודי הורה למנהל המסעדה לארח אותי על חשבון המשרד לארוחות צהריים, אך הוא לא השתתף בארוחה וגם נציג של המשרד לא הגיע. מנהל המלון התנצל בשמו וסעד איתי.

(רשימה ראשונה בסידרה)

מכון לבון

מכתבים למערכת דבר

במאמרו מה־7.4 „מפחיד לצאת, מפחיד להישאר", הזכיר אותי דני רובינשטיין כמי שכתב מעל דפי „נקודה", בטאון מתיישבי יש"ע לפתרון של פשרה טריטוריאלית. אין אמת בדברים.

המגמה עליה כתב רובינשטיין – סימני התלבטות ומבוכה בקרב מה שכינה „הימין", אכן קיימת. איני מסכים להסברו את התופעה, כאילו היא מבטאת הרבה נוכח ההתקוממות המתמשכת שאינה נגמרת.

אדם המאמין בחזון מסויים, חייב להתאים את הדרכים שהוא מציע להגשמת אותו חזון למציאות המשתנה. מי שנעצל על פתרון מסויים, סופו שחזונו לא יוגשם. מי שרוגל בדרך של „הכל – או לא כלום", ולא בגישה של „הכל – או המירב האפשרי", עלול להישאר בידו „לא כלום".

המציאות המשתנה במזה"ת ובא"י מחייבת פתרונות משתנים, והדבר נכון לכל מי שרוגל ברעיון מסויים. ההתלבטויות הקיימות בקרב מחנה א"י השלימה, הן החיפושים אחרי הדרך הנכונה להגשים את רעיון שלימות המולדת, לנוכח המצב הפוליטי בו אנו נמצאים.

כשותף לרעיון א"י השלימה, גם אני שותף ללבטים, ובגיליון „נקודה" ממנה „צוטטתי" שיתפתי בלבטי את שותפי לרעיון. ציינתי את הסכנות ברעיונות ה„טרנספר" וה„סיפוח", וטענתי, שיש לשאוף לפתרון שיאפשר המשך שליטתנו ביש"ע, מבלי לשלוט על ערביי א"י. כפתרונות אפשריים ציינתי את הפשרה הפונקציונלית ואת האוטונומיה, ופירטתי נקודות שונות שצריכות להיכנס להסכם.

כן כתבתי מהן הנקודות עליהן אנו חייבים לעמוד – ואחת מהן היתה „אי חלוקה טריטוריאלית של א"י המערבית". מכאן ועד קריאה ל„פתרון של פשרה טריטוריאלית" רב המרחק, ונקל לשער שדני רובינשטיין לא הכין היטב את שיעורי־הבית שלו, או שלא קרא את המאמר, או שעיוות את הדברים כך שישרתו את מגמת מאמרו.

אני מצפה מעיתונאי המצטט בכתבה דברי אחרים קצת יותר דיוק, וקצת יותר הגינות.

אורי הייטנר
קיבוץ אורטל

שוב ושוב מתבשרים אנו הדרשות לבקרים מפי רשויות צה"ל וראשי העם, בעיתונות ומעל גלי האתר, על הגדלת תקופת המילואים שנצטרך לבצע השנה, לאור העומס המוטל על צה"ל בשטחים וגם בתוך גבולות הקו הירוק.

הגדלת משך המילואים ל־65 יום איננה חידוש עבורנו. כבר נתנו בעבר למולדת ולמדינה הרבה מעבר לכך. אלא שהיום, שנה בה נתבשרנו על פטור שניתן ל־16,000 אברכים, על דחיית שירות לעוד כמה אלפי מתחרדים, שנוח להם לשבת ספונים בבית־מדרשם ולהתפלל לאלוהיהם, ועל הנצחת השיחרור האוטומטי לבנות „מצהירות", אשר שעה־בלבד לאחר ההצהרה והשיחרור הן צוחקות עלינו בפה מלא, חשופות לעין כל על חוף של ים משוף או מדרגמצת ברחובה של כרך – אין מפעמת עוד בליבנו אותה רוח התנדבות ספונטנית.

למי שטוען, שאין אברכי הישיבות טובים לשירות בשטחים, מסיבות שונות ומובנות בחלקן נשיב: מי אמר שהם חייבים לשרת בשטחים דווקא? כלום אינם יכולים לשרת בכל אותם תפקידים צבאיים רבים וחשובים כמו יחידות אספקה ושירות, שמירה ותחזוקה, פירוק מוקשים וניקוי ציוד, שיטור ופקידות ועוד תפקידים רבים חשובים, הצורכים כוח־אדם רב, ואשר שירות בנים ובנות דתיים בהם ימנע את הצורך בהגדלת מכסת ימי המילואים שלנו?

אני פונה אל מערכת העיתון, אל חברי כנסת שפויים, אל האגודה לשמירת זכויות האזרח ואל כל מי שיד לו בשינוי נהלים וחוקים: פעלו בכל כוחכם למניעת עוול חברתי משווע: יבוטל מיד הפטור לדתיים ולדתיות ויתן כל אזרח כבר השנה את חלקו הצודק והשווה למדינה, תתבטל בכך שיטת האיפה ואיפה, שכל תרומתה היא חוסר צדק והנצחת עוול חברתי.

יהודה ברזילי
גבעתיים

„מאז הניצחון בששת הימים הישפתי לטיפוח שלושה ערכים", כותב מר אריה טהורי, במדור מכתבים למערכת („דבר" 12.4.88). ואכן מצאתיו במדורי מכתבים למערכות עיתונים מטיף קבוע לערכי הדת היהודית ועקרונותיה.

מי שבקי בפרטי ההלכה היהודית, בשולחן ערוך ובכל המצוות המקודשות לאדם הדתי יודע, ש„נאורות" ובעיקר „הומאניזם" (מ„עיקריו" של מר טהורי) אינם אבני־יסוד להם, על דרך המעטה. מי שצו אלוקי קובע את זכותו להפלות בין יהודי לגוי, לטפח רגשות נקמנות בצדים נגד בני־אדם רק משום שהם גויים (עמלק, „שפוך חמתך" וכו'), מי שמפלה לאורך כל חייו בין גבר לאשה – איננו הומאניסט. השימוש במונח „הומאניזם" כהטפה לעקרון חיים כפי אורם דתי היא יותר מצביעות: זו פשוט הונאה.

אבל „הומאניזם" איננו הערך המטעה היחיד בו משתמש המטיף הדתי כנגדנו. „נאורות" הוא מטיף לנו מי שבכספי המאה העשרים מטיף לאיסור השימוש במתג החשמל בשבתות, מי שמכריח את „אל על" לאסור ארונות מתים במטוסיו כנגד „רוחות טומאה", מי שמאלץ את משרד הפנים להקציב 120,000 שקל לבניית כביש עילי בטבריה כנגד רוחות מתים הבוקעים ועולים מכביש שעובר באיזור קבורה עתיק, מי שדורש יריקה בפניו של „הלוך הערל" בטקס הייבום, מי שמכין את כוהניו לשחיטת בעלי־חיים לצורך קרבנות בבית־המקדש – אלפי שנים לאחר שנתבטלה עבודת האלילים בעולם, מי שדוחה על הסף את הבסיס המדעי לקיומנו ומאמין – בניגוד לכל עדות מדעית – שהעולם נברא לפני לא יותר מ־5748 שנים, ועוד כהנה וכהנה פרטים ועובדות – אין בינו לבין נאורות כל דמיון, וכל יבוא להטיף לנו, שאיננו מאמינים ברעיונותיו הקדומות ובאמונתו הקפואה מזה אלפי שנים, לנאורות.

חנה רוזן
תל־אביב

אומה אסור לה לעבור על מגבלותיה הטבעיות ועל המשאבים הריאליים שלה, אחרת תסתבך בצרות וגדולה מכל הכוונות יהיה רע בעתיד. בריטניה הגדולה האדירה, כידוע, בסוף שלטון המנדט שלה בארץ מאה אלף חיילים. קראו להם „כלניות" בשל הכובעים האדומים על ראשיהם. למרות הכוח הצבאי הזה לא יכלה להתמודד עם ההתנגדות היהודית נגד שלטונם, ובריטניה החליטה להחזיר את המנדט לאו"ם, כדי להחליט על גורל הארץ ויושביה. כך קמה מדינת ישראל.

בריטניה עשתה את חשבון הבראיות שלה נוכח המצב החדש שקם על האימפריה כולה לאחר מלחמת העולם השניה. כי מגבלותיה של השליטה החלו לתת את אותותיהן. כלום אנו כמדינה המונה רק 4 מיליון נפש ובתוכם 700,000 ערבים מסוגלים לשלוט בלי הרף על מיליון וחצי ערבים שלא רוצים את שלטוננו? האם לא הגיע הזמן שנחזיר את השטחים לאו"ם כדי שהארגון הזה יחליט על גורל השטחים ויושביהם כפי שבריטניה עשתה זאת לפני 40 שנה. האם עובדת משאבינו הדלים וכוחותינו שיש להשקיע בשלטון הכיבוש לא תשפיע לרעה על עתידה של המדינה? לא רק מן הבחינה המוסרית יש לעזוב את השטחים, אלא גם מבחינה תועלתית־חומרית. האו"ם ישלוט בשטחים עד שהתושבים יחליטו בעצמם על צורת המימשל והמשטר הפוליטי, כפי שאנו החלטנו כיצד המדינה תיראה לאחר שהבריטים עזבו.

חיים חצורי
אילת השחר

בתשובה לרשימתו של ראש המועצה האזורית גולן, איתן ליס, שנתפרסמה ב„דבר" (3.4.88), ואשר בה כתב, בין השאר, כי „אנו מבקשים להפריד את הגולן מהמו"מ המתגבש לגבי הסדר עם ירדן והפלשתינאים", ברצוני להעיר כדלהלן:

1. בשיחותיהם עם מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, חזרו והדגישו הנשיא מובארק, המלך חוסיין והנשיא אסד את התנאי הבא, שהם יסכימו למו"מ מדיני רק אם הוא יכלול את הירדנים, הפלשתינאים והסורים. פירושו של דבר, שבמו"מ לשלום, במסגרת ועידה בינלאומית, בלחץ המעצמות, לא יהיה מנוס מן הכללתה של רמת־הגולן בדיונים.

2. אין זה סוד, שקיימת התחייבות של חוסיין, הן כלפי נשיא סוריה, והן כלפי הפיסגה הערבית האחרונה ברבת־עמון, שהוא לא יילך למו"מ על שלום קבע בלי אסד. התנאה זו חזרה ונשנתה על־ידי המלך הירדני בכל פגישותיו עם הנציגים האמריקאיים.

3. מכאן שזוהי אשליה לחשוב, כי במו"מ מדיני אפשר להפריד את הגולן מכל הסדר לשלום עם הערבים. אם הוי ליס, שהוא חבר מפלגת העבודה, סבור שניתן להציל את אזור תמורת ויתורים ביהודה, שומרון או עזה – טעות מרה בידו. זוהי מיקשה אחת.

4. זוהי, לדעתי, הוכחה נוספת, שכל הניסיונות הנוכחיים למו"מ מדיני לשלום, בלחץ המעצמות, אין בהם סיכוי ממשי, וכל אלה שמאמינים בו צפויים לאכזבה. זה מזכיר את דבריו של ירמיהו הנביא: „וירפאו את שבר בת עמי על נקלה לאמור, שלום שלום, ואין שלום" (ירמיהו ח' 11).

אליעזר כהן
רמת השרון

אוקי מרושק ברשימתה „הברירה העומדת לפני מחנך שוחר שלום" („דבר" 3.4.88) מחלקת את ציבור המחנכים במדינת ישראל ל„שוחרי שלום" ול„חסידי מלחמה".

איוולת היא להאשים מורים יהודיים בהסתה למלחמה ועוול נעשה להם על־ידי האשמות אלה. אינני מאמין, שיש היום מחנך יהודי אחד שהוא „חסיד מלחמה". לעומת זאת, אינני מאמין, שיש היום מחנך ערבי אחד שאיננו „חסיד מלחמה".

זאת הנקודה: לעומת חינוך למלחמה ולרצח (הוראות עם ערביי השטחים) כנהוג במיגזר הערבי, אנו מתנבים לחיפוש אחר השלום. לשוא יעמול תגיך למצוא מורה ערבי שוחר שלום. אם יש אחד שנחשב ככזה, אזי דינו מוות. הוא יירצח על־ידי אחיו באמתלות שונות: ראה את הערבי בקבוצה. ראה את אנואר סאדאת. ראה ערבי, שתמונתו הופיעה בעיתון לפני כמה ימים.

הנושא העומד היום על הפרק איננו החינוך לשלום ולערכי הדמוקרטיה. החינוך חייב להתמקד היום סביב הנושא: השרדות עם ישראל בארצו וזאת לאור ההתקפות ואיומי הרצח מצד ערביי ישראל „אטבח אל יהוד".

כמו כן עלינו לחזק בקרב התלמידים את ההכרה בזכותנו על הארץ. במקום לדבר על אוטונומיה בעזה, או „עזה תחילה", יש להסביר, שרצועת עזה לא היתה קיימת עד למלחמת השיחרור. הרצועה נוצרה לאחר שהמצרים פלשו לישראל וכבשו את באר שבע, עזה, אשדוד, יד מרדכי, כפר דרום, ניצנים. רק מרצועת עזה לא הספקנו לזרוק אותם בחזרה. כנ"ל לגבי הירדנים ביהודה ושומרון.

אנחנו נגד כיבוש. ב־1967 חיסלנו כיבוש של 19 שנה שיהודנו אחרים ברחבים של ארצנו משלטון זר. אנו בעד שלום כולנו, כל מחנכי ישראל וכל יהודי. אך החינוך לשלום צריך להיות מכוון אל הילד הערבי, אותו מלמדים השכם והערב לרצוח יהודים. היום: באבנים, בברזלים, בצינורות ברזל, בבקבוקי תבערה ומחר בנשק חם ו/או כימי.

אז אנא לכי אוקי, מצאי את הכתובת לטענותיך.

גדעון ספיר
באר שבע

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

באיחור ניכר

מדיניות ה„גלסנוסט" איפשרה לשבועון סובייטי לפרסם את תגובתו של אלברט איינשטיין להתקפה עליו מצד ארבעה פיסיקאים „סובייטים בכירים, לפני 41 שנה. איינשטיין יצא אז בקריאה, שממשלה עולמית תפקח על פיתוח אמצעי הלחימה בעתיד. בביקורתם טענו הפיסיקאים, ביניהם ניקולאי סמיונוב ואלכסנדר פרומקין, שהרעיון בדבר גוף עולמי הכלול בארגון האו"ם, מאיים על ריבונותן של המדינות החברות בו. בתשובתו, שנתפרסמה בארה"ב ב־1948, הגדיר איינשטיין את עמדתם כבדלנית, וטען שהיא מגבירה את הסבירות להתלקחות עימותים צבאיים. הוא נפטר, כידוע, ב־1955. מדיניותו הנוכחית של מנהיג ברית־המועצות, הדוחה את עקרון ההרתעה הגרעינית, מתיישבת עם עקרונותיו של איינשטיין.

בטקס צנוע, שהתקיים ביום שישי, הכריזו אורי עמית, ראש העיר רמת גן, דוד מושביץ, יו"ר מועצת המנהלים של קבוצת עיליה, העותנאי אדם ברוך, ומאיר אהרונסון מנהל המוזיאון, על הקמת אגודת שוחרים למוזיאון לאמנות ישראלית ברמת גן, במלאת שנה לפעילותו. דוד מושביץ, אשר יעמוד בראש אגודת השוחרים, מאמין כי המוזיאון, בהיותו חסר יומרות, והיכליו אינם שיש, יהיה מקום שיתרום תרומה חשובה לתרבות הישראלית. אגודת השוחרים, אשר תמנה 100 חברים בלבד, תהווה בסיס לתמיכה תקציבית, ותשתית לפעילות שוטפת בתחומי התרבות והאמנות. בתמונה (מימין לשמאל) מאיר אהרונסון, צדוק בן דוד, אביבה אורי ויובל ששון.

„הבימה" חוגגת

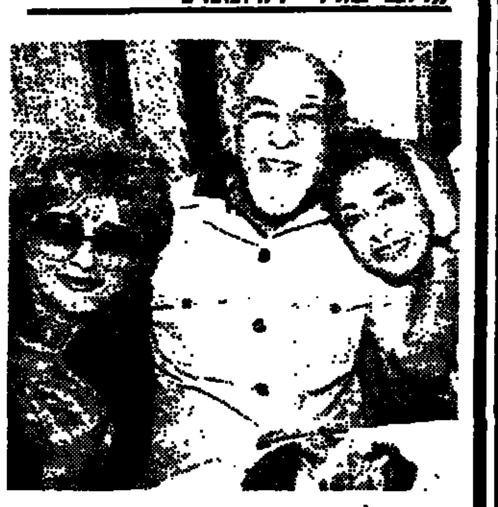

„מירלה אפרת" בת 250. המסיבה נערכה לכבוד השחקנים ובמיוחד לרגל החלמתו של רודנסקי שירד 12 ק"ג. בתמונה: רודנסקי עם מרים זוהר (משמאל) וליאו קניג.

זאירי באשדוד

מה עשה השגריר החדש של זאיר בישראל לוקי הונגה בסוף השבוע שעבר, למחרת היום שבו הגיש את כתב האמנתו לנשיא המדינה? התארח למשך יום שלם באשדוד, אצל שאול בן־שמחון, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות. אל השניים הצטרף נשיא האיגודים המקצועיים של זאיר, קימבו נגונגה בוקה, הנחשב כאחד האישים החזקים במדינה האפריקנית. יש הרואים בבוקה מועמד לרשת את נשיא זאיר מובוטו ססה סקו, כאשר האחרון יחליט לפרוש מכהונתו. השגריר הונגה היה בעבר רמטכ"ל ארצו. הכרותו עם בן שמחון החלה לפני כשנה, כשהאחרון סייר במערב אפריקה.

מפגשים

הבמאי המפיק מנחם גולן לא שוכח את מקורותיו גם כאשר הדיווחים על מצב עסקיו אינם מעודדים. את הצגת הבכורה העולמית הלא־רשמית של סרטו „חנה סנש" החליט לערוך בטבריה, עיר הולדתו. אמש נערכה הצגת הבכורה באולם „יד שרית" כאשר כל ההכנסות קודש לאגודת „ניצן" בטבריה. גולן ובני משפחתו והשחקנית הראשית בסרט, מרושקה דטמרס הצ'כית, (מימין) עשו את סוף השבוע במלון „קיסר". גולן ניצל את הביקור למפגשים מרגשים עם חבריו מילדות, ביניהם לבנונת שייר, ו„ביקר", המציל הנודע. במלון הטבריייני שהו בסוף השבוע גם כמה יפות רשמיות כמו פנינה רוזנבלום ותמי בן־עמי שהצטרפו לצוות ההפקה לשיט בכנרת.

שמעון וייס
צילום: דורון שטרנוב

מוסר כפול

השבועון הסטירי „העין הפרטית", היוצא בבריטניה, מתכוון להמשיך בטור „ספר שמיר" „כל עוד האלימות בשטחים נמשכת" – אמר השבוע עורך השבועון, איאן היסלופ. הטור מופיע מדי שבוע, זה חדשים אחדים. הוא כתוב בשפה תנ"כית, ומתייחס לתגובותיו של שמיר בקשר להתקוממות בשטחים. העורך טוען כי לא היו עד עתה כל מחאות או תלונות מצד מנויי העיתון. בשבוע שעבר התייחס העיתון ל„מוסר הכפול" של שמיר ה„מתאבל חושף שיניים" על מותו של חייל ישראלי, אך ממשיך להורות להלום בפלשתינאים מתפרעים „עד אשר יגיע מספר הקרבנות אף למאות".

דליה שרון, לונדון

שיקום

לגרושתו של אידי אמין, שרה (מימין), המתגוררת בבון לא מספיקה קצבת הסעד בסך 900 מרק לחודש, שהיא מקבלת. בשבוע שעבר השתתפה בעיר קלן בתצוגת אופנה ללבני נשים, יחד עם הדוגמנית הגרמניה סבינה יבנאש.

במסגרת ההכנות לחגיגות הד־40 פתחה עיריית תל־אביב במבצע לעידוד מכירת דגלי הלאום בעזרת בני נוער מתנדבים, שמכרו דגל בגודל 100×80 במחיר סמלי של 5 שקלים. גם שלמה להט נטל חלק במבצע בדוכן שבכיכר דיזנגוף.

הסיכוי הנוסף של ג'ון קולינס

ברידג'

מאת ארנונה שמאן

ושוב לפנינו משחק מבריק של שחקן גדול. היד הבאה נלקחה מתחרויות אליפות אירופה 1984 שנערכו בבירמינגהם. יד זו שוחקה במפגש בין הונגריה לאנגליה, והיתה אחת היפות שחולקו בתחרות.

צפ: ♠AK5 ♥6 ♦AQJ1075 ♣A82
מע: ♠ ♥ ♦ ♣
מז: ♠ ♥ ♦ ♣
דר: ♠Q109872 ♥KJ987 ♦K ♣3

גם האנגלים וגם ההונגרים הגיעו לחוזה סופי של 6 ספייד, ובשני השולחנות הוביל מערב בנסיך קלאב. כמובן שכולם זכו עם האלוף בדומם, המשיכו באלוף ספייד, כשמזרח משליך את הנסיך.

הכרוז ההונגרי עבר לידו במלך דיאמונד, מערב חתך והמשיך את האלוף הארט והחוזה הוכשל. היד המלאה:

צפ: ♠AK5 ♥6 ♦AQJ1075 ♣A82
מע: ♠643 ♥AQ1052 ♦---- ♣J10976
מז: ♠J ♥43 ♦986432 ♣KQ54
דר: ♠Q109872 ♥KJ987 ♦K ♣3

ג'ון קולינס, האנגלי, המשיך הארט, לאחר האלוף ספייד, מערב זכה במלכה והמשיך בקלאב, קולינס חתך בידו, המשיך בהארט שנחתך עם המלך ספייד בדומם, משך את שאר הספיידים, וביצע את החוזה. למרות הצלחתו המבריקה, נשאלת השאלה אם בחר קולינס בדרך הנכונה. בדרך בה בחר, ויתר קולינס מראש על הלקיחה ה־13 (לקיחה זו מעניקה לקבוצה 1 imp) לעומת הסיכוי הנוסף של המקרה בו מתחלקת סידרת היהלום 6:0 והאלוף הארט נמצא בידי מערב (משום שאם האלוף הארט בידי מזרח, הוא זוכה באלוף ותוחר בדיאמונד, מערב חותך והחוזה מוכשל). מבחינה מתמטית סיכוי של חלוקה 6:0 הוא 0.5% ובנוסף לכך מיקומו של האלוף הארט מותיר סיכוי נוסף של 0.25% לביצוע החוזה, לעומת 99.75% של סיכוי ביצוע יחד עם הלקיחה ה־13 הנוספת. כך שמבחינת הסיכוי המתמטי בחר קולינס בדרך הפחות טובה אולם מבחינת „התצוגה הווירטואוזית של השחקן" ובמיוחד לאור ההצלחה, קשה לבקר את משחקו.

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בב/88/216

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי בי"כ עבודת ישראל הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 30039 חלקה 93 ברחוב השל"ה, שכ' שערי חסד בירושלים והיינו בנית תוספת בניה בקיר משותף עם חלקה 92 וחלקה 94.

את ההתנגדויות להתרת ההקלות הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00–14.00.

אברהם כחילה – מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

עקב הנהגת שעון הקיץ
פתיחת הקונצרטים במוצאי־שבת
וחגים תהיה בשעה 9.00 בערב
ירושלים, בריכת השולטן, 9.00 בערב
קונצרט מיוחד
זובין מהטה
מנצח
איזק פרלמן (?)
פסנתרן
שלמה מינץ
כנר
מרים פרטין (?)
סופרן
זהבה גל
מצו־סופרן
ריצ'רד ורסאלה (?)
טנור
מריוס ריכנלר (?)
באס
המקהלה הלאומית „רינת"
מקהלת האקדמיה ע"ש רובין, ירושלים
המקהלה הקאמרית תל־אביב
התכנית:
בן חיים – תרועה לישראל
צ'ייקובסקי – קונצ'רטו לפסנתר מס' 1
מנדלסון – קונצ'רטו לכנור
בטהובן – סימפוניה מס' 9 – פרק אחרון
יום ה' 21.4.88

תל־אביב, כבר מלכי ישראל, 9.30 בערב
קונצרט מיוחד
זובין מהטה
מנצח
איזק פרלמן (?)
פסנתרן
שלמה מינץ
כנר
דוד פישר (?)
זמר
ירדנה ארזי
זמרת
התכנית:
בן חיים – תרועה לישראל
צ'ייקובסקי – קונצ'רטו לפסנתר מס' 1
ליסט – רפסודיה הונגרית מס' 2
קרימבס – מבוא ורונדו קאפריצ'יוזו
שירים
צ'ייקובסקי – הפתיחה 1812
מוצ"ש 23.4.88

חולון (?) – בשיתוף „אמנות לעם"
בשעה 7.00 בערב
זובין מהטה
מנצח
שלמה מינץ
כנר
התכנית:
בן חיים – תרועה לישראל
מנדלסון – קונצ'רטו לכנור
קרימבס – מבוא ורונדו קאפריצ'יוזו
ליסט – רפסודיה הונגרית מס' 2
מאהלר – סימפוניה מס' 1 – פרק אחרון
יום א' 24.4.88

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט מוסיקה קלסית קלה מס' 4
זאב דורמן
מנצח
בוריס בלקין
כנר
התכנית:
גלינקה – הפתיחה „רוסלאן ולודמילה"
צ'ייקובסקי – קונצ'רטו לכנור
מוסורגסקי – „תמונות בתערוכה"
יום ג' 26.4.88

עין גדי – בשיתוף „אמנות לעם" בשעה 9.00 בערב
זאב דורמן
מנצח
בוריס בלקין
כנר
התכנית: כמו בת"א מוסיקה קלסית קלה
יום ד' 27.4.88

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט פילוקלסיקה מס' 4
זאב דורמן
מנצח
בוריס בלקין
כנר
התכנית:
מוצרט – דיברטימנטו מס' 11 ק. 251
מוצרט – קונצ'רטו לכנור מס' 4 ק. 218
היידן – סימפוניה מס' 100
יום ה' 28.4.88

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
דרוש לעונת 1988/89
כנר ראשי
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב עד 31.5.88 אל ת"ד 11292 תל־אביב 61112, בצרוף קורות חיים ותיאור נסיון מקצועי.

אלמקס
משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת
תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461.
סופר פארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 413750.
ירושלים
מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191.
חיפה
מירון – הרצל 29 – 663596.

פתח תקוה
קופ"ח כללית – רח' חיים עוזר 905271.
בני־ברק – רמת־גן
הנרקיס – עוזיאל 89 741949.
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671.
אהרון – הסייר 52 חולון 889153.
עין־יהב – עין יהב 4 חולון 884854.
רחובות
כללית – בני משה – 452381.

אלמקס

מודיעין

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על התורנים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־435300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס' 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ב' – 04־525566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

שירותי עזרה ראשונה
תל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר סבא – 052־913999
באר שבע – 057־418111

שערי מטבע חוץ ביום 15.04.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.52	1.59	1.52	1.59	1.52	1.59	1.5543	1.5737	1.5543	1.5737	1.5548	1.5744	1.5642
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.92	0.96	0.91	0.96	0.9330	0.9446	0.9330	0.9447	0.3943	0.9461	0.9401
1 ליש"ט	2.85	2.98	2.87	3.01	2.87	3.01	2.9190	2.9554	2.9221	2.9586	2.9245	2.9613	2.9403
1 פרנק צרפתי	0.27	0.28	0.26	0.28	0.27	0.28	0.2756	0.2790	0.2756	0.2790	0.2754	0.2789	0.2772
100 ינים יפאניים	1.23	1.28	1.23	1.29	1.23	1.29	1.2560	1.2717	1.2550	1.2712	1.2556	1.2714	1.2618
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.82	0.86	0.81	0.86	0.8330	0.4834	0.8331	0.8434	0.8323	0.8428	0.8385
1 פרנק שוויצרי	1.10	1.16	1.11	1.16	1.11	1.16	1.1296	1.1437	1.1320	1.1462	1.1307	1.1449	1.1386
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2650	0.2683	0.2650	0.2683	0.2652	0.2686	0.2667
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2509	0.2540	0.2511	0.2542	0.2511	0.2543	0.2525
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2429	0.2459	0.2431	0.2461	0.2427	0.2458	0.2445
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.40	0.3899	0.3948	0.3899	0.3948	0.3896	0.3945	0.3924
1 דולר קנדי	1.23	1.29	1.24	.1.30	1.23	1.30	1.2603	1.2760	1.2606	1.2763	1.2591	1.2749	1.2681
1 דולר אוסטרלי	1.11	1.22	1.12	1.20	1.13	1.21	1.1632	1.1778	1.1611	1.1756	1.1614	1.1760	1.1709
1 ראנד דרא"פ	0.47	0.56	0.44	0.61	0.46	0.65	0.7294	0.7385	0.7306	0.7397	0.7310	0.7402	0.7352
10 פרנקים בלגיים	0.43	0.45	0.43	0.46	0.43	0.46	0.4433	0.4489	0.4468	0.4523	0.4463	0.4520	0.4492
10 שילינגים אוסטריים	1.30	1.36	1.31	1.37	1.30	1.37	1.3297	1.3463	1.3299	1.3465	1.3317	1.3484	1.3378
1000 לירות איטלקיות	1.22	1.29	1.23	1.31	1.23	1.32	1.2573	1.2730	1.2600	1.2758	1.2604	1.2763	1.2669
1 „אקי" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9376	1.9618	1.9394	1.9636	—	—	1.9509
1 דינר ירדני	4.28	4.54	4.30	4.57	4.34	4.63	—	—	—	—	—	—	4.5518
10 לירות לבנוניות	—	—	0.08	0.09	0.02	0.04	—	—	—	—	—	—	0.0438
1 לירה מצרית	0.64	0.68	0.60	0.63	0.61	0.67	—	—	—	—	—	—	0.6961

לפני 60 שנה

דבר

נמלי יפו וחיפה

למרות תנאיו הטבעיים הבלתי נוחים של נמל יפו, הריהו עולה בהרבה על חיפה במסחר חוץ. ב־1927 עבר האימפורט של א"י ב־50.5 אחוז דרך יפו וב־31.7 דרך חיפה. האכספורט עבר בששים אחוז דרך יפו ורק ב־26 אחוז דרך חיפה. חלקה העיקרי של יפו באכספורט בא, כמובן, בעיקר הודות לתפוחי הזהב. חוץ מיפו וחיפה רשמה הממשלה עוד 12 תחנות רשמיות למסחר־חוץ.

מושבות דרום השרון וכביש קלקיליה

דאגה ומבוכה נתעוררו במושבות גוש השרון לרגלי הידיעה, כי פקידים ממשלתיים רבים רוצים להסות את כביש פ"ת–קלקיליה מזרחה ממסילת הברזל.

משלחת כ"ב המושבות הבהירה לנציב המחוז את הסכנה הנשקפת לסביבה פוריה ורבת אפשרויות זו, אם תשונה תכנית הכביש.

לפני 40 שנה

ההגנה כבשה מחנה תל־ליטווינסקי

מחנה תל־ליטווינסקי פונה ע"י הצבא הבריטי. יחידות קרב ערביות ניסו לכבוש את המחנה ולהתבסס בו, אולם יחידות ה„הגנה" שהגיעו למקום השתלטו על המחנה וגירשו את הערבים.

נתקבלה החלטה על שביתת הנשק

מועה"ב אישרה את ההחלטה על תנאי שביתת הנשק בא"י. לא נקבע שום פיקוח מטעם או"ם על הביצוע, והמעצמת המנדט תהיה אחראית לו.

הליגה הלאומית

	הקבוצה	משי	נצ'	תיקו	הפסי	שערים	נק'
1.	הפועל תל־אביב	26	14	7	5	18–30	49
2.	מכבי נתניה	26	13	8	5	28–42	47
3.	שמשון תל־אביב	26	10	11	5	21–31	41
4.	הפועל כפר־סבא	26	10	10	6	25–29	40
5.	הפועל פתח־תקוה	26	10	8	8	33–37	38
6.	הפועל באר־שבע	26	9	11	6	17–21	38
7.	בית"ר תל־אביב	26	8	12	6	23–31	36
8.	הפועל צפרירים	26	7	12	7	23–25	33
9.	מכבי חיפה	26	8	8	10	29–32	32
10.	בני־יהודה	26	7	11	8	18–21	32
11.	בית"ר ירושלים	26	8	8	10	36–32	32
12.	מכבי תל־אביב	26	6	11	9	29–33	29
13.	הפועל לוד	26	3	9	14	56–16	18
14.	מכבי פתח־תקוה	26	2	8	16	39–15	14

עובדות ומספרים: מחזור 26

מכבי חיפה 2 (1) / מכ. נתניה 1 (1)

● זאהי ארמלי (23), ציון מרילי (86 מ־11 מ')
● רוני לוי (41)
ציון משחק: 6
המצטיין: ראובן עטר
המאכזב: יגאל מנחם
שופט: חיים ליפקוביץ
צופים: 1000
איצטדיון: קרית־אליעזר

★ מכבי חיפה: גינצבורג 6; אבוקסיס 6, דוד לוי 7, קלינגר 7, מרילי 6; בלבול 6, אבוקסיס 6 (ברייזלבסקי 6), עטר 8, ל. רוזנטל 6; איתי מרדכי 6 (אברהם הקטן), ארמלי 6.
★ מכבי נתניה: בלדב 6; גואטה 6, חסן 6, פקר 6, חיים לוי 6; עציוני 5 (זאנה), לם 5 (מכבס 5), גבאי 5; יגאל מנחם 4; שלום תקוה 5 רוני לוי 5.

הפועל ת"א 3 (1) / הפועל פ"ת 1 (1)

ציון משחק: 7
● יעקב אקהויז (45), אלי כהן (48), בר־שטרית (69).
● ניר לוין (23)
המצטיין: אלי כהן
המאכזב: יואב בכון
שופט: אריה פרוסט
צופים: 4000
איצטדיון: בלומפילד

★ הפועל ת"א: סליאס 6; עמר 6, זאנה 6, סגל 6, הרשליקוביץ 5; אקהויז 7, ארמה 5, סיני 6, זאנו 5; אלי כהן 7, בר־שטרית 5.
★ הפועל פ"ת: ג'רבי 5; גיא לוי 4, בודניק 4, אלון 5, קוושווילי 4 (ניר לוין), סאבו 5, חן 5, שושני 5; אליה 4 (מתופר), לוין 6, כהן 4.

מכבי פ"ת 2 (1) / בית"ר י־ם 2 (2)

ציון משחק: 5
● רפי כהן (2, 85)
● אבי כהן (3), סמי מלכה (20)
המצטיין: יעקב אוזבל
המאכזב: משה סלקטר
שופט: בני כהן
צופים: 500
איצטדיון: הפועל פ"ת

★ מכבי פ"ת: פביאן 5; ש. צופין 5, בן שמעון 6, שינקביץ 5, מ. צופין 5; אוזבל 6, שעשוע 4 (ירוחם), מאיר כהן 5, בלחסן 5; רפי כהן 6, בניה 5.
★ בית"ר ירושלים: מזרחי 5; אבי כהן 5 (שירזי), אוזלאי 4, שמואלי 4; אשש 5, קדוש 5, מלמיליאן 4, מלכה 4, שוורץ 5; סלקטר 4, רוקמן 5.

צפרירים 4 (2) / הפועל לוד 0 (0)

ציון משחק: 5
● רונן הילל (16, 77), פרחן (30), פנסו (69).
המצטיין: רונן הילל
המאכזב: מייקי מכטיס
שופט: דאוד סהיל
צופים: 800
איצטדיון: חולון

★ צפרירים חולון: בירון 5; זהוני 5, אלי כהן 5, יעקבי 5, מזלוף 5 (זמרני), פרחן 6, אהרונוב 5, בני דמתי 4 (ליברמן), פנסו 6, שקורקה 6.
★ הפועל לוד: סדריקי 3; בעטון 3, 5, ודעי 5, הילל 4, קוואשווילי 3 (סגרה), בר־הרש 5, ברזנפס 5, שוביט, סמרקנד 4, שמרית 5.

הפועל ב"ש 2 (1) / מכבי ת"א 1 (0)

ציון משחק: 5
● מאיר צרפתי (16), אלי ויצמן (47)
● אלי דריקס (52)
המצטיין: יגאל אוחנה
המאכזב: מנשה שמעונוב
השופט: עובדיה צבי
צופים: 2000
איצטדיון: גאון, יפו

★ הפועל באר־שבע: אבוטבול 5; ברחמו 5 (דהן), דוידי 6, אילוז 6, בנין 5; חזן 5, עזרן 6, צרפתי 7, אוחנה 7, ויצמן 5 (ביטון 6), אביטן 5.
★ מכבי ת"א: מרכוס 5; מ. כהן 4, גולדברג 4, שמעונוב 4, קרייס 4; לולו 4, איזונר 4, נתן 4, גריאני 4 (מ. כהן 5); דריקס 5, טבק 4 (בראל).

בני־יהודה 3 (2) / כפר־סבא 1 (1)

ציון המשחק: 6.
● גיא שרעבי (10), משה עלו (13), משה אייזנברג (62)
● עמוס מימוני (31)
המצטיין: משה אייזנברג
המאכזב: מייקל יפה
שופט: עובדיה בן־יצחק
צופים: 2500
איצטדיון: כפר־סבא

★ בני יהודה: אסיאג 5; מליחי 6, אלקבץ 5 (מנצורה), א. חיים 6, עלו 5; סלמן 6, זקס 5 (רמי לוי), שרעבי 5, מדר 6; גודדנה 6, אייזנברג 7.
★ כפר־סבא: שמיר 5; א. הילל 5 (ברחיים), פרסלני 5, סימון 4; א. ברחיים 4, איינשטיין 4, פולבר 5, רביבו 5; יפה 4, מימוני 6, נשר 6.

שמשון ת"א 1 (1) / בית"ר ת"א 0 (0)

ציון משחק: 4
● שלמה אדרי (32)
המצטיין: כוכבי מזרחי
המאכזב: רוני צמח
שופט: יאיר סילינגר
צופים: 1000
איצטדיון: גאון, יפו

★ שמשון ת"א: הדר 5; דהרי 5, בדרה 5, א. כהן 4, שוקרון 4 (יוסי כהן), הילל 4, מזרחי 6, שמעונוב 5, עובדיה 4, דמתי 5 (ארמוני), אדרי 5.
★ בית"ר ת"א: ליברמן 5; סודס 6, י. כהן 6, עמר 5, מאירה 4, עמרן 4 (לביא 5), קצב 4 (ביטון 5), כהן 5, ניסים כהן 5, צמח 4, אדרי 4, תגר 4.

[illegible]

1.	מכבי חיפה – מכ. נתניה	1
2.	כפר־סבא – בני־יהודה	2
3.	הפועל ת"א – הפועל פ"ת	1
4.	מכבי ת"א – באר־שבע	2
5.	בית"ר ת"א – שמשון ת"א	2
6.	מכבי פ"ת – בית"ר י־ם	x
7.	צפרירים חולון – לוד	1
8.	בית"ר נתניה – ה. חיפה	2
9.	מכבי עמידר – בת־ים	x
10.	הפועל י־ם – הפ. יהוד	x
11.	מכבי יבנה – הפועל ר"ג	1
12.	הכח ר"ג – שפריים	x
13.	הפ. טבריה – מכבי יפו	x
14.	הפועל חדרה – הפ. עכו	1

למעלה: אקהויז גובר על הגנת הפ. פ"ת ומוחק את יתרונו של לוין. 1:1. באמצע: אלי כהן מנגח אל הכדור ודוחק פנימה. כבר 1:2 להפועל ת"א. למטה: בר־שטרית פורץ בין סאבו (מימין) ובודניק והופך 1:3 (צילומים: א. קספר)

המגרש המרכזי

הפועל ת"א – הפועל פ"ת 1:3

אויר פסגות „אדום" מיין

מאת ג. אשר

יכולת מרשימה, בעיקר במחצית השניה העניקה אתמול להפועל תל־אביב נצחון ליגה ביתי חשוב על הפועל פ"ת 1:3, בעקבותיו טיפסה לפיסגת הליגה הלאומית.

חניכיו של יצחק שניאור הציגו מהלכי כדור מבריקים, שהניבו שפע של הזדמנויות, מהן נוצלו רק שלוש. מנגד פתח־תקוה לא ויתרה. היא הוליכה 0:1 בדקה ה־23 משער של ניר לוין ועשתה רושם חיובי.

עם זאת, פתח־תקוה סבלה מהעדר חוד. רק לוין איים על שער תל־אביב, אם כי נשמר לאורך המשחק על־ידי יעקב סגל. העדרו של רבינזון הורגש. אלי כהן היה הטוב מבין שחקני תל־אביב. מאז משחקי הנבחרת באוקיאניה הוא בכושר משחק מעולה. נייד ותמרץ לאורך 90 דקות. סייע להגנה ותמך בהתקפה. כפיצוי הבקיע את השער השני.

גם הותיק יעקב אקהויז חזר לעצמו. 3 שערים ב־3 המשחקים האחרונים ותוספת נסיון ובטחון למשחק.

מהלך המשחק:

דקה 23: אליה העלה כדור לרחבת הפועל ת"א. ניר אלון הדיף בראשו לעבר לוין, שבסיבוב בעט פנימה 0:1.

דקה 37: התקפה מבריקה של ת"א, בסיומה נגח זאנו לשער פ"ת. ג'רבי התעופף והדף לחוץ. בדקה ה־45 הגביה בר־שטרית לרחבת פ"ת. ג'רבי החטיא את כדור הגובה, שהגיע אל אקהויז כ־14 מטר מהשער. זה לא השתהה ובעט חזק פנימה 1:1.

דקה 48: אקהויז הקשית לרחבת פ"ת. אלי כהן היה זריז מכולם כדי להרים רגל ולבעוט פנימה 1:2 לתל־אביב.

חניכיו של שניאור לא הסתפקו בשני שערים. בדקה ה־69 בעט זאנו בעצמה לשער פ"ת. ג'רבי הדף ומיקי בר־שטרית המשיך פנימה 1:3 לתל־אביב.

כעבור 3 דקות (דקה 72) בעט זאנו לקורת שער פ"ת. הכדור ניתז חזרה למגרש והורחק. עד לסיום המשיכו התל־אביבים ללחוץ על שער פ"ת ורק בדרך נס לא נכבשו שערים נוספים. מנגד התקשה ניר לוין בודד מול הגנת תל־אביב ובסיום תל־אביב בפסגה במחזור הנעילה של הליגה.

מכבי חיפה – מכבי נתניה 1:2

נתניה: מצפון נפתחה הרעה

מאת יצחק צ'יבין

חיפה נתנה אתמול מכה על מכבי נתניה, שהניפה דגל לבן בעיר הכרמל והודחה מהמקום הראשון. מכבי חיפה במשחק שהזכיר לרבים את ימיה הגדולים לא התחשבה באחותה מעיר היהלומים וזכתה בנצחון ביתי מוצדק – 1:2.

זה היה משחקה הטוב ביותר של חיפה בעונה זו. ה„ירוקים" בעטו במהירות רבה והותירו את יריביהם פעורי פה. רק בנס ספגו הנתנייתים שני שערים בלבד, בעיקר במחצית הראשונה הסוחפת. שחקני הקישור החיפאים שלחו כדורי עומק לחלוצים, שסיבכו ללא הרף את השער הנתנייתי. בדקה ה־23 עלתה חיפה ליתרון ראשון, לאחר שראובן עטר מסר את הכדור לזאהי ארמלי, שבבעיטה מזוית קשה קבע – 0:1.

חיפה המשיכה לתקוף, אבל השער נפל דווקא בעבר השני של המגרש. דקה 41: לם שיגר כדור חזק מ־8 מ' וגינצבורג הדף בקושי לקרן. לם הגביה ורוני לוי בנגיחה חזקה מ־5 מ' קבע שיוויון מפתיע – 1:1.

במחצית השניה התעוררו הנתנייתים ולא אחת הועמד השער החיפאי בסכנה. כשנדמה היה, כי התוצאה לא תשתנה הצליחה חיפה להבקיע שער נוסף. בדקה ה־86 נהדף הכדור בידו אל אחד מגיני נתניה. את בעיטת העונשין מ־11 מ' בעט ציון מרילי ללא רחמים – 1:2.

שמשון ת"א – בית"ר ת"א 0:1

רחוק ממתח רחוק מהלב

מאת יוסי משורר

שער בודד של יגאל הילל במהלך המחצית הראשונה הספיק אתמול לקבוצת שמשון ת"א לגבור על בית"ר ת"א בתוצאה 0:1 (0:1).

המשחק היה חלש וניכר היה, כי שחקני שתי הקבוצות לא יוצאים מגדרם כדי לזכות בנצחון. שחקני כרם התימנים זכו בסופו של דבר בנצחון מוצדק, שכן הם היו מסוכנים יותר ורק במקרה הם לא הבקיעו יותר שערים. שחקני ה„מנורה" ירצו לשכוח את משחקם החלש מאתמול. המנג'ר שלהם, אריה בן־יעקב היטיב להסביר את המצב: „השחקנים כבר הכניסו את השתתפותם במשחקי הפלייאוף והם רוצים מהר מאבק על האליפות".

פתיחת המשחק היתה שקולה. כבר בהתקפתם המסוכנת הראשונה הצליחו שחקני שמשון לעלות ליתרון ראשון: בדקה ה־32 הרים יגאל הילל כדור קרן ושלמה אדרי נגח מקרוב לרשת – 0:1.

במחצית השניה שלטו הביתריים במרכז המגרש, אבל דווקא לשמשוניים ניתנו יותר ההזדמנויות להבקעת שערים. גם ההזדמנויות הבולטות של גדעון דמתי הותירו את התוצאה בעינה.

מחר הדיון בגורל מיחיץ'

סיעת הפועל בהתאחדות לכדורגל תתכנס מחר, לפני ישיבת הנהלת ההתאחדות, לדון בעתידו של מיליינקו מיחיץ'. בישיבה זו אמור היו"ר שאול סידרי לשטח הצעותיו בנידון. בשבוע שעבר נתבקש לבדוק אפשרות למינוי מאמן זר אחר או מאמן ישראלי.

המהפך

אדום – הפועל ת"א לראשונה
צהוב – מכבי נתניה רק במ. 2
ירוק – חיפה שגברה על נתניה

מחזור אחרון מרתק, 23 שערים ושני מהפכים דרמטיים ממש בסיום □ נתניה נוצחה 2:1 בחיפה ופינתה את הפיסגה להפועל ת"א שגברה על הפועל פ"ת 1:3 □ בית"ר י־ם ספגה בפ"ת שער בדקה ה־85 (2:2) וצנחה לבית התחתון □ הפתעת הליגה: צפרירים שזינקה למקום ה־8 עם 0:4 על לוד זה בית התחתון? האלופה, סגניתה, מחזיקת הגביע והפינאליסטית...

מכבי פ"ת – בית"ר י־ם 2:2

בית"ר ירושלים: התנפץ החלום האחרון לעונה זו

מאת מאיר לוי

בית"ר ירושלים על הקרשים. האלופה הגאה לא הצליחה להתברג אפילו בין שמונה הקבוצות הראשונות. אתמול הגיע השפל הביתרי לשיא חדש. קבוצת מכבי פ"ת הצליחה לחלוק תיקו רב שערים – 2:2 (1:2).

קשה להבין מה קורה לבית"ר. השחקנים לא מתפקדים. הם ירצו לשכוח את העונה הנוכחית. שחקני אם המושבות לא היו טובים, אבל מול בית"ר החלשה גם יכולת בינונית מספיקה.

כוכב המשחק היה רפי כהן, שהבקיע את הצמד. כבר בדקה ה־2, לאחר שמיכה צפוין הרים לעברו כדור מדוד המשיך כהן בבעיטה נפלאה מ־10 מ' קבע – 0:1.

הירושלמים לא נבהלו וכעבור דקה הם הצליחו לאזן את התוצאה. בדקה ה־3 סמי מלכה הגביה כדור ואבי כהן קבע בנגיחה – 1:1.

הביתרים המשיכו להלום. בדקה ה־20 הגביה שוורץ את הכדור לעבר השער וסמי מלכה קבע בנגיחה – 1:2.

השער הכניס את בית"ר לשאננות מה. שחקניה השתעשעו עם הכדור ובסיום הדבר עלה להם ביוקר רב. בדקה ה־85 כשבית"ר מצפה בקוצר רוח לסיום המשחק, קיבל רפי כהן את הכדור בתוך הרחבה ובבעיטה נהדרת לא התחשב בחבריו מהעבר הלא רחוק – 2:2.

צפרירים חולון – הפועל לוד 0:4

חולון: בזכות ולא בחסד

מאת נפתלי כהן

חולון עשתה זאת בגדול. הקבוצה שלא רבים העניקו לה סיכויי הישרדות בליגת העילית של הכדורגל הישראלי הצליחה אתמול להתברג בין שמונה הגדולות ועל־פי משחקה המצטיין ניתן לקבוע ששחקניה זכו בכרטיס הנכסף בזכות ולא בחסד. הם הביסו ללא קושי את קבוצתה החלשה של הפועל לוד בתוצאה 0:4 (0:2).

החולונים שיחקו במרץ רב. הם הניעו את הכדור במהירות ולא התקשו לחלוף ללא קושי מבעד ההגנה הלודאית החלשה. כוכב המשחק היה רונן הילל, שטיכן ללא הרף את השער הלודאי.

כבר בדקה ה־3 רמז לאון פנסו על העתיד לקרות. הוא נגח מקרוב, אבל סדריקי הצליח להרחיק מקו השער. הלחץ החולוני נמשך ובדקה ה־16 נפרץ לראשונה המבצר הלודאי הרעוע. פנסו פרץ מימין העביר את הכדור להילל, שבבעיטה מתוך הרחבה קבע – 0:1.

בדקה ה־30 היה זה שוב פנסו, שהגביה לרחבה לה־5 מ' ופרחן נגח מקרוב לרשת – 0:2.

בדקה ה־69 הגיע תורו של פנסו להבקיע. רונן הילל הגביה את הכדור ופנסו קבע ללא קושי – 0:3.

חולון המשיכה לעשות במגרש ככל העולה על רוחה. בדקה ה־77 דהר רונן הילל לעבר השער ובבעיטה נאה מ־7 מ' קבע את תוצאת המשחק – 0:4.

בני־יהודה – כפר־סבא 1:3

השכונה הפכה את הטוטו

מאת חיים לוי

אלפי מהמרי טוטו „נפלו" אתמול בגלל בני יהודה ת"א. לך תדע מה לצפות משחקני שכונת התקווה. לאחר היכולת העלובה שהם הציגו בשבועות האחרונים הם הגיעו לכפר־סבא וחזרו בנצחון חוץ מרהיב – 1:3 (1:2).

פתיחת המשחק רמזה על העתיד לקרות. בדקה ה־10 פרץ מליחי מימין והגביה את הכדור לרחבה. גיא שרעבי שהגיע במרוצה נגח כדור אדיר לפינת שערו של שמיר – 0:1.

האורחים המשיכו להלום. הם ניצלו עד תום את חולשת שחקני השרון. דקה 13: משה עלו בעט כדור אדיר מ־25 מ' שהותיר את אדיר שמיר פעור פה – 0:2.

כפ"ס המומה אך לא שבורה. בדקה ה־31 צומק יתרונם של ה„זהובים". איתן רביבו העביר מסירת פז לעמוס מימוני, שבבעיטה מתוך הרחבה קבע – 1:2.

במחצית השניה שלטו הכפר־סבאים ללא עוררין במרכז המגרש. הם ניסו להשוות את התוצאה, אבל דווקא שחקני בני יהודה בהתקפות מתפרצות היו מסוכנים יותר.

באחת מאותן התקפות מתפרצות הצליחו האורחים המהירים להכריע סופית את המשחק. משה אייזנברג פרץ יחידי לעבר השער ומול אדיר שמיר לא התקשה לקבוע את תוצאת המשחק – 1:3.

באר־שבע – מכבי ת"א 1:2

מכ. ת"א: מפסידים בלבד

מאת יוסי משורר

מכבי ת"א על הפנים. שחקני המועדון הוותיק והמפואר ירדו אתמול בבושת פנים מהמגרש, לאחר שנוצחו ע"י הפועל באר־שבע בתוצאה 2:1 (1:0).

האורחים לא נאלצו לגלות את מלוא יכולתם כדי לזכות בנצחון חוץ. הם שיחקו בפשטות רבה ונהנו מיכולתם הטובה של צעירי האורחת, שהיו בעלי הבית האמיתיים במגרש.

כבר בהתקפתם הראשונה במשחק הצליחו הבאר־שבעים לעלות ליתרון. בדקה ה־16 הצליח צרפתי להשתחרר משני מגינים ובבעיטה ששוחה לפינת השער קבע – 0:1.

גם פתיחת המחצית השניה היתה של האורחים הנמרצים. בדקה ה־47 ניצל אלי ויצמן אי הבנה בין גולדברג למרכוס, כדי לקבוע מקרוב – 0:2.

ה„צהובים" ניסו להגיב. בדקה ה־52 הצליח אלי דריקס לנגוח מקרוב לרשת – 1:2, כדי לפתוח את סיכויי חבריו לחולל מהפך. הסיכויים נפתחו, אך הסיפור נסגר.

דריקס (מכבי ת"א) חולף על פני מגן באר־שבע בר־חמו (צילום: א. קספר)

יומן שלאחר המחזור

איש ההתאחדות לכדורגל, יוסף דגן:

עונה שכולה „מהפכה"

מה שקרה העונה בכדורגל הישראלי אפשר להגדיר במלה אחת: מהפכה. מדובר במהפכה הגדולה ביותר בכדורגל הישראלי. אולי רק כמה עובדות: האלופה בית"ר ירושלים ומכבי ת"א, בעלת מסורת מפוארת מגיעות לבית העליון; בני־יהודה, סגנית האלופה מגיעה לתחתית. הוא הדין במכבי חיפה שבאחרונה הותירה רושם כמי שחזרה אל עצמה. אם כל זה קרה בעונה אחת אין לי יותר מה לומר; זה מדבר בזכותו של הכדורגל הישראלי דווקא לאחר כל הדיבורים וההשמצות והקהל שמפסיק להגיע למגרשים וכל השאר.

אין עוד מסורת בהולם אפשר לדבר היום על פנים הרשות שיתנו את השוק להבא הדבר יתר מצב מעניין האטרקטיבי במיוחד.

הליגה הסדירה הגיעה לסיומה, אבל אילו הדבר היה תלוי בי הייתי מכריז כבר במוצאי שבת על הפועל ת"א כאלופה וכמי שזכותה בכתר ממש על סף הסיום. אני שמרן בכדורגל ואינני מאמין במשחקי הפלייאוף. השיטה של הפלייאוף אינה הוגנת. קודם כל מבוצר בליגה של סיבוב אחד והדבר מעניק יתרון לקבוצות הביתיות. הפלייאוף אינו מתאים לכדורגל ובכוח בו יותר שיקול כספי מאשר שיקול ספורטיבי.

אם לא תזכה הפועל ת"א בתום הפלייאוף באליפות תעשה זאת מכבי נתניה שכן כבר עתה ברור שאחת משתי קבוצות אלו תזכה בכתר. כבר 10 שנים מתמודדות קבוצות אלה בצמרת.

המחזור האחרון חשף את ההפתעה הגדולה ביותר של הליגה – צפרירים חולון. העובדה שקבוצה זו עלתה על הרכבת ממש ברגע האחרון – מדברת בעד עצמה. ההפתעה הגדולה של המחזור: הפסד הבית הראשון של הפועל כ"ס לבני יהודה, אבל בעונה כל כך גדולה ומשובשת כמו זו שמבחינתי הגיעה לסיומה איך אפשר להתייחס לעובדות קטנות כאלה? (שמואל קליגר)

נבחרת המחזור

יום טוב סליאס (הפועל ת"א)
יעקב אקהויז (הפועל ת"א) | אלי כהן (הפועל ת"א)
רוני לוי (מכבי חיפה) | דוד קליינר (מכבי חיפה)
יגאל אוחנה (באר־שבע) | ראובן עטר (מכבי חיפה) | מאיר צרפתי (באר־שבע)
משה אייזנברג (בני־יהודה) | רפי כהן (מכבי פ"ת) | רונן הילל (צפרירים)

מלך השערים

1.	זאהי ארמלי (חיפה)	
2.	שלום תקוה (נתניה)	14
3.	ניר לוין (הפועל פ"ת)	14
4.	בני טבק (מכבי ת"א)	11
5.	מלמיליאן (בית"ר י־ם)	10
6.	אלי יאני (כפר־סבא)	9
7.	יגאל מנחם (נתניה)	9
8.	רבינזון (הפועל פ"ת)	9

במחזור הבא

(מחזור 1 – פלייאוף עליון)
הפועל ת"א – צפרירים חולון
מכבי נתניה – בית"ר ת"א
שמשון ת"א – באר־שבע
כפר־סבא – הפועל פ"ת
פלייאוף תחתון
מכבי חיפה – מכבי פ"ת
בני־יהודה – הפועל לוד
בית"ר י־ם – מכבי ת"א

כוכב השבת

ראובן עטר

במחזור האחרון לפני שנה ניצחה מכבי חיפה את בני־יהודה 2:5. כוכב המשחק והמחזור כולו היה נער אלמוני בשם ראובן עטר. בדיוק אחרי שנה הוא חזר וחזר במחזור האחרון והוליך את חבריו לנצחון דרמטי על נתניה 1:2. בחיפה מדברים בהתרגשות על כשרונו העצום ומשחקו האלגנטי, שטרם בא לידי ביטוי, אולי מפני שבמרכז השדה שם משחק ברייזלבסקי. ציונו של עטר – 8.

גם זה קרה

היסטוריה בחדר ההלבשה של בית"ר. לאחר התיקו 2:2 בפ"ת דמה חדר ההלבשה של בית"ר י־ם לחמ"ל. צעקות, היסטריה ודמעות. האלופה גילתה כי לנפילה יש בור בלי תחתית. המנהל, אברהם לוי, זעק בחימה: „איך תסתכלו לאוהדים בעיניים?" ואילו היו"ר בני נחמיה סירב לשוחח עם העיתונאים. הוא אחז בראשו ולא יכול את מה שקרה. התיסכול של האוהדים, שרק מעטים מהם הגיעו למשחק, הגיע לשיאו. הם ביקשו לשפוך המתח על מבקיע הצמד לפ"ת, רפי כהן, ודרשו אחריו וקיללו אותו.

(מאיר לוי)

זלצר: זו לא סוף הדרך. מאמן מכבי נתניה לא היה מאושר אתמול אך גילה אופטימיות: „זו לא סוף הדרך. לגבינו זו התחלת דרך. ההפסד צורב, אך לא גורלי". זלצר נטל את בחוריו לחדר ההלבשה ושקט אותם, לא באותו טון שדיבר אלינו. בכל זאת אמר: „יש מספיק זמן לתקן".

מרילי: ההצגה הגדולה שלנו. „זו היתה ההצגה הגדולה ביותר שלנו", טען מבקיע שער הנצחון החיפאי, ציון מרילי. „עשינו זאת למען הקהל, אחרי עונה כל כך לא טובה, ולא למען הפועל ת"א, למרות שלפני שלוש שנים הם ניצחו בימק"א ועזרו לנו לזכות באליפות. חבל שלא עלינו לבית העליון, אך אנו מכינים קבוצה טובה לעונה הבאה".

ארמלי: סימן לעונה הבאה. גם זאהי ארמלי טען שהנצחון הוא רק סימן לעונה הבאה שתבוא על חיפה בשלום. ארמלי היה מאושר מהשער שהבקיע והכתיר אותו כ„מלך השערים" של הליגה הרגילה.

(י. ציבין)

מחרתיים הגומלין בגביע

ויש כבר הגרלה למשחקי שמינית הגמר

מאת ג. אשר

מחרתיים ייערכו משחקי הגומלין בגביע המדינה, לאחר שהמשחקים הקודמים בין הקבוצות הללו נסתיימו ללא הכרעה.

מכבי ת"א – הפועל עכו (3:3 בראשון); הפועל י־ם – כפר־סבא (1:1); בני־יהודה – מכבי כפר קנא (1:1); צפרירים חולון – הפועל איכסל (1:1).

והנה הגרלת משחקי שמינית הגמר, שנערכה ביום ששי האחרון:

מכבי ת"א/הפועל עכו – הפועל י־ם/כפר־סבא; באר־שבע – הפועל יהוד; בית"ר ת"א – מכבי חיפה; מכבי פ"ת – הפועל פ"ת; הפועל ת"א – הפועל טבריה; שמשון ת"א – בני־יהודה/כפר קנא; הפועל חיפה – צפרירים חולון/איכסל.

ירושלים שמרה הבכורה הודות להפרש שערים עדיף על חיפה

מאת ברוך דגון

קבוצת הפועל חיפה נצמדה אל המוליכה, הפועל ירושלים, במרומי הטבלה הארצית ערב הזינוק למשחקי הפלייאוף. ירושלים שמרה על בכורתה הודות לעדיפות קלה בהפרש השערים.

השינוי המשמעותי ביותר הכתות בליגה נוצר אחר התיקו אפס הביתי של ירושלים עם הפועל יהוד. חיפה, שגברה במשחק חוץ על בית"ר נתניה 1:3, השוותה את מאזן נקודותיה לזה של ירושלים – 55. הפועל טבריה, שהכניעה במגרשה את מכבי יפו 1:2, הגיעה לתחום 50 הנקודות ונכנסה לתמונת העליה לליגה הלאומית. אין ספק, כי המאבק בין שלוש הקבוצות האלה יהיה חריף ומעניין.

מבין שש, שישתתפו במשחקי הפלייאוף התחתון, נראה מצבה של הפועל עכו כמעט חסר סיכוי. הקרב על הכרטיס השני לליגה הנמוכה נותר פתוח, צפוף וסבוך ויתנהל בין חמש הקבוצות האחרות.

הפועל יהוד היתה לקבוצה השמינית בחלק העליון של הטבלה לאחר שכל הקבוצות שאחריה לא השיגו נצחונות. הכח ר"ג נפרדה בתיקו 1:1 ממכבי שעריים, מכבי רמת-עמידר והפועל בת-ים סיימו באותה תוצאה והפועל עכו נוצחה 2:1 ע"י הפועל חדרה.

מכבי יבנה כבשה את המקום הרביעי לאחר נצחון ביתי 0:1 על הפועל ר"ג.

15 שערים הובקעו במחזור הנעילה של הליגה הסדירה. במשחקים חזו כ-5000 צופים.

הפועל חיפה 3 / בית"ר נתניה 1

תצוגה מצויינת של חלוצי חיפה בנעילת המשחק איפשרה לחניכיו של רוני דורה לחזור לביתם עם קופה מלאה.

בניגוד לנצחונות הדחוקים במחזורים האחרונים, היתה הפעם חיפה נחושה יותר מתמיד לשפר את מאזן שעריה. החיפאים הציגו יכולת טובה לכל אורך המשחק, אולם הדבר לא בא לידי ביטוי בהבקעות. נתניה שמרה על איזון בכוחות, אך נכנעה בסיום לקבוצה עדיפה.

רוני מלכה, המצטיין בשורה, הבקיע את שער נתניה כבר בדקה ה-19, אך לשער לא היה המשך. המארחים אף עברו להתקפות ויצרו לעצמם כמה הזדמנויות, אולם הם נתקלו בשוער המצטיין אריה חביב.

גם חביב לא הצליח למנוע מטל בראל להשוות בדקה ה-74 והשליך הס במחנה החיפאי. לאורחים לקח זמן מועט כדי להתארגן ולהלום ע"י רוני מלכה בדקה ה-84 וחן סער בדקת הנעילה.

שפט יוסף שועי לעיני 500 צופים בנתניה.

רמת עמידר 1 / הפועל בת-ים 1

שתי הקבוצות, שמעמדן בתחתית היה ברור לפני ההתמודדות, ניסו לשפר את מצבן לקראת המשך המאבק, אולם השלימו עם סטאטוס-קוו.

המשחק היה חריף ועצבני והתעלה רק לעתים רחוקות לרמה נאותה. שתי הקבוצות יצרו לעצמן כמה הזדמנויות טובות, אולם ההתקפות הנירפות היו בעוכריהן.

בת-ים גילתה עדיפות קלה במחצית הראשונה ואף יצרה לעצמה עמדת הכרעה מהבקעה של ישראל ברנתן בדקה ה-33. ההמשך היה שייך למארחים, שהפעילו לחץ כבד והתכבדו בשוויון מרגלי רחמים שלום הוותיק שמונה דקות מהסיום.

שפט צבי שריר לעיני 500 צופים ברמת-עמידר.

מכבי יבנה 1 / הפועל ר"ג 0

שתי הקבוצות, שהבטיחו את מקומן בין שמונה הגדולות, ניהלו קרב טיפוסי של סיום עונה – בהילוך נמוך ועם החטאות רבות.

יבנה נהנתה מעדיפות ברורה ברוב השלבים. היא תקפה שוב ושוב, סיכנה פעמים רבות את שער האורחים, אולם נהדפה בחומת הגנת ר"ג. גם השוער שמואל גילדרי תרם את חלקו בהדיפת התקפות יבנה.

עם זאת, גם גילדרי לא יכול היה למנוע מבאר גלילי להכניע בדקה ה-79 ולהשאיר את הנקודות בבית.

שפט עמית קליין לעיני 300 צופים.

הכח ר"ג 1 / מכבי שעריים 1

להכח היו, עדיין, תקוות להעפיל לראש הפלייאוף התחתון, אולם הן הופרכו עד מהרה.

הכח יכולה להאשים רק את עצמה. היא לא השכילה לנצל את יתרונה הברור ברוב השלבים כדי להכריע קבוצה אפורה למדי. „הסגולים" תקפו, איימו וסיכנו, בניצוחו של נסים חלפון, אולם ההחמצות הרבות איפשרו לשעריים לחלץ נקודה.

שעריים עשתה את שלה כבר בפתיחה, כשניצלה הססנות של הגנת הכח כדי להוליך ביתרון משער של תמיר צומן בדקה ה-14. הכח השוותה כעבור שלוש דקות ע"י חלפון והסתפקה בשער זה.

שפט יעקב ברזומו לעיני 400 צופים בר"ג.

הפועל חדרה 2 / הפועל עכו 1

קרב ההזדמנות האחרונה של עכו הסתיים כצפוי ברוב משחקיה העונה – בהפסד צורב.

עכו ניסתה לשפר את מצבה ע"י השגת נצחון חוץ, אך נכנעה לקבוצה עדיפה. חדרה לא היתה, אמנם, במיטבה, אך ניצלה את עצבנות יריביה כדי להכתיב את הקצב וליזום את רוב האירועים.

הכדורגלן המצטיין במגרש היה זיו שפירא, שידע טוב יותר מחבריו למצוא פרצות בהגנת עכו ולהבקיע צמד שערים בדקות 12 ו-50.

עכו איבדה כבר בדקה ה-20 את אלי צבאלי, שהורחק מהשורה, וסבלה מנחיתות מספרית ואיכותית. דני פרנגולי מחדרה הורחק אף הוא בדקה ה-85 ועכו השכילה לנצל את המבוכה ולהבקיע בדקה ה-89 ע"י דוד גנך.

שפט שלמה שחר לעיני 300 צופים בחדרה.

הפועל טבריה 2 / מכבי יפו 1

טבריה השיגה את אחד מנצחונותיה החשובים העונה, שהותיר בידיה אופציות מלאות לקראת המשך מאבק העליה.

טבריה יכולה היתה בסיום לנשום לרווחה. שכן, מה שנראה כמשחק ביתי קל יחסית, הפך עד מהרה לקרב מורט עצבים. יפו האמינה בסיכוייה, לחמה על כבודה ושמה מכשולים רבים בגלגלי מארחיה.

עם זאת, טבריה היתה טובה יותר והיה לה גם כדורגלן מצטיין כיוסף שטרית, שידע להלום פעמיים ביפו בדקות 15 ו-55. יפו הצליחה לצמק בדקה ה-72 ע"י יגאל קרן, אולם לא מצאה דרך להבקעה נוספת.

שפט יוסף גרוסמן לעיני 2000 צופים בטבריה.

הליגה הארצית

	הקבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	הפועל ירושלים	26	17	4	5	27–48	55
2.	הפועל חיפה	26	16	7	3	15–29	55
3.	הפועל טבריה	26	15	5	6	33–52	50
4.	מכבי יבנה	26	11	7	8	23–26	40
5.	הפועל חדרה	26	11	7	8	37–35	40
6.	מכבי שעריים	26	10	6	10	32–33	36
7.	הפועל רמת-גן	26	10	5	11	28–24	35
8.	הפועל יהוד	26	7	12	7	36–36	33
9.	מכבי יפו	26	7	10	9	28–23	31
10.	הכח רמת-גן	26	8	5	13	30–26	29
11.	הפועל בת-ים	26	6	8	12	33–26	26
12.	בית"ר נתניה	26	7	5	14	38–24	26
13.	מכבי רמת עמידר	26	6	7	13	38–25	25
14.	הפועל עכו	26	4	6	16	39–28	18

המגרש המרכזי

הפועל ירושלים – הפועל יהוד 0:0

י"ם אינה מסוגלת למצות את יכולתה

מאת עידו גרונר

מה קורה לשחקני הפועל ירושלים? אתמול לא הצליחו חניכיו של שייע פייגנבוים לגבור בביתם אפילו על קבוצה בינונית כמו הפועל יהוד, שללא מאמץ מיוחד חילצה נקודת ליגה – 0:0.

כנראה שהירושלמים סובלים מעצבנות יתר. רק כך ניתן להסביר את משחקם המפורר והחטאותיהם המרובות מול השער. שחקנים מעולים כמו מישל דיין ושוקו נוסרד לא מצליחים למצות אפילו חמישים אחוז מיכולתם ועובדה זו אומרת למעשה הכל.

האורחים מיהוד ביססו את משחקם על הגנה מתגברת. הם נהנו מיכולת טובה של שוערם ובעיקר, מרשלנותם של חלוצי ירושלים. ברוב דקות המשחק חזו הצופים בשליטה מוחלטת של הירושלמים במרכז המגרש. בדקה ה-46 ניתנה לועקנין הזדמנות בדיה לעלות את חבריו ליתרון, אבל הוא החטיא ברשלנות מול שער חשוף.

הלחץ הירושלמי נמשך ובדקה ה-66 הגיע תורו של שוקו נוסרד להחטיא. הוא קיבל את הכדור בתוך רחבת העונשין, אבל בעיטתו יצאה לחוץ.

בסיום המשחק נראו שחקני ירושלים המומים. הם מיהרו לרדת לחדר ההלבשה בתקווה להמשך טוב יותר במשחקי הפלייאוף.

שפט רחמים דינצא לעיני 1800 צופים במגרש ימק"א בירושלים.

ורדר ברמן בודדה בפסגה בגרמניה

קבוצת ורדר ברמן התקרבה לזכיה בכתר בגרמניה לאחר שיתרונה בפסגה גדל לשש נקודות.

ברמן הכניעה במגרשה את המבורג 0:3 ונהנתה גם מהפסדה של באיירן מינכן 2:1 בהאנובר. לברמן 45 נקודות מ-28 משחקים ולמינכן 39.

קלן השתווה בנקודותיה למינכן לאחר שניצחה את נירנברג 1:3. שטוטגארט, בשורותיה מככב החלוץ הפורה ביותר בליגה – יורגן קלינסמן (14), מדורגת רביעית חרף תבוסה 5:1 בבוכום.

שאר התוצאות: קרלסרואה – דורטמונד 0:0; פרנקפורט – מנשנגלדבך 2:0; שאלקה – מנהיים 1:1; אורדינגן – המבורג 1:1; לברקוזן – קייזרסלאוטרן 1:3.

הפסד לסלטיק

סלטיק נחלה הפסד חוץ להארטס 2:1 במוקד משחקי הליגה הסקוטית. ריינג'רס נפרדה בתיקו 1:1 מהיברניאן ואברדין גברה על מורטון 0:2.

הודעה

הפועל

ישיבת מליאת מרכז „הפועל" החדש

תתקיים ביום ראשון 24.4.88

ולא כפי שפורסם 17.4.88.

על השעה והמקום תפורסם הודעה בנפרד.

פסק זמן

עם: אהרן להב

פורום לקביעת מאמן

פרנסי ההתאחדות לכדורגל סידרו לעצמם מבוכה. מאז שובה של נבחרת הכדורגל מאוקיאניה, חזר לתודעתם הכשלון. אמנם הדו"ח שהגיש המאמן מליינקו מיהיץ' וראשי המשלחת חיים ציפור וליוויו ריבלין, ההצהרות של ראשי ההתאחדות מכל הדרגים היו חיוביים ואפילו צויירו בגוון של ורוד חזק – אבל המציאות בין כתלי ההתאחדות קודרת. איש אינו מאושר מהעבודה של מיהיץ', בעיקר בחלק הפסיכולוגי והמנטלי. אין טענות לכישורים המקצועיים של היוגוסלאבי, אך יש ויש טיעונים נגד המשך העסקתו נוכח אי-יכולתו ליצור קשר-שפה עם הכדורגלנים מצד אחד והעדר הקומוניקציה עם שחקני הסגל, לא רק בגלל השפה, אלא בעיקר בגלל הכדורגל הקלוש שהם מפגינים.

לנבחרת הלאומית מגיעים בשנים האחרונות כדורגלנים בלתי מוכנים, חסרי כושר גופני, שאינם יודעים לטפל בכדור. נוצר מצב, שהמאמן הלאומי, במקום לעבוד עם הסגל על איסטרטגיה וטאקטיקה, נאלץ להיכנס לנעליים של מאמן קבוצה ולנסות להשלים את מה שהשחקן אינו מקבל או אינו מבצע בקבוצתו כפי שצריך. עובדה: בנבחרת ישראל אין תנועה של שחקנים במגרש בלי כדור. מי שהכדור אינו ברגליו מתנועע בעצלתיים, לא רץ לתפוס מקום כדי לקבל כדור. הכושר הגופני מספיק ל-45 דקות, לפעמים למחצית אחת ולפעמים מתחלק בין השתיים, אולם אין רציפות, לא לחצים וסיפור הבעיטות לשער – הוא אחד העצבים בכדורגל שלנו. על המגרעות האלה אפשר לחפות רק ברוח קרב ובמוטיבציה של חולצה, דגל ולאום.

מיליינקו מיהיץ' אינו ראשון בסידרת הכשלונות של מאמנים זרים בנבחרת ישראל. קדמו לו ג'ק מנסל וג'ק איינסלי, שהגיעו למבוי סתום בגלל האיכות הירודה של הכדורגלן הישראלי. מי שרוצה להתווכח עם העובדות שיבוסס לו. אנו מנסים לשכנע בעלי הענין בשורות ההתאחדות לכדורגל, כי במצב ששורר היום בכדורגל הישראלי והיכולת של קבוצות הליגה הלאומית והליגה הארצית – זקוקה הנבחרת למאמן ישראלי, רק הוא יכול להתאים את הדרישות שלנו מן הנבחרת ליכולת של השחקנים.

לא ברורה לנו עמדתם של רוב „חברינו" בהפועל בהנהלת ההתאחדות. מה הטעם להחליף את מיהיץ' במאמן זר אחר „בעל שיעור קומה" כדבריהם. הרי ככל שיהיה המאמן הזר הבא „גדול" יותר במונחי אימון בכדורגל – כך הוא יבין פחות את הכדורגלן הישראלי ואת השיטה הנהוגה בכדורגל „המקצועני" הנהוג בישראל. מאמן זר „גדול" יקח ללא ספק שכר גבוה יותר משנוטל מיהיץ'. מדברים על שכר נטו של 10,000 דולר – כלומר שכר שנתי של קרוב ל-200,000 דולר. הנפילה של מאמן כזה תהיה יותר כואבת תרתי-משמע: גם עוד פיספוס בבית האוקיינאי של 1989 וגם הוצאה כספית אסטרונומית שתרד לטמיון.

לא ברורה ההצעה השערורייתית של קוקטייל (מיהיץ' עם מאמן עוזר ישראלי). לאן זה יוביל מבחינה מקצועית? מי יתן את ההוראות? מי ישוחח עם השחקנים? למי יפנו הנאמנים שלנו? מתי מסתיימת אחריות הישראלי ומתחילה על הספסל במשחק האחריות „הפיג'ממריאלית" של מיהיץ' ואיפה המתורגמן? ואיפה הצוות האינטגרטיבי? בקיצור – כל אלה המבקשים להשאיר את מיהיץ' מנסים להמציא משקה „חצי תה וחצי קפה", אולי הם אבל תפל, חסר טעם, שבסדרי העיכול יגרום לסיבוכים ולמצבים בלתי נסבלים.

מוטב, ואולי רצוי, על פרנסי הכדורגל להסתכל על הנעשה בכדורסל. החומר האנושי והמקצועי של השחקנים עולה עשרות מונים על המקביל בכדורגל. יש שחקנים ישראלים זרים/מתאזרחים וכו' שבהחלט מתאימים להם בקבוצות הלאומיות ובנבחרות ישראל מאמנים זרים בעלי שיעור קומה, כמו באיטליה, צרפת, הולנד וגרמניה. אבל ראו זה פלא – דווקא כאן, כאשר אובייקטיבית יש מקום (לא שאנחנו בעדו), מסתפק הכדורסל הישראלי במאמנים ישראלים במעט (פרט להולנד) לאורך כל הדרך ובהצלחה רבה.

כיום מצויים בכדורגל הישראלי יותר מתריסר מאמנים המסוגלים בהחלט להנהיג את הנבחרות הלאומיות. העובדה שנציגי שלושת הארגונים (הפועל, מכבי, בית"ר) אינם מסוגלים להתאחד על אחד מהם – אינה יכולה לפסול את עצם המהות, שיש מאמן ישראלי שיכול לתפוס פיקוד. אולי כדאי להפקיע את הבחירה מידי הארגונים: מוריי, מילצ'ן וקרמר ולתיתה בידי צוות מקצועי אובייקטיבי. האם בגלל קפריזות כאלה או אחרות של מנהיגים לא מקצועיים, צריך לחפש פתרונות יקרים ובלתי יעילים? עד מתי יכול כדורגל מקצועני (בתשלום שכר עתק) להיות תלוי בעסקנות ולהתנשאות ובמאר אקראית בבחירתה את לשנתיים?

בכלי התקשורת מרווחים, כי בסיעה הגדולה בהתאחדות (הפועל) רוצה הרוב להיפרד ממאמן זה. אבל משום שבמיעוטו נמצא בין היותר היו"ר מוריי, מאבות הדמוקראסיה את שיטה והענין הופך למאבק יוקרה ספציפי „בראה מי בעל הבית". מצבה של הנבחרת הלאומית הגיע לגדי כדי לשוק ביוקרה.

החוזה של מיהיץ' מסתיים (לפי מרחקי ראות) באוקטובר השנה. למשחקים הקדם-עולמיים עוד הזמן למהר. למי מעות הכריעה על עתידו של מיהיץ'? האתרון בין „מכבי האש" הוא מיהיץ' עצמו. הוא לא לחוץ ושום דבר לא בוער לו. מדוע לא לכנס פורום מקצועי אמיתי שיאמץ מהות ויכריע? אנחנו בעד ישראלי, אבל סומכים מראש על קביעתו של צוות מהות מקצועי.

כדוריטורה

מעט פרץ

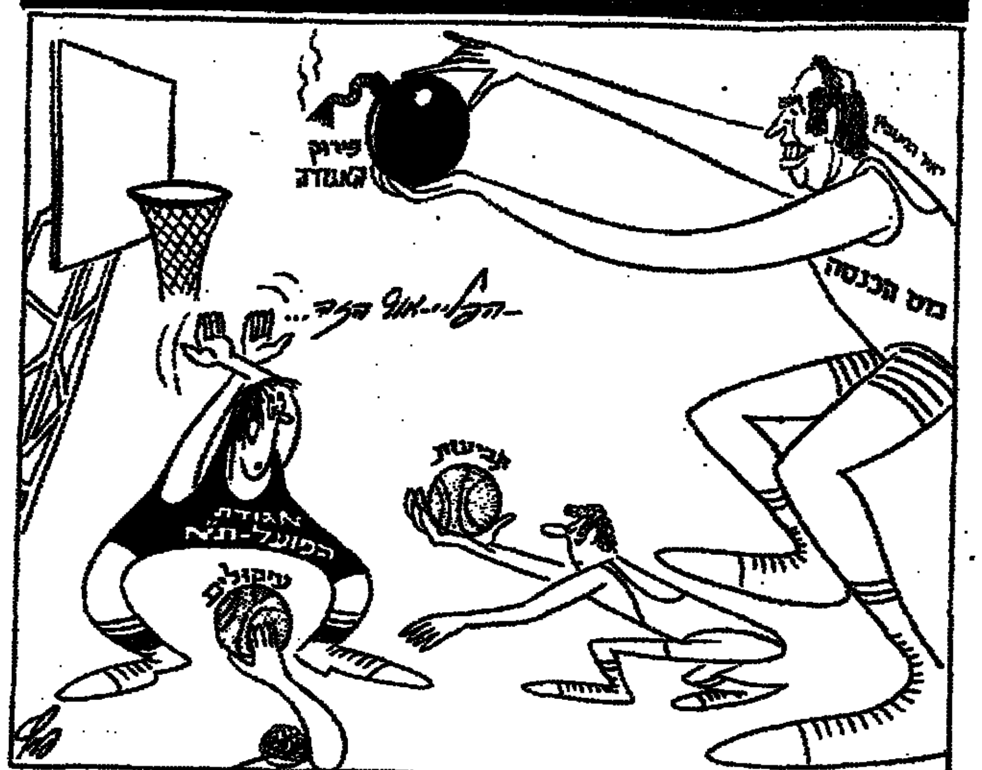

יצחק אופק, בשובו ביום שישי מברה"מ

ספורטאי הפועל עשויים לתחר עוד השנה בברה"מ

„קשרי הספורט בין ספורטאי ברה"מ לספורטאי ישראל מאגודות הפועל יתחדשו עוד השנה", דברים אלה מסר מזכיל הפועל, יצחק אופק, בשובו ביום שישי ממוסקבה, שם חתם על הסכם בשם אירגון ספורט הפועלים (קסי"ט) עם סינדיקט הספורט, ארגון הספורט של האיגודים המקצועיים של ברה"מ.

ערב שובו לישראל נפגש אופק לשיחה בארבע עיניים עם אנטוני איפרמנקו, סגן נשיא סינדיקט הספורט, שנמשכה שעה וחצי ובה נדונו נושאים שונים בתחום הספורט הבין-לאומי ויחסי ישראל-ברה"מ.

בשיחה נאמר, כי ההסכם בין ארגון ספורט הפועלים לבין סינדיקט הספורט של ברה"מ יאפשר לספורטאי הפועל לתחר עוד השנה במסגרת הקסי"ט, בתחרויות שייערכו במקומות שונים בברה"מ. דובר על תחרויות בענפי הכדור (סל, עף וכדוריד), מירוץ כביש למרחק 30 ק"מ, התעמלות אמנותית והאבקות בסגנון חופשי.

כמו כן קיימת אפשרות שספורטאים מברה"מ יבואו להשתתף בצליחת הכנרת העממית, שתערך השנה בחסות הוועד האולימפי הבין-לאומי.

אנטוני איפרמנקו, שבמסגרת תפקידו הוא אחראי גם על הקשרים במסגרת האירועים הבין-לאומיים של ברה"מ, אמר לאופק, כי חתימת ההסכם על ידי שר החוץ הסובייטי, אדוארד שווארדנדזה, על נסיגת הכוחות הסובייטיים מאפגניסטן, תשפיע גם על היחסים במזרח הקרוב ועשויה להביא לחידוש היחסים הדיפלומטים עם ישראל.

חתימת ההסכם בין הקסי"ט ובין ארגון הסינדיקט של ברה"מ. מימין לשמאל: יצחק אופק, ניקולאי רוגלין, נשיא סינדיקט הספורט וסגן שר הספורט הרוסי, ומוריס דוון, נשיא הקסי"ט.

מחר תקבע העולה ללאומית והקבוצה הרביעית לחצי הגמר

מאת משה כהן

השבוע הקרוב ינוצל להכנות אחרונות לקראת המאבקים המכריעים במסגרת הגמ"סל. מחר נדע סופית מי הקבוצה הרביעית שתעלה לחצי הגמר ואיזו קבוצה תעפיל לליגה הלאומית.

אין ספק, כי משחקי הגמ"סל היו עד כה מעניינים, אבל טרם ראינו דראמות גדולות. התוצאות היו ברובן על-פי התחזיות המוקדמות. אומנם קבוצות הצמרת נאלצו לעיתים להזיע במקצת, אבל הן לא התקשו לפלס את דרכן לשלב העליון.

המאבק המעניין ביותר יערך בין הפועל ת"א להפועל חולון. המנצחת בסיכום המשחקים תזכה בכרטיס ההשתתפות במשחק הגמר. לפחות על הנייר נראים כיום התל-אביבים טובים יותר, אבל על רקע הבעיות הכספיות של האגודה קשה לצפות את העתיד.

בחולון קיבלו בסוף השבוע בסיפוק רב את העליה למשחק חצי הגמר. יו"ר מחלקת הכדורסל מאיר יבאור הודה: „נורא חששנו מהקרב מול הפועל חיפה, שהעיפה אותנו לפני שנה כבר בשלב הראשון. כעת הבטחנו את השתתפותנו במשחקי גביע קוראץ' ונוכל להיות רגועים יותר מול הפועל ת"א".

מחר תזכה קרוב לוודאי הפועל גליל-עליון בנצחון ביתי קל על מכבי ר"ג. קשה להאמין שהרמת-גנים יפתיעו שוב באולם בית ציפורי.

בשעות הצהריים של יום שני יופנו הזרקורים לעבר משרדי איגוד הכדורסל. בית הדין העליון של האיגוד ידון בערעורים של מכבי ראשל"צ ואליצור קרית-אונו על החלטת בית הדין המשמעתי להפחית ממאזנן ארבע נקודות ליגה. אם הערעורים ידחו תזכה מכבי פ"ת מן ההפקר בכרטיס העליה לליגה הלאומית.

ההצגה של ב.ב: בארלו וברקוביץ ניצחו בחיפה

מאת אברהם צ'יבין

מיקי ברקוביץ וקן בארלו שאכזבו באחרונה היו אמש הבולטים בנצחון מכבי ת"א על הפועל חיפה – 65:82 (36:50).

בארלו עשה עבודה מצויינת מתחת לסלים ומיקי קלע כבימיו הגדולים חמישה סלים ממרחק, פרץ כסופה לסל וסחט תשואות סוערות. במחצית הראשונה מכבי ת"א שיחקה טוב יותר ואף קלעה 50 נקודות, אבל במחצית השניה נחלשו גם שחקני מכבי ת"א והציגו משחק פושר שלא התעלה לרמה טובה.

הפועל חיפה נשענה שוב על רונלד יוסטון וקליפטריק הולס, שקלעו ביחד 40 נקודות מתוך ה-65 שצברה הקבוצה. לחיפאים היו טענות קשות לצמד השופטים, דוד וורניק ושי שטריקס ופעמים רבות אחרי החלטות השופטים הם כאילו הפגינו ולא שמרו כמה פעמים על התל-אביבים מתחת לסל ונתנו להם הזדמנות לקלוע בחופשיות.

לשיא הגיעו הדברים בדקה ה-36 כשבארלו פגע בשם-טוב בפניו והשופטים העלימו עין. אין ספק, כי ראשי איגוד השופטים חייבים לתת את דעתם על שיפוט הוגן יותר במשחקי הגמ"סל.

מכבי ת"א עלה ליתרון בפתיחה – 15:23. היתרון המכבי המשיך לגדול עד לסיום המחצית. בחצי השני לא התקשו חניכיו של רלף קליין לשמור על יתרונם. חיפה רק הצליחה לצמק את התוצאה מידי פעם.

שפטו גרוע וורניק ושטריקס לעיני 2000 צופים באולם רוממה.

נקודות למכבי ת"א: בארלו 26, ברקוביץ 23, מאגי 10, סימס 8, דניאל 7, ארואסטי 4, איציק כהן וליפין 2 כ"א.

נקודות להפועל חיפה: יוסטון 21, הולס 19, שם-טוב 7, גודס 6, יהבים 6, קסקי, נדיאל ושסלר 2 כ"א.

הערב מאבק בין ראשל"צ ורחובות

מאת שמואל קליגר

הערב יתקיימו משחקי המחזור ה-19 בליגה הלאומית בכדוריד. גם הערב, כמו גם בשלושת המחזורים האחרונים – שתי הקבוצות מראשל"צ, מכבי והפועל, כבר הבטיחו השתתפותן בסדרות משחקי הגמר שיחלו מיד עם סיום הליגה הסדירה.

• גלעד בלום העפיל לגמר תחרות הפרס הגדול בטניס, הנערכת בירושלים. בלום יתמודד במשחק הגמר מול הנורווגי כריסטיאן ג'יאר.

אתמול גבר בלום במשחק חצי-הגמר על מורטן כריסטיאנסן מדנמרק 3:6, 5:7. לפני כן גבר בלום במשחק רבע הגמר על שחר פרקיס 1:6, 6:4, 3:6. מרנשטיין הפתיע את עמית נאור – 6:3, 3:6, 5:7. כריסטיאן גבר על אלנבלך משוודיה 7:6, 5:7, 6:7. המנצח יזכה בפרס כספי של 5000 דולאר.

במשחקי הזוגות התמודדו אתמול פרקיס וגליקשטיין בשלב חצי הגמר מול גרין וקרמר. המשחק הופסק במצב של 4:4 בגלל הגשם והוא יחודש היום בבוקר. בחצי הגמר השני ניצחו צור וויינברג את מראם וברייקר 6:7, 3:6.

גבעת-חיים זכתה באליפות החורף

קבוצת הפועל גבעת-חיים זכתה ביום שישי באליפות ליגת החורף בכדורמים, לאחר שגברה על מכבי קרית-אונו בתוצאה 8:17.

שתי הקבוצות הגיעו לגמר ללא הפסדים והמשחק עורר סקרנות רבה בקרב חובבי הכדורמים. המשחק היה חד-צדדי ויתרונה של גבעת-חיים לא הוטל בספק.

• שערים לגבעת-חיים: ארנון פלג 9, רמי פריזר 4, עופר פרידמן 1, בני לנג 1, צור שפע 1, זוהר שמיר 1.

• שערים לקרית-אונו: ארנון פלג 9, רמי פריזר 4, עופר פרידמן 1, בני לנג 1, צור שפע 1, זוהר שמיר 1.

שערים לקרית-אונו: כדיגל 5, יובל גרוסמן, ויתקון וגל שילון 1 כ"א.

במקום השלישי זכתה אס"א ת"א, שנפרדה בתיקו 6:6 עם הפועל קרית טבעון ונהנתה מיחס שערים טוב יותר.

טבלות ליגה א'

צפון

	הקבוצה	משח'	שערים	נק'
1.	בית שאן	26	16–35	39
2.	מכבי טמרה	26	19–43	38
3.	מכבי חדרה	26	18–28	33
4.	מכבי עפולה	26	27–36	31
5.	מכבי עוספיה	26	21–25	30
6.	קרית-שמונה	26	25–26	28
7.	בית"ר חיפה	26	32–26	25
8.	אחי נצרת	26	21–22	24
9.	בית"ר נהריה	26	22–16	23
10.	הפועל טירה	26	22–20	22
11.	הפועל טייבה	26	29–24	22
12.	טירת הכרמל	26	25–23	21
13.	בני-נצרת	26	27–21	21
14.	קרית-אתא	26	31–17	21
15.	הפועל טמרה	26	36–22	19
16.	הפועל רעננה	26	32–20	17

דרום

	הקבוצה	משח'	שערים	נק'
1.	בית"ר רמלה	26	12–32	38
2.	ראשון לציון	26	20–43	36
3.	קרית-גת	26	14–28	35
4.	הפועל אשדוד	26	22–32	30
5.	קרית-אונו	26	19–25	30
6.	הפועל אשקלון	26	17–21	27
7.	אור-יהודה	26	21–20	26
8.	לודוס חולון	26	20–18	25
9.	קרית-מלאכי	26	32–28	25
10.	בית שמש	26	39–29	24
11.	הפועל מרמורק	26	29–24	22
12.	הפועל דימונה	26	23–24	21
13.	מכבי הרצליה	26	36–19	20
14.	הפועל אזור	26	33–14	20
15.	הפועל רמלה	26	32–22	19
16.	רמת השרון	26	31–19	18

מחזור חסר הפתעות נצחונות למוליכות

מאת ברוך דגון

קבוצות הפועל בית-שאן ובית"ר רמלה שמרו על הבכורה שלהן בשני המחוזות לאחר שזכו בנצחונות דחוקים – בית-שאן על מכבי עפולה 1:2 ורמלה מול הפועל אשקלון 0:1.

עם זאת לא חלו שינויים במאבק האליפות לאחר שהדולקות אחריהן זכו אף הן בנצחונות. בין ההפתעות של המחזור אפשר לציין את נצחונה של מכבי הרצליה על הפועל אור-יהודה 0:1.

בקרב תחתית חשוב הכניעה בני-נצרת את הפועל רעננה 0:1.

מחוז הצפון

בחיפה: בית"ר חיפה – מכבי חדרה 1:1. עודי כהן היקנה יתרון למארחים בדקה ה-40 וסוויסה השווה דקה מהסיום בבעיטת 11 מ'. שפט ש.לוי, 200 צופים.

בטמרה: הפועל טמרה – מכבי אחוי בני נצרת 0:1. התאוששות של טמרה הניבה נצחון בזכות מרגלי יאסין בדקה ה-38. שפט ברסגן, 800 צופים.

בטייבה: הפועל טייבה – בית"ר נהריה 0:1. מוסה הלם במארחות בדקה ה-55. שפט הירומן, 200 צופים.

בקרית-שמונה: הפועל קרית-שמונה – הפועל טירת-הכרמל 1:1. האורחים השיגו נקודה מפתיעה לאחר שוויון מרגלי נחמני (75). עמוס כהן קבע יתרון זמני למארחים (30). שפט וכלמן, 200 צופים.

בעוספיה: מכבי עוספיה – הפועל טירה 0:1. הלון העניק הנקודות למקומיים בדקה ה-38. שפט יונבס, 500 צופים.

בבית-שאן: הפועל בית-שאן – מכבי עפולה 1:2. בנינו הבקיע את המוליכה ליתרון כפול בצמד בדקות 14 ו-25 וסילוני צימק בדקה ה-67. שפט קרן, 1000 צופים.

בנצרת: הפועל בני נצרת – הפועל רעננה 0:1. נצחון חשוב לנצרת בקרב התחתית משערו של בלל בדקה ה-67. שפט זולק, 500 צופים.

בקרית-אתא: מכבי טמרה – הפועל קרית-אתא 0:3. טמרה הפגינה יכולת טובה גם במשחק החוץ. השערים: ע.עמאם (57), ר.עמאם (80), יאסין (87). שפט לוריה, 500 צופים.

מחוז הדרום

בקרית-אונו: הפועל קרית-אונו – לודוס חולון 1:1. המארחות נהנתה מיתרון ע"י ויינשטיין (27), אולם איבדה אותו בדקה ה-37 למסעוד. שפט לייבוביץ', 100 צופים.

ברמלה: בית"ר רמלה – הפועל אשקלון 0:1. רמלה שמרה על מעמדה בראש הטבלה הודות לשער של עמר בדקה ה-32. בוגלר הרמלאי הורחק. שפט אלנקווה, 1000 צופים.

באשדוד: הפועל אשדוד – הפועל רמת-השרון 0:0. תיקו מחמיא לאורחת לאחר משחק משעמם. שפט אבלם, 500 צופים.

בקרית-גת: מכבי קרית-גת – הפועל דימונה 1:2. מכבי נהנתה מעדיפות ורכשה יתרון כפול מהבקעות של סולטן (43) וברמי (50). המארח מגן צימק בדקה ה-75. שפט דהן-מרקרון; 500 צופים.

ברחובות: הפועל ראשל"צ – הפועל מרמורק 0:2. יתרון ברור לאורחים. השערים הובקעו ע"י מסובי (40) ורוני לוי (82). שפט בריצקר, 800 צופים.

בהרצליה: מכבי הרצליה – הפועל אור-יהודה 0:1. הרצליה שיפרה את מצבה בתחתית לאחר הבקעתו של נימני בדקה ה-69. שפט ביבר, 200 צופים.

באזור: הפועל אזור – הפועל בית-שמש 0:0. משחק ירוד ברמתו. שפט אברלין, 100 צופים.

בקרית-מלאכי: הפועל קרית-מלאכי – הפועל רמלה 1:2. אסון (70) וסבצגן (87) היקנו נצחון למארחים. בהדינה השווה זגבית (73). שפט זכלמן, 1000 צופים.

קליבלנד גברה על בוסטון

מחזור יום שישי בליגת האנ.בי.איי עמד בסימן הפסדה של הבוסטון סלטיקס לקליבלנד – 120:109 ובכך נפסקה שרשרת שמונה הנצחונות של הבוסטון.

קארים עבדול ג'אבר קלע את סל הנצחון ללייקרס מול הפיניקס – 114:117. יתר התוצאות: דטרויט – מילווקי 91:92; אטלנטה – פילדלפיה 101:103 (לאחר הארכה); שיקאגו – ניקס 99:100; סאן-אנטוניו – סקרמנטו 112:116; דנבר – יוסטון 125:132; בולטס – ניקס 97:106; פורטלנד – גולדן-סטייט 113:114; סיאטל – דאלאס 88:115.

מאנינג מבקש ללכת בדרכם של מג'יק, איזיה ויואינג

מאת שמואל טל

דני מאנינג, כוכבה של אלופת המכללות החדשה, קנזס, הוא הלהיט הטרי של הכדורסל במולדת הכדורסל. מאנינג, שקלע 31 נקודות במשחק הגמר נגד הפייבוריטית מאוקלהומה והוליך את חבריו לנצחון בניגוד לכל התחזיות, יהיה בעונה הבאה הבחירה הראשונה בדראפט לאנ.בי.איי.

תהיה אשר תהיה הקבוצה שתזכה בשרותיו, אין ספק, שהיא תזכה בכדורסלן מהדרג העליון, המסוגל להטביע חותמו על הקבוצה כבר עם הצטרפותו אליה. הישגיו בעונה האחרונה בליגת המכללות מורים, כי הוא בעל המאזן הטוב ביותר בכל הקשור בקליעות לסל ובקטיפת כדורים חוזרים מהקרש.

מאנינג קלע בששת משחקיו האחרונים 163 נקודות, ממוצע של 27.1 נקודות למשחק, וקלט 56 ריבאונדים – ממוצע של 9.3 למשחק. יריבו הצמוד בשתי הקטגוריות היה כוכבה של אוקלהומה, סטייסי קינג, שקלע בממוצע 25.3 נקודות וקטף 8.6 ריבאונדים.

ממאזנו של הכדורסלן הענק ניתן להבין גם, כי הוא נבחר כשחקן היעיל ביותר בשלבי הגמר. בחירה זו לא תמיד הופכת את הנבחר לכוכב באנ.בי.איי כמו שקרה לשלושה המצטיינים של השנים האחרונות קית סמארט, פרביס אליסון ואד פינקני, שאיש אינו שומע עליהם היום. אולם, לעומת זאת ישנה רשימה נכבדת של שחקנים, שאחרי בחירתם כמצטייני המכללות הפכו לכוכבי-על בליגה המקצוענית ועשו זאת בצורה מעוררת כבוד. בסוף שנות ה-60 הוליך כדורסלן, שענה לשם לו אלסינדור, לשלוש זכיות רצופות באליפות. הוא עצמו נבחר למצטיין בשנים אלה. אנחנו מכירים אותו בשמו החדש קארים עבדול ג'אבר.

מיד אחריו הוליך את אותה מכללה לנצחונות מוחצים כדורסלן גדול אחר, ביל וולטון אדום השיער, שהוכתר בתואר המצטיין פעמיים. בשנת 1979 הוליך ארווין ג'ונסון את נבחרת המכללה שלו לזכיה ואת עצמו לתואר המצטיין. היום הוא ה„קוסם" של אלופת העולם לוס-אנג'לס לייקרס.

שנתיים אחריו הגיע תורו של איזיה תומאס, ואחריו באו ג'יימס וורתי, אקים אולג'והן ופאט יואינג.

מאנינג (מימין) מכדרר מול יריב

בעריכת ארנון מגן

יעדים גדולים בשביל ילדים קטנים

הקטנת תמותת התינוקות מצמצמת את הילודה

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

סיכוייו של תינוק להגיע לגיל בגרות גדלים בעולם כולו. כמחצית מן התינוקות הנולדים היום מקבלים חיסונים נגד שורה של מחלות. אולם המלאכה עדיין מרובה מאוד, כפי שרווח בימים אלה בפריס, בוועידה השלישית של „כוח המשימה להישרדות הילד" – גוף שהוקם לפני ארבע שנים על־ידי ארגון הבריאות העולמי ומוסדות בין־לאומיים אחרים.

אילו תמותת התינוקות בעולם ב־1986 היתה בשיעור הזהה לשיעורה ב־1960, היו מתים שבעה מיליון תינוקות נוספים. אם יש אנשים הרואים התפתחות זו בדאגה דווקא, בגלל החשש מפני התפוצצות אוכלוסין בכדור־הארץ – בא ד"ר ויליאם פייגה, מנהל „כוח המשימה", להסיר דאגה מליבם. אדרבה, הוא אומר, שיפור בריאותם של הילדים מצמצם את האוכלוסיה ואיננו מגדיל אותה, כפי שיש הסבורים, והוא מסביר: כאשר משפחה יודעת שלילדיה יש להם סיכוי גדול יותר להגיע לבגרות, היא מעמידה פחות צאצאים – בתנאי שלרשותה עומדים אמצעי מניעה. בינתיים אמנם יש עדיין עליה בשיעורי הילודה, אבל היא הולכת ומצטמצמת, ולהערכתו של ד"ר פייגה היא תיפסק כליל בעוד 10 עד 15 שנים. בשנת 2001 ייוולדו פחות תינוקות בעולם מאשר בשנת 2000.

שיעורי הילודה ושיעורי תמותת התינוקות קשורים זה בזה ומשפיעים זה על זה בכמה וכמה דרכים. דרך ההשפעה המובהקת ביותר היא תגובתם הטבעית של הורים למות אחד מילדיהם: הם ממהרים להביא לעולם תינוק אחר תמורתו. שיעור ילודה גבוה הוא לא רק סיבה – הוא גם תוצאה של תמותת תינוקות גבוהה. אומר ד"ר פרד סיי מן הבנק העולמי: תינוקות הנולדים תוך שנתיים לאחר שמת(ה) אחיהם או אחותם – סיכוייהם למות בגיל הינקות או הילדות גבוהים פי שניים מאלה של ילד במשפחה הנוהגת להמתין זמן רב יותר בין שתי לידות רצופות, בשל הסכנה שלא יטפלו בהם כראוי. שיעורי התמותה מושפעים גם מגודל המשפחה, ולא רק ממרווחי הזמן בין לידה ללידה – בעיקר באפריקה, שבה יולדת אשה שישה עד שבעה ילדים בממוצע, וחלק מהן – יותר מעשרה. סכנת המוות האורבת לתינוק השביעי במשפחה גדולה ב־40% מזו האורבת לתינוק השני או השלישי.

שיעורי התמותה הגבוהים של תינוקות במדינות העניות משקפים במידה רבה את מצב בריאותן הלקוי של אמותיהם. עיקר התמותה הוא בתקופת ההריון ובשעת הלידה עצמה – פעמים עד פי 200 מאשר במדינות אחרות. חלק ניכר ממקרי המוות האלה – עד כדי שליש במספר מדינות – הם תוצאה של הפלות בלתי־חוקיות, השכיחות בעיקר אצל נשים לא־נשואות. גם תינוק הנולד לאשה לא־נשואה יש לו סיכויי הישרדות נמוכים יותר מאשר תינוק הנולד לשני הורים.

אולם הפיקוח על הילודה איננו הגורם החשוב היחיד. חשוב לא פחות הוא לצמצם את השלשולים, הקוטלים מדי שנה כחמישה מיליון תינוקות בעולם. יש כמה וכמה דרכים כדי להשיג מטרה זו, למשל: התקנת בתי־שימוש והכשרת צוות מקצועי בתחום ההיגיינה. דרך יעילה נוספת היא לתת לתינוקות המשלשלים, דרך הפה, תמיסה המכילה סוכרים ומלח. המלח מאפשר לנוזל להיספג בקלות דרך דפנות המעיים. הממשלות במדינות העניות מעודדות שיטת טיפול זו, מפני שהיא זולה ומפני שאת המלח אפשר להפיק במקום, בלי צורך לייבאו. במספר מדינות מסוג זה נקראים התושבים להכין בעצמם תמיסות כאלה בבתיהם ממלח, מסוכר וממי אורז. אולם תמיסות אלה גם מיובאות כשהן מוכנות, בצורת שקיות, ומאות אלפי תינוקות ניצלו בזכותן. ב־1980 חולקו כ־40 מיליון שקיות כאלה, ואילו ב־1986 הגיע מספרן ל־300 מיליון בקירוב. כשני שלישים מהן יוצרו במדינות מתפתחות. תמיסות כאלה עומדות עתה לרשות כ־60% מתושבי המדינות העניות, ולפי אומדן של ארגון הבריאות העולמי הן עשויות להציל בשנה הבאה חייהם של כמיליון וחצי תינוקות.

ארגון זה גם פועל רבות למען מתן תרכיבי חיסון לתינוקות. הוא הציב לו למטרה, שב־1990 יקבלו 80% מילדי העולם תרכיבי חיסון נגד שש מחלות: שיתוק ילדים, חצבת, שעלת, קרמת (דיפתריה), שחפת וצפדת (טטנוס). ספק אם תושג מטרה זו, והשיעור הסביר יותר הוא 70%. גם זה יהיה הישג נכבד, אבל צריך לזכור שזה יהיה ממוצע כלל־עולמי. 44% מן הילדים שלא חוסנו חיים בארבע מדינות מתפתחות, בעלות אוכלוסיות ענק – סין, הודו, אינדונזיה וניגריה. מכאן, שהגדלת שיעורי החיסון בארבע מדינות אלה תעלה את הממוצע הכלל־עולמי במידה ניכרת ביותר. גם במדינות רבות של אפריקה יהיה קשה מאוד להגיע לחיסון 80% מן הילדים, משום שאין להן האמצעים לרכוש את התרכיבים, וכן יש מדינות באפריקה ש־70% מתושביהן הם מחוץ להישג ידם של צוותים רפואיים.

במספר מדינות מתפתחות הונהגו „ימי חיסון לאומיים", אך המאמצים המושקעים במבצעי חיסון אלה מטילים לעיתים מעמסה גדולה מדי על המדינות העניות ביותר והם באים על חשבון שירותים רפואיים אחרים, חיוניים לא פחות.

כאמור, מאז 1980 חל שיפור ניכר בשירותי הבריאות בעולם, ובעיקר בתחום הטיפול בתינוקות ובילדים במדינות המתפתחות. המשימה עתה היא להתמיד בהתפתחות זו, ואין זו משימה קלה כלל ועיקר.

בסין גומלים מעישון בהרטטת הפנים

גם סין נלחמת בעישון, אבל בדרך מיוחדת במינה: מכשיר זה, שנושא צעיר בבירה פקין מעביר עם לחיצה על מתג זרם חשמלי חלש, שמקורו בסוללה, אל הפנים ומרטיט אותם. הסינים טוענים כי ריטוטים אלה נוטלים את החשק לעשן. 7 בחודש זה הוכרז בסין כיום ללא עישון והיקף המכירות של המכשיר האמיר שחקים באותו יום

בית־חולים חדש – לילדים בלבד

בשבוע שעבר הונחה אבן הפינה לביה"ח המרכזי לילדים של קופת־חולים, ההולך ונבנה בקצב אמריקאי ובכסף יהודי לפי תפיסות מודרניות לגבי הצרכים המיוחדים של ילדים מאושפזים

מאת דנקה הרניש

רעש עבודות החפירה של טרקטור ליווה בשבוע שעבר את טקס הנחת אבן הפינה לבית־החולים המרכזי לילדים, שבונה קופת־חולים הכללית בשטח של המרכז הרפואי „בילינסון" בפתח־תקוה. לא תסריט מבוים לכבוד המוזמנים לטקס, אלא הפעלה ממשית של עבודות בד בבד עם הנחת אבן הפינה, שבסופו של דבר יצמח ממנה – בעוד שלוש שנים בלבד, מבטיחים לנו – ביה"ח הראשון מסוגו לילדים בארץ, וייתכן שבעתיד גם לילדי איזור הים התיכון כולו.

50 מיליון דולר תעלה הקמת המוסד הזה ועוד עשרה מיליון דולר יושקעו בציודו. זוהי השקעה מפחידה בגודלה לנוכח מצבה הכספי של קופ"ח הכללית, אולם לא קופ"ח היא שתישא במעמסה. להנהלת הקופה היו בתחילה תוכניות הרבה יותר צנועות בפיתוח רפואת הילדים: בסך־הכול הקמת אגף ילדים במרכז הרפואי „בילינסון". אולם, כפי שסיפר בימים אלה יו"ר ההנהלה המרכזית של קופ"ח, פרופ' חיים דורון, „פגשנו בדרך את החזונות ואת דבקותו של ארווין שניידר".

ארווין שניידר, יהודי אמריקאי, הוא דמות מיוחדת במינה. על שמו נקרא ביה"ח לילדים בלונג־איילנד שבניו־יורק, הנחשב למוסד רפואי למופת. בתכנונו ובתפעולו הושם ומושם דגש מיוחד בסביבה הפיזית והחברתית, עד כדי מפנה ברפואת הילדים. מגעיו של שניידר עם אנשי קופ"ח הניעוהו לתרום תרומה אישית של 20 מיליון דולר להקמת בי"ח לילדים בישראל לפי העקרונות היסודיים של ביה"ח מעבר לים. למשימה גויס גם גוף של יהודים־אמריקאים בראשות ג'רלד סילבר, שמטרתו לסייע בתוכניות הפיתוח של קופ"ח הכללית. התוצאה היא, שהקמת ביה"ח החדש תמומן כל־כולה על־ידי יהדות ארה"ב.

הבטחת המימון ניתנה לאחר בדיקה מדויקת של צורכי רפואת הילדים בארץ. שלושה מומחים אמריקאים לשירותי בריאות, הקשורים בביה"ח לילדים בלונג־איילנד, הגיעו לישראל ובדקו אם יש בכלל צורך בבי"ח מסוג זה, ואם כן – היכן יקום ומה צריך להיות גודלו. התשובה על השאלה הראשונה היתה: „כן"; על השניה – בשטח של „בילינסון"; על השלישית – 200 מיטות לאשפוז מלא ועוד 27 מיטות לאשפוז יום.

הקמת ביה"ח לילדים ליד „בילינסון" מלווה בריאורגניזציה של השירות הפדיאטרי בקופ"ח. בבתיה"ח האחרים של הקופה הדגש בעתיד יושם במיטות לאשפוז יום, ואילו ביה"ח המרכזי ישמש כ„בית־חולים־על", שידריך ויכוון את מחלקות הילדים בבתיה"ח הרגילים של קופ"ח ברחבי הארץ ואת כ־500 המחלקות במרפאות הקהילתיות.

ביה"ח החדש ינוהל בנפרד מביה"ח הכללי, אם כי יהיה קשור פיזית לבניינים האחרים של המרכז הרפואי „בילינסון" לצורך שירותי עזר, כגון כביסה, ושירותים קליניים מסוימים. הוא יוקדש בלבדית לטיפול רפואי־כירורגי בילדים ובבני־נוער עד גיל 18 ויכלול רפואה פדיאטרית כללית, טיפול בנוער מתבגר, המטולוגיה־אונקולוגיה, כירורגיה פדיאטרית ותת־מקצועות כירורגיים, טיפול נמרץ של תינוקות וטיפול נמרץ פדיאטרי. לאשפוז יתקבלו ילדים מכל חלקי הארץ מהפניית בתי־ח אחרים או מוסדות קהילתיים לצורך טיפול בידי מומחים. במקביל יענה ביה"ח המרכזי על מכלול הצרכים של ילדים הגרים ב„תחום השיפוט" של „בילינסון", בהתאם להסכם בין בתיה"ח האזוריים ובין קופ"ח ומשרד הבריאות. במסגרת אשפוז היום תהיה יחידה לטיפול יום רפואי, מחלקת יום כירורגית והמטולוגיה־אונקולוגיה. בטיפולי יום ישתתפו ההורים. בתוך ביה"ח יהיו גם סידורי לינה להורים, שמפאת מגוריהם המרוחקים לא יוכלו להגיע ל„בילינסון" יום־יום כדי לשהות ליד ילדיהם המאושפזים.

התכנון והעיצוב של ביה"ח המרכזי לילדים מבוססים על ההנחה, כי לסביבה הפיזית יש השפעה עמוקה על ההתנהגות, הרגשות והעמדות של חולים בכלל ושל ילדים חולים בפרט. המטרה היא להקים מוסד, שלא תדבק בו התדמית של בי"ח מנוכר ומפחיד, העלולה להאט את תהליך ההחלמה ולעורר בעיות אמוציונליות, וכן לא יפריד אלא במידה מינימאלית בין הילדים ובין סביבתם הטבעית, כולל כמובן בני משפחותיהם. דבר זה חשוב במיוחד לגבי ילדים הזקוקים לטיפול רפואי כירורגי רציני.

הבניין ועיצובו הפנימי יהיו נעימים, נוחים ויפים. הכניסה תהיה מושכת עם גישה להולכי רגל ולבאים ברכב וכן תהיה גישה נוחה לתחבורה ציבורית. בתכנון חדרי ההמתנה והטיפול הוקדשה תשומת לב מיוחדת למידות ולגבהים של דלתות, ארוני חלונות, מדפים, מעקי מדרגות, ברזים וידיות, וכן לצבעים ולסמלים. יהיו חדרים בגדלים שונים: עם מיטה אחת, עם שתי מיטות, עם הרבה מיטות. כך אפשר יהיה לקבץ את הילדים לפי גיל, סוג מחלה, צרכים רפואיים וכו'. לא נותר לנו אלא לסיים בהבעת התקווה, שבית־החולים המרכזי החדש יאריח כמה שאפשר פחות ילדים.

כך, לערך, תיראה החצר הפנימית של בית־החולים: בילוי הורים עם ילדיהם החולים

ברבבות אזרחים אמריקאים הושתלו קוצבי לב שלא לצורך

בארה"ב הכול „נעשה בגדול", לפעמים בגדול מדי. ב־1983 השתילו במדינה זו יותר מ־120,000 קוצבי לב. הרופאים בוודאי לא יצאו נפסדים: מחיר כל השתלה כזאת היה כ־12,000 דולר. אבל יש ספק סביר, אם גם כל המטופלים נשכרו מכך.

קוצב לב משתילים, כידוע, כאשר התכווצות שריר הלב איננה מתנהלת בקצב אחיד, מה שקרוי „אריתמיה", או שהיא איטית מדי, עד כדי סכנת נפשות. הקוצב בא לתקן מעוות זה.

אבל לא תמיד הקוצב מציל נפשות, כפי שמלמד מחקר שערכו חוקרים במכון הרפואי ע"ש אלברט איינשטיין בפילדלפיה. הם מצאו, כי רק 44% מהשתלות הקוצבים שנעשו בעיר זו ב־1983 היו מוצדקות מעבר לכל ספק מבחינה רפואית. ב־36% נוספים היתה התועלת הרפואית מפוקפקת, וב־20% הנותרים לא היה שום צידוק רפואי לביצוע יקר זה.

החוקרים בדקו לעומק את התיקים הרפואיים של 382 חולי „מדיקייר" (כלומר, אנשים זקנים שהטיפול הרפואי בהם הוא ברובו על חשבון משלם המסים), שהושתלו בהם קוצבי לב במחצית הראשונה של 1983 ב־30 בתי־חולים באיזור פילדלפיה. הם מצאו, כי בכל בתיה"ח האלה, אין קשר לגודלם או למעמדם האקדמי, לערך אחד מכל חמישה קוצבים מוטב היה שלא יושתל.

המומחים מעלים מספר השערות לגבי סיבת השיעור הגבוה של 20%. ראשית, ניתוח זה פשוט למדי והוא אינו כרוך, למעשה, בשום סכנה. מאידך, אם חלילה ימות אדם מפני שהרופאים החליטו בטעות כי אין לו צורך בקוצב, צפוי ביה"ח שבני משפחתו של הנפטר יתבעו ממנו פיצויים גבוהים. שנית, הרופאים ובתיה"ח מקבלים מן המוסדות הציבוריים בעד כל השתלה כזאת תגמול נאות, המכסה את ההוצאות וגם מותיר רווח נאה.

כבר ב־1986, כלומר עוד לפני שפורסמו תוצאותיו של סקר זה, הבינה הנהלת „מדיקייר" שהשתלת קוצבי לב היא לא רק טיפול רפואי, אלא גם עסק מכניס למדי בשביל הרופאים, ולכן קבעה כי דרוש אישור לכל השתלת קוצב הנעשית על חשבונה. ואמנם מאז פחתו השתלות אלה בשיעור ניכר.

את הנעשה הזה – התשלום המיותר שהוציאה „מדיקייר" – אין להשיב עוד. אבל מה בדבר החולים שהושתלו בהם קוצבים שלא לצורך? טוען אחד הרופאים, כי קוצבים עלולים ליצור אצל המושתלים, בעיקר אצל הזקנים שבהם, הרגשה של נכות קשה ולגרום להם לפרוש ממעגל העבודה. בכל זאת איש איננו ממליץ לרבבות החולים שהושתלו בהם קוצבים ללא צידוק רפואי לרוץ לביה"ח כדי שיוציאו מתוכם את הקוצב. גם כאשר הקוצב איננו מועיל – הוא איננו מזיק.

ארגון המזון והחקלאות מאשים את המדינות המפותחות:

שיקולים אקולוגיים מונעים הדברה מלאה של הארבה באפריקה

בסתיו אשתקד ירדו גשמים עזים מן הרגיל על סהרה המערבית, שהיא בדרך־כלל איזור מדברי, ושטפים רבים שם הוסיפו עד נובמבר. הם לא הביאו תועלת מרובה לאדם, משום שהאוכלוסיה כאן דלילה ביותר, אך לעומת זאת הם גרמו התפוצצות אוכלוסיה אצל הארבים. מכאן החלו הארבים לפשוט על מרוקו, אלג'יריה, לוב ותוניסיה. בשבועות האחרונים הם גם הספיקו להעמיד דור חדש ועתה נשקפת הסכנה, כי רוחות צפוניות־מערביות יסיעו את הלהקות הצעירות אל עמק סוס, שהוא האיזור החקלאי העשיר ביותר של מרוקו. חמור מזאת: בקרוב יתחלף כיוון הרוחות והן יתחילו לנשוב דרומה, לעבר הסאהל, מדרום למדבר סהרה, שגם בו ירדו החורף גשמים מרובים למדי והצמיחו יבולים יפים, כמו גם אשתקד, לאחר עשור שהתאפיין בהרבה שנות בצורת ורק במעט שנים ברוכות גשמים. מובן שבשנות הבצורת נעדר הארבה, אבל גם לא היו יבולים; עתה המצב הוא הפוך פחות או יותר.

ה־FAO, ארגון המזון והחקלאות של או"ם שמושבו ברומא, נערך בימים אלה כדי להתייצב בפני האתגר, אבל הוא סובל ממחסור בכסף. תרומות שתרמו לו המדינות העשירות ב־1986 וב־1987 הותירו עודף של 93 מיליון דולר, אבל סכום זה רחוק מלענות על כל הצרכים לנוכח המגיפה הגדולה הצפויה השנה. צרה אחרת, חמורה אולי עוד יותר, היא הדרישה הנחרצת של המדינות התורמות, כי הכספים שלהן ישמשו לרכישת מדביר החרקים החדש יחסית, פניטרותיון, במקום החומר דיאלדרין ששימש את הלוחמים בארבה בשנות ה־60 וה־70. הסיבה: הן פוסלות את הדיאלדרין בגלל הנזקים האקולוגיים שהוא גורם.

בארגון המזון והחקלאות אין מאשרים מהלולה זו. אחד מראשי ה־FAO העומד לפרוש בימים אלה, המדען הסודני רייק סקף, שעמד במשך שנים בראש המבצע של הארגון למלחמה בארבה, מודה שהדיאלדרין הוא לא רק חומר רעיל: הוא גם מתפרק לאיטו. אבל הוא טוען כי לא נרשמו כל אבידות באדם עקב שימוש בחומר זה. התפרקותו האיטית היא אמנם חסרון אקולוגי, אבל יתרון מבחינת היעילות, ויתרון אחר הוא רעילותו הגבוהה. הוא משיג את האפקט הדרוש גם כאשר מרססים אותו לא על כל השטח, כי אם ברצועות עם רווחים של 100 מ' ביניהן, בכמות זעירה של גרם אחד חומר פעיל לדונם. בשיטת ריסוס זו חלק מן הארבים נותרים אמנם בחיים, אבל חומר ההדברה שספגו בגופם די בו לקטול את צאצאיהם. הפניטרותיון, לעומת זאת, מתפרק אחרי שלושה ימים בלבד. לכן הוא איננו מזיק אמנם לסביבה, אבל גם נזקו לארבה מועט יותר. סקף טוען, כי מגיפת הארבה השנה לא היתה מתפתחת כלל, אילו אשתקד ריססו את החרקים המעופפים בדיאלדרין. כדי להשיג את האפקט הדרוש בעזרת פניטרותיון להדברת מגיפת הארבה הצפויה השנה צריך לרסס את פניטרותיון על כל השטח ובכמויות גדולות הרבה מאלה של הדיאלדרין, וגם במחיר גבוה הרבה יותר, ואז גם חומר זה יסב נזקים אקולוגיים, מהיותו רעיל לציפורים ולמיני חרקים מלבד הארבה.

בארגון המזון והחקלאות מסכמים: זה שלוש שנים רצופות סובלת אפריקה ממכת הארבה, חרף המאמצים העצומים בכסף ובכוח אדם שהושקעו בהדברתו, הדרך היחידה להדביר מגיפה זו למשך שנים אחדות לפחות היא לחזור לחומר דיאלדרין שהוכיח את עצמו – ולו במחיר אקולוגי מסוים.

אפשר לשתות בלי לחשוש מסרטן השד

מחקר מקיף בארה"ב שסוכם לפני שנה קבע, כי די לה לאשה שתלגום כמה כוסות של משקה חריף מדי שבוע, כדי שתהיה נתונה לסכנה מוגברת של סרטן שד. מחקר זה נערך בקרב כ־90 אלף אחיות ונמצא, כי אחיות שלגמו כוסית אחת או שתי כוסיות ביום היו חשופות לסכנה מוגברת, כדי 7% עד 11%, של התפתחות סרטן השד.

בארה"ב מתייחסים, כידוע, ברצינות תהומית, לעיתים אפילו מופרזת, למחקרים מסוג זה, והרבה נשים אמריקאיות החליטו להתנזר כליל מן הטיפה המרה. אבל עתה הן רשאיות לשוב ולתת עינן בכוס. מחקר חדש שהתפרסם עתה מלמד, שהשד של סרטן השד איננו נורא כל־כך, ובעצם: הוא איננו קיים כלל. במחקר זה נסקרו 7,000 נשים ולא נמצא אצלן כל קשר בין צריכת אלכוהול ובין תחלואה מוגברת בסרטן השד. ד"ר סוזן צץ מן המרכז הפדראלי לפיקוח על מחלות באטלנטה גם הוסיפה, כי עד כה לא נתגלה שום מנגנון ביולוגי שיוכל לרמוז על השפעה מסרטנת אפשרית של האלכוהול על רקמות השד.

כאשר נשאלה, כיצד צריכות עתה הנשים לנהוג לנוכח הממצאים הסותרים של שני המחקרים, השיבה כי עדיין מוקדם לייעץ לנשים להתנזר מן הטיפה המרה. „אם נרבה לתת המלצות", אמרה, „קיים החשש שהאנשים יחדלו להתייחס אלינו ברצינות".

הקיבה הקולקטיבית קובעת את המחשבה הקולקטיבית

או: מדוע היפנים זוללים חרקים, הפולנים להוטים אחרי בשר, הפרות מקודשות על ההודים והיהודים והמוסלמים אסורים באכילת חזיר

המרצה המכובד לאנתרופולוגיה הגיע לשיעור „מבוא ל..." כשהוא עמוס קופסאות שימורים „MADE IN JAPAN", עטורות בתוויות מפתות, וביקש מתלמידיו לפתוח את הפחיות ולאכול את תוכנן. הסטודנטים המופתעים עטו על הפחיות וקילפו את מכסיהן. חלקם הגיבו בתיעוב ואחרים בביטוי פיסיולוגי מרתיע פחות. המעדנים היפניים לא היו אלא חרגולים מטוגנים, שנלקחו מדוכני בתי הכלבו היוקרתיים ביותר של טוקיו.

לאחר שנרגעו הרוחות והרצפה נוקתה היטב, פתח המרצה, פרופ' מרווין האריס, את פיו ואמר: „לדחיה שחשים אנחנו, האירופאים והאמריקאים, מפני אכילת חרקים יש קשר קלוש מאוד לעובדה שהם נושאי מחלות או לקשר שאנו רואים בינם לבין לכלוך וטינופת. אם אנחנו איננו אוכלים אותם זה לא מפני שהם מלוכלכים ומגעילים: אדרבא, הם מלוכלכים ומגעילים בעינינו מפני שאיננו אוכלים אותם. במלים אחרות, אנו מערבבים סיבה בתוצאה".

בכלל, הוסיף המרצה לסטודנטים, שהלכו ונרגעו בינתיים, „השאלה אם מאכלים מסוימים הם טובים למחשבה ואחרים רעים למחשבה תלויה בשאלה, אם הם טובים או רעים למאכל. מזון צריך להזין את הקיבה הקולקטיבית לפני שהוא מזין את המחשבה הקולקטיבית".

פרופ' מרווין האריס נחשב ל„ילד הרע" של האנתרופולוגיה. הוא נוהג „לשגע" את האנתרופולוגים במחקרים משונים ומתגרים, כמו „מדוע המכשפות בימי־הביניים רכבו על מטאטאים?" או: „מדוע אסרו היהודים והמוסלמים על אכילת חזיר, וההודים – על אכילת הפרה?" כתיבתו מלאה הומור, והעיקר – שווה לכל נפש. על תלונות אנשי האקדמיה, כי אינו מקפיד על עריכת ספריו ומאמריו בהתאם לכל כללי הדקדוקות המדעיות, השיב לא פעם, כי המדע והישגיו נועדו לעם הפשוט ולא רק לפרופסורים מלומדים.

אומר פרופ' חיים חזן מן החוג לאנתרופולוגיה באוניברסיטת תל־אביב: „אחד הדברים שמבקש האריס לעשות הוא להסביר תופעות חברתיות ותרבותיות מוזרות בהסברים פשוטים וללא מיסטיפיקציות. אפשר, לדעתו, להעניק לתופעות אלה הסברים אובייקטיביים, כשם שדרווין הסביר את התפתחות עולם החי, ומארקס – את החברה".

גם איש מוצק כהאריס „נכנע" פעם אחת ללחץ וכתב ספר, שאיננו אלא פילוסופיה של האנתרופולוגיה ושמו „מטריאליזם תרבותי". „מעטים מאוד הבינו את מה שכתוב שם", אומר פרופ' חיים חזן, ומאז הוא חזר לכתוב ספרים הדוברים אל העם, כמו „פרות קדושות וחזירים משוקצים", אשר יצא לאור לאחרונה בהוצאת „מסדה", בתרגומה של ציפי בורסוק.

הבשר ועתיד המשטר בפולין

פרופ' חזן מתמצת את רעיונותיו של האריס במלים ברורות: „הוא בנה מודל פשוט ובהיר: האדם מגיב לתנאים האקולוגיים שבהם הוא חי, והתגובה היא ייצור. בהיותו מייצר רוצה האדם להגביר את משאביו. הגברת המשאבים מולידה תרבות, שאינה אלא תולדה של התגובה הבסיסית על התנאים האקולוגיים. זהו המודל, המוגה בבסיסו של הספר „פרות קדושות וחזירים משוקצים". ובמלים מפורשות: העדפות מזון ודחיות מזון עד כדי מיאוס ותיעוב נובעות מן התנאים הגיאו־כלכליים, שבהם שרויים עמים או קבוצות אוכלוסין ובאמצעי הייצור שפיתחו.

בספר זה, המוכתר בכותרת המשנה „חידות של מזון ותרבות", מבהיר האריס בדרכו השנונה ומלאת ההומור, מדוע „תושבי פולין יוצאים לציד היומי אחר בשר" ולא אחרי מזון אחר, או מדוע „בעיות באספקת הבשר דווקא עלולות לערער את מעמדו של המשטר בפולין".

הוא שואל: האם קדושת הפרה בהודו טובה להודים או רעה להם? ומשיב: „האיסור ההינדי על שחיטת בקר ואכילת בשר בקר הוא יתרון ולאו דווקא חסרון," הוא משיב לאחר שבירר ומצא את שורשיו הכלכליים וההגיוניים של הדת.

מעניין אותו, מדוע היו דורות שתיעבו בשר סוס („חיה אצילה"), ואילו אחרים רואים בו מעדן מעדנים.

תעשיית ההמבורגר הפאסט־פוד המשגשגת באמריקה לוכדת אף היא את עינו והוא מסביר, מדוע העבירו האמריקאים את העדפתם הבשרית מן הלבן לאדום: קציצות ההמבורגר העשויות בשר לבן מתפוררות, בעוד אלו שהוכנו מבשר אדום הן יציבות.

חלב, מתברר, אינו בריא לכול – הוא בריא וטוב רק לבהירי עור, ולכן כל משלוח של אבקת חלב לעמים רעבים כהי עור רק מזיק להם. גם שאלת הקניבליזם הורגת אצלו מתחום המוסר ועוברת לתחום הבירור – למי כדאי מבחינה כלכלית לאכול בני־אדם, או מי חייב מבחינה זו לחטוף שוק אנושית מדי פעם.

אבל אותנו, כמובן, מעניינת יותר מכל השאלה: מדוע היהודים סולדים מחזיר?

דורות רבים ניסו לתהות על ההסבר הרציונלי לאיסור אכילת החזיר על יהודים (וגם מוסלמים) ומצאו נימוקים והסברים למכביר, רובם מתחום הבריאות וההיגיינה. האריס מטיל ספק גמור בהסברים אלה וסבור, שהם מופרכים לחלוטין. לדעתו, הנימוק היחיד לאיסור הוא כלכלי:

„גידול חזירים במזה"ת היה והינו יקר יותר מגידול מעלי גרה, מפני שחזירים זקוקים לצל מלאכותי, למרבצי בוץ מיוחדים ולתפריט מעשר בדגנים ובמזון מן הצומח, שהוא טוב גם למאכל אדם." לטענת האריס, הפקת בשר למאכל מבעלי־חיים מעלי גרה מתאימה לאיזור שלנו, משום שאלה מסוגלים לאכול צומח המכיל כמות גדולה של תאית ולעכלה. מעלי־הגרה אינם מתחרים עם בני־האדם על המזון הצמחי, ואילו החזיר – כן. זו, לדעתו, גם הסיבה לכך, שהמאכל היחיד שנאסר על המוסלמים הוא החזיר.

הספר אולי אינו מניע את הקורא להעלות עם תום הקריאה כן על שולחנו סלט רמשים, מרק חתולים, סטייק נחשים ולקנח בחלב כלבים, אבל הוא יעורר את מחשבתו על העדפות תרבותיות ועל מקורן של מסורות ואמונות.

כוכבים ולילות

"הדיבוק" בבימוי ויידה – חזרות ראשונות ב"הבימה"

השבוע החלו החזרות ב"הבימה" על "הדיבוק", על־פי עיבודו ובבימויו של הבמאי הפולני אנג'י ויידה. ההצגה אמורה לפתוח את פסטיבל ישראל. המחזאי יוסף בר־יוסף והבמאי חנן שניר הכינו עיבוד מחודש המבוסס על עיבודו של ויידה ועל תרגומו של ביאליק. כריסטינה ויידה, רעיית הבמאי, היא המכינה את התלבושות והתפאורה להצגה וגם היא נמצאת כבר בארץ. חובר לזוג גם כותב המוסיקה: זיגמונד קונצ, שכתב את המוסיקה לסרטי ויידה.

בתפקידים הראשיים צמד בלתי מוכר: נאוה זיו, אלמונית שנבחרה על ידי ויידה, תגלם את דמותה של לאה ושולי רנד יהיה חנן. לצידם יככבו שמות מוכרים כמו עודד תאומי (בתפקיד הרב הצדיק. את התפקיד אמור היה לגלם יוסי פולק, אולם הוא מחלים עתה מניתוח בגרונו), רבקה גור (פרידה), רוברטו פולק (המשולח), נחום בוכמן (ר' שמשון), יוסי יבלונקה (סנדרל), יעל פרל (גיטל), יובל זמיר (מנשה), שמואליק סגל (נחמן), ישראל רובינצ'יק (מיכאל), דורית פלד (בתיה), עפרון אטקין (הייניק) וארבעה בטלנים בביצוע: שלמה סדן, דני שלנגר, אדריאן מזרחי ומשה מלכה.

ורדה צימרמן

"סלאח שבתי", לקראת בכורה במוצאי יום העצמאות תיערך בכורת "סלאח שבתי", המחזמר שבעקבות המחזה שמועלה על־ידי תיאטרון "הבימה". אפרים קישון אחראי גם הפעם על המחזה והבימוי. השירים החדשים נכתבו בידי חיים חפר ונורית הירש. בתפקידים הראשיים: ראובן לביא, בתפקיד זוגי (אריק איינשטיין גילם את דמותו בסרט); דפנה דקל היא חבובה; נטלה מני, שמילאה תפקיד זה בסרט היא הפעם רעייתו של סלאח שבתי בגילומו של זאב רווח. דמות חדשה שנוספה למחזמר היא זו של ההונגרי, יחזקאל שולטהייס בגילומו של אלי מגלטאני. ורשימת המשתתפים ארוכה, שחקנים, זמרים ורקדנים. ביניהם: מוסקו אלקלעי, אברהם רונאי, אריה אליאס, חני נחמיאס, עמי מנדלמן, מישא נתן, עמית יעל, נירה רבינוביץ, אברהם מור, שמעון לב־ארי, שולמית אדר, ורדינה כהן, חיים יפית, ראובן גולדווסר.

ישראלית בפאריס "התיאטרון העירוני" של פאריס הזמין את הזמרת אורה זיטנר להופיע בתיאטרון לאחר שמנהל התיאטרון, ז'ראר ויולט, שמע קלטת שלה וראה את הופעתה במרכז פומפידו. במסגרת המופע תגיש אורה זיטנר, שתלווה את עצמה בפסנתר, חתך כמעט מייצג של כל משוררי ישראל החל מ"יפה נוף" של יהודה הלוי, דרך ביאליק, טשרניחובסקי, רחל, נתן יהונתן, נתן זך, רחל שפירא, יהונתן גפן ועוד.

בין השירים יקריא הבמאי דוד ברגמן את תרגום השירים בצרפתית. ההופעות תתקיימנה ב־29 באפריל וב־30 באפריל. בנוסף לקונצרטים אלה יופיעו אורה זיטנר (שוב) במרכז פומפידו ב־5 במאי וב־6 במאי וכמו כן בווינה, מינכן, בריסל, ז'נבה, אנטוורפן ורומא.

קונצרט

בוקריני חינני

התזמורת הקאמרית הקיבוצית, "צוותא", 9.4.88

בביצוע הסימפוניה ברה מינור של בוקריני (בעיבוד פרנקו גליני), אחת משלושים הסימפוניות שיצר המלחין האיטלקי שחי בעיקר בספרד ובגרמניה, השתתפו 26 נגנים, מהם 15 נשים. קבוצת הצ'לו מורכבת מארבע צ'לניות. בכלי הנשיפה מעץ ומתכת מהוות הנשים רוב וגם הנגנית הראשית היא כנרת. בסימפוניה מס. 101 "השעון" של היידן השתתפו 34 נגנים מהם עשרים נשים. בקיצור – בתזמורת הקיבוצית התגשמו, בהרכב המוסיקאים, התקוות בדבר שוויון בין המינים. אם לתופעה יש גם השלכות על טיב הביצוע אפשר לציין בשמחה שהן ברובן חיוביות.

הקאמרית הקיבוצית היא תזמורת־חובבים, במובן האמיתי של המושג, מאהב וביכולתה להתעלות לרמה אמנותית "מקצועית" שיתרונותיה – רעננות נגינה ורוח צוות. החלק הראשון היה המוצלח שבקונצרט. הסימפוניה והקונצ'רטו לצ'לו של בוקריני בוצעו בדייקנות ובעיצוב קפדניים של הפיסוק המלודי, במיוחד בכלי הקשת. המנצח האמריקאי הצעיר ארתור פייגין שמר היטב על האופי החינני והקליל של היצירות, בלי הגזמות דינמיות. הסולן עמנואל גרובר, הצ'לן הראשי של הקאמרית הישראלית, ניגן בצליל בהיר ומרתק אולם עצור מדי. ביצוע "מוסיקת אבל" של הינדמית שחוברה בהשראת הרגע בלונדון ב־1936 לרגל מותו של המלך ג'ורג' החמישי, היה רגיש המצטיין באיזון מוצלח בין הסולן והקשתנים. גרובר הוא צ'לן שהאזנה לנגינתו היא חוויה אמיתית.

הסימפוניה המופתית של היידן, שהיא "אגוז קשה", העמידה אתגרים שהתזמורת נאלצה להתמודד איתם. התוצאה ברובה היתה מאכזבת. צליל מוספס ומעורפל ואי־דיוקים גרעו מההדר האצילי של היצירה המפורסמת. גם האקוסטיקה הרווסה של "צוותא" בלמה הפעם את היידן בגדולתו. נוצר רושם שהתזמורת לא הוכנה כראוי (אולי מחוסר זמן סביר לחזרות). מוטב היה להתמודד עם סימפוניה מוקדמת של היידן, ההולמת את ההרכב והיכולת של התזמורת. דומני שבהדרכת מנצח מחונן כפייגין התוצאה, במקרה זה, היתה יותר משכנעת.

ישראל דליות

התיאטרון הלירי של צרפת מעלה בארץ את "טוסקה"

התיאטרון הלירי של צרפת יעלה השבוע בישראל את האופרה "טוסקה" של פוצ'יני, בהפקה מלאה בהשתתפות 100 זמרים ונגנים. האופרה תועלה בארץ, במשך שבוע, החל מה־20 בחודש, בתל־אביב, ירושלים וחיפה.

חדש על המסך

"ספטמבר", "וול סטריט", "שם המשחק" ו"ליידי איב". החל מהשבוע בבתי הקולנוע.

סרטו האחרון של וודי אלן, "ספטמבר", הוא מעין שילוב בין "רגשות", "חנה ואחיותיה" ו"קומדיה סקסית בליל קיץ", ללא הקלילות של האחרון. הדרמה הקטנה הזו מתרחשת כולה בתוך בית קיץ בוורמונט. שש דמויות בדרמה זו: ליין המתאוששת מנסיון התאבדות; סטפני, חברתה הטובה, שנפרדה זמנית מבעלה; פיטר, איש פרסום, העוסק בהשלמת ספר ושוכר לשם כך את הבקתה הסמוכה; האוורד, השכן בגיל העמידה; אמה של ליין, ברדנית בעברה, הבאה לביקור עם בעלה האחרון. שלושה מהשחקנים הם דיירים קבועים בסרטיו של אלן: מיה פארו, דיאן וסט וסם ווטרסון. השלושה האחרים משתפים פעולה עם הבמאי לראשונה: איליין סטריץ', ג'ק וורדן ודנהולם אליוט. אגב, הגירסה המוצגת של הסרט היא בעצם השנייה שאלן צילם. לאחר שגמר לצלם את הסרט החליט לצלמו בשנית עם כמה שינויי ליהוק.

★

"וול סטריט" זיכה בסוף השבוע את מייקל דאגלאס בפרס האוסקר על משחקו בסרט למרות שאינו בהכרח השחקן המרכזי בסרט. דאגלאס מגלם איל הון רב השפעה הנוטל תחת חסותו את הדמות שסביבה בנויה העלילה, באד פוקס (צ'רלי שין), ברוקר צעיר מוול סטריט, כדי להנחותו בדרך להתעשרות מהירה תוך צעידה על גופות. מי שהחליט להציג את העולם חסר הרחמים המושחת הזה הוא אוליבר סטון, מי שביים את "פלאטון". סרט זה יצר בין היתר כמחווה לאביו המנוח שהיה ברוקר בוול סטריט. עוד משחקים כאן מרטין שין, אביו בחיים של צ'רלי ואביו גם בסרט, דאריל האנה כמעצבת פנים המצטרפת לפוקס בדרכו לצמרת וכן טרנס סטמפ, איש עסקים בריטי, יריבו המושבע של איל ההון.

★

"שם המשחק" הוא משחקה המסובך של פסיכיאטרית שרנה בעבר באובססיות באופן תיאורטי ועתה נלכדת בכפייתיות פרטית משלה. היא יוצאת לבחון מקרוב את עולם ההימורים ונלכדת באפילה הכמעט קסומה של הפשע. המחזאי דייוויד מאמט, שכבר כתב מספר תסריטים ("הבלתי משוחדים") מביים כאן את סרטו הראשון. בתפקיד הפסיכיאטרית לינדזי קרוז ("מקום בלב") רעייתו בחיים של מאמט. ג'ו מנטנה מגלם מהמר החושף בפני הפסיכיאטרית את העולם התחתון.

★

לקומדיית השנונות, הציניות והנהדרות של פרסטון סטרג'ס ניתן היה להתוודע ברטרוספקטיבה שנערכה ליצירת הבמאי בפסטיבל חיפה האחרון. עתה, בהקרנה מסחרית, אחת הטובות שבין הקומדיות של הבמאי "ליידי איב". קלאסיקה של ממש, הוליווד בשיא תפארתה הקומית. ברברה סטנוויק משתדלת לכבוש את הנרי פונדה. היא בתו של מהמר ושותפתו לעבודה; הוא בנו התמים של איל הון. היא מקסימה אותו, מפסידה אותו ונוקמת נקמה מתוקה בתחפושת של ליידי אנגליה. מעין פרפרזה היתולית על סיפור גן העדן. הזדמנות להתוודע ליצירת מופת שלא נס ליחה.

דיאן ויסט ומיה פארו, "ספטמבר"

מייקל דאגלאס, "וול סטריט"

החיפושיות של מייקל ג'קסון

מייקל ג'קסון עסוק בימים אלה בפרויקט חדש: הפקת סרט אנימציה באורך מלא המבוסס על השיר "straberry Fields For Ever". חברת "CAPITOL" שבידיה הזכויות על השיר הודיעה כי לא התירה את זכויותיה על השיר לצורך פרויקט זה. בינתיים מבטיח מייקל ג'קסון כי בפס קול הסרט יהיה ביצוע שלו לשיר "Come Together" כשאמנים אחרים, יתרמו מנסיונם לצורך ביצוע שירי חיפושיות נוספים.

חנוך רעים

קונצרט

חגיגה לפסנתר חדש

אוניברסיטת תל־אביב הזמינה קהל מאזינים לקונצרט חגיגי מיוחד, שבו הגיש הפסנתרן הווינאי רודולף בוכבינדר, בנגינה על פסנתר חדש, שלוש סונאטות מאת בטהובן. פסנתר הכנף הגדול מדגם "אימפריאל" מתוצרת בוזנדורפר הוענק לאוניברסיטה כשי מטעם ידידי האוניברסיטה באוסטריה. בוזנדורפר הוא בית בנייה לפסנתרים שנוסד בשנת 1882 בווינה, 25 שנים לפני הקמת בית סטיינוויי בניו־יורק ו־28 שנים לפני בכשטיין בברלין. סטיינוויי כמעט הדיח את בוזנדורפר, אבל בעשרות השנים האחרונות עולה שוב קרנו של האחרון בשל מצלולו החם, הרווי, הנפלא. רוב הפסנתרנים מעדיפים אחד מן השניים, כי הטכניקה שלהם שונה, וזו משפיעה על מגע האצבעות הדרוש.

הפסנתרן האורח הוא פרשן בטהובן ידוע שמאחד ביחס משכנע סגנון מסורתי עם גישה אישית. הוא השמיע את הסונאטה ברה מינור, אופ' 13, שהמלחין עצמו כינה בשם "פתטית". האמן המשיך בסונאטה במי־במול מג'ור, אופ' 31, מס' 3, המצטיינת בזוהר פסנתרי, וסיים ב"סונאטה אפסיונאטה", אופ' 57.

יהודה כהן

אורח קבוע הזמר אנריקו מסיאס מגיע אלינו השבוע ויערוך בארץ שלוש הופעות – במוצאי יום העצמאות בהיכל התרבות בת"א, ב־24 בחודש בינור וב־26 בחודש בבנייני האומה בירושלים.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, מאי טעמא (כ).
08.40 מסך לספרות (יסודי), לאן נעלמת השמש (כ).
09.00 אנגלית (ו').
09.20 השעה שלנו, המספר מכפר אזור (כ).
10.10 אנגלית (ז').
10.30 פרפר נחמד: פרחים ליום העצמאות.
11.00 חשבון (ה') השארית בחילוק.
11.15 צרפתית (על יסודי).
11.30 גיאוגרפיה כללית (ד'־ו') באגנה, הפרויקט הגדול.
12.00 ספרות (ד'־ו') – יד ושם (כ).
12.25 אנגלית (ט').
13.00 אנגלית (י').
13.30 היסטוריה כללית, השחור האדום.
14.00 עד־כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: בריאות – הבחירה בידיך, מזג אויר סוער; התא: התפתחות והתמיינות התאים. מדעי החיים: מארג המזון.
15.00 גברת פלפלת "המפלצת המופלאה" רעש נורא ביער וכולם בטוחים שיש שם מפלצת. פלפלת מגלה שגורמי הבהלה הם רמי, דני ורועי השובבים.
15.10 רחוב סומסום: "נסיון לצייר". קיפי רוצה לצייר את פניו של מישה אופניק אך הוא אינו מוכן לשתף פעולה. מה עושים?
15.40 שעת כושר.
16.00 הקוסם מארץ עוץ (פרק 11): "דודה ממבי ודיק". לביתם של הדודה ממבי ודיק מגיעים אורחים מוזרים. הדודה ממבי מגלה ענק רב במגבעת הקסם של דורותי ומתנכלת תחבולות כדי לגנבה.
16.20 כך היו חיינו (פרק 9): "יום בחירות". בחירות נערכות בעיר. מועמד המפלגה השמרנית הוא סר ג'ורג' סלווין ומועמד המפלגה הליברלית הוא מר באן. כל מועמד מנסה לגייס מועמדים למפלגה שלו.
16.50 40 – עד כאן: מגזין טלטקסט יומי כולל מידע היסטורי, סיפורי רקע ומושגים מ־40 שנות מדינת ישראל.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 היה או לא היה – סיפורי אגדה, ומעשים שהיו במקומות שונים בארץ.
17.40 בחזרה לאי המטמון (פרק 7) – "המגלסים". כאשר ולהורגו, ג'ים, עובד וקוטביסה מגיעים למקסיקו, הם מגלים שם שמנהל מכרות הזהב חטף את כל העבדים, כדי שיעבדו במכרות. ג'ים רוצה להגיע לאנגליה ולספר את שגו.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 עם המכוכבים – הפעם: להקת "המכוניות". להקה אמריקאית, אשר החלה את פעילותה בראשית שנות ה־70, ולא מכבר הודיעה על פירוקה. הלהקה זכתה במיוחד להצלחה בשנת 1984, בשיר "דרייב", שטיפס לפסגת מצעד הפזמונים האמריקאי (תרגום עברי).
18.45 חידושים והמצאות – על חידושי המדע ושכלוליו. כוח הנעה היוני (חלק ב'): מיליוני עצבים מוליכים פולסים (דחפים) חשמליים בגופנו. הבנת מערכת זו יכולה להביא לידי תיקונה, לאחר שנפגמה (תרגום עברי).
19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 דבר לא לשכוח "חידון הגבורה". החידון על גבורת העם היהודי במלחמת העולם השנייה יועבר בשידור ישיר מוורשה שבפולין. בחידון משתתפים בני נוער יהודים מרחבי תבל. משודר במסגרת האירועים לציון 45 שנה למרד גטו ורשה (מופק בסיוע הטלוויזיה הפולנית).
21.30 מבט לחדשות.
22.00 תשדירי שירות.
22.05 לקראת שידור.
22.20 שושלת – (פרק שמונים ואחד): בלייק בהונג־קונג עושה חיל בעסקיו ומפסר את טרייסי שמנסה לפתותו; קירבי מתגשת את אימה; אלקסיס טסה אף היא להונג־קונג בענייני עסקים; קלאודיה מקבלת שיחות טלפון מסתוריות נוספות (עברי־ערבי).
23.10 סוף ציטוט – ענייני ספרות.
23.50 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

20.00 "אדריכלות – בניית חלום" (פרק שני): "המרחב הפנימי". האדריכל רוברט שטרן סוקר את התפתחות ועיצוב של חללים וקמרונות פנימיים במרכזים עירוניים: בבתים פרטיים, במבני ציבור, במרכזי קניות ובמלונות. בסרט צילומים מאתרים בערים סן־פרנציסקו, ניו־יורק, וושינגטון ועוד.
21.00 "בקצות איטק", ספורט – בתכניתנו הפעם: נמר התחרות "אלוף האלופים" ("הסופרסטארס"). אלופי ארה"ב מענפי ספורט שונים מתחרים זה בזה, כל פעם בענף ספורט אחר. בין המשתתפים אלופי טניס, ריצה למרחקים ארוכים, חתירה, באולינג ועוד.

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 מעשיות משפחתיות (ערבית); 15.00 מלך השחקים (תכנית לילדים); 15.30 הבית המעופף (מצוירת); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט (ערבית); 18.00 משפחת ולסון (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 מופעים קלסיים – בלט בסן פרנסיסקו חלק ב'; 21.00 סרט "לויה בברלין" עם מייקל קיין; 22.30 מעשיות משפחתיות (ערבית); 23.00 כדור־סל אנ.בי.אי.

ירדנית

15.50 סרטים מצוירים (ער' 1); 16.10 דניס השובב (באנגלית לילדים ער' 1); 17.05 מדע ודעת (אנגלית, ער' 1); 17.30 איסקורה (סידרה ברזילאית באנגלית, ער' 1); 18.05 רחוב קרנו – (תכנית בצרפתית); 18.20 כדורגל בינלאומי (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 קוקס (בצרפתית); 19.30 חדשות בעברית; 20.30 בעלי ואני (קומדיה אנגלית); 21.10 סידרה דוקומנטרית חדשה; 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 אוהרה (סידרה אמריקאית על בלש ממוצא יפני); 23.10 עשיר ועני (סידרה אמריקאית עם פיטר שטראוס).

ערוץ 2

18.30 "קימבה – האריה הלבן" (פרק שלושים וחמישה).
19.00 "סופרכבת" (פרק שני): "חיבה מלוא הכוס". בעל נסער מנסה לתפוס את הסופרכבת, על מנת לעצור רוצח מטורף המנסה להרוג את אשתו. הכול התחיל בבדיחה, אך הפך לחלום בלהות – הרוצח מאמין כי במעשה הרצח הוא גומל טובה לבעל... עם: דיק ואן־דייק וברברה רואדס.

לקראת שידור

הטלוויזיה הישראלית תעביר הערב (21.30–20.02) בשידור ישיר, מאולם הקונגרסים שבוורשה, את חידון הגבורה של העם היהודי במלחמת העולם השניה – "דבר לא לשכוח". החידון הוא האירוע המרכזי במסגרת האירועים לציון 45 שנה למרד גיטו וארשה. והטלוויזיה הפולנית, המבצעת את השידור, תצלם את החידון במלואו, לשידור במועד מאוחר יותר. לווארשה יגיעו גם 10 צוותי טלוויזיה מרחבי תבל לצילום החידון ושידורו בארצותיהם.

האמן יעקב אגם עיצב את התפאורה שהוקמה על־ידי אנשי הטלוויזיה הפולנית. בחלק האמנותי יופיעו זמרי התיאטרון היהודי בווארשה והזמר דודו פישר. ינחה את החידון מייק בורשטיין. היועץ ההיסטורי הוא של פרופ' ישראל גוטמן, חוקר ביד־ושם וראש המכון ליהדות בת־זמננו, שכתב ספר מיוחד שעל פיו נלמד החומר בשם: "מאבק בנתיב היסורים". עריכת השאלות נעשתה על־ידי פרופ' שבח וייס.

בצוות הטלוויזיה שנסע לפולין העורכת והמפיקה הראשית אסתר סופר, עוזרת ההפקה רינה חכמון, הבמאי צבי סלפון והמתאם הטכני אלי קריתי.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – באך: קונצ'רטו בלה מינור ל־4 פסנתרים ותז'; מוצרט: סונטה בסה מז'ור לפסנתר ולכנור, ק. 547; שטנאו: רבעיית כלי מיתר; ברהמס: ואלסים על שירי אהבה, אופ. 52.
09.00 קונצרט בוקר – מקס ברוך: פנטסיה סקוטית לכנור ותז. אופ. 46; ג'ון איירלנד: שלישייה מס' 3 במי מינור לכנור צ'לו ופסנתר; שוברט: דיברטימנטו "ההונגרי" לפסנתר ב־4 ידיים; בטהובן: שלישייה בסי במול מג'ור לקלרינית, צ'לו ופסנתר, אופ. 11; דיפור: קונצ'רטו מס. 2 בסול מג'ור לצ'לו ותז'; הנדל: שתי אריות וקטע מקהלה מתוך "המשיח"; מוצרט: סימפוניה מס. 36 "לינץ".
11.57 פינת השיר – משירי חיים גורי.
12.00 אמנים באולפן – אברהם מלמד, כנור / עדית צבי, פסנתר – היידן: סונטה בסול מג'ור; ת. ארבל: פנטסיה לכנור סולו; ברהמס: סונטה מס. 2 בלה מג'ור, אופ. 100; ליסט: בלדה.
13.05 בהאזנה נינוחה – שטולצר: 10 מחולות; מוצרט: קונצ'רטו ברה מג'ור, לכנור ולתזמורת, ק. 218; ביזה: סויטה מס' 2 "הנערה מארל"; צ'ייקובסקי: הסויטה "אגם הברבורים"; שומאן: "תמונות ילדות".
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו.
16.00 מוסיקה ליום ראשון – שרפנטייה: "דה פרופונדיס" (ממעמקים); ליסט: מיסה כוראליס.
18.00 למי סידרה להדס־פרסול (ש.ח.).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – מקהלת הקתדראלה מברלין – יוהן כריסטוף באך: "אל תיראי"; מנדלסון: קריית, הודו לה'; דיסטלר: – אנכי חדל; אלוהים מבטחי – הודו לה'; פפינג: משל הקוצים והחיטה; שירים ברוח עממית; הלהקה למוסיקה עתיקה, קלן – באך: המנחה המוסיקלית.
22.30 מן המקורות – שירי ערגה וכמיהה לציון.
23.00 מחזורי יצירות – מוצרט: מוסיקה קאמרית עם כלי נשיפה; שוברט: סימפוניות.

רשת א'

10.05 שיריקוד – מחולות ושירים משלנו.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה – צרפתית למתקדמים, שעור מס' 59.
16.05 רדיו־עשרה: מגזין נוער, כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
17.10 צבעי הקשת – "שירים ממערב וגם משלנו".
22.05 תפוח ועץ

רשת ב'

17.05 רגעי קסם.
18.06 בעין בוחנת – שאלות וסוגיות במחלוקת.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 שלום לבן דוד – פיוט וברכה בשידור חי.
22.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי.
00.15 לראות בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

10.55 יומן שירותרום.

13.55 40 לאחור – סיפור היום בתש"ח.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 לאן הנוער – אנשים, ארועים, חדשות וישנות מארבעים שנות עצמאות.
20.05 החידון הבינלאומי לגבורת העם היהודי בשואה – שידור חי מוורשה.
21.30 לילה לא שקט.
22.55 יומן שירותרום (ש.ח.).
23.55 שיחות תצוה – עם ד"ר אורי רפ – סוציולוג ומרצה לתיאטרון.

צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן.
20.05 צו – 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'ז הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התכנית

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 הגנה.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.10 התעמלות בוקר.
6.20 הודעות
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 "אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 נימולים.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שעה עם אורלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דז רה יומי.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לתנ.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.55 הודעות לחיילים.
19.00 מבזק ידיעות.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כינפ.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: הסיציליאני 9.45, 7.00, 4.15
אורלי: מכות ירח 9.30, 7.30, 5
בית לסין: בית הדודות 23.15
בייתרה: חיזור גורלי 9.45, 7.15, 4.30
גורדון: בצילו של הלם קרב 9.30, 7.30, 5
גת: שאלה של שפיות 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: מאנון 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
דיזנגוף 2: ז'אן דה פלורט 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
דיזנגוף 3: תקוה ותהילה 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
הוד: חשוד 9.30, 7.00
הייבאוף: עבודה בעיניים 7.45, 9.45
הוד: עבודה בעיניים 9.30, 7.30, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): יופיו של הזבגא 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: וול סטריט 9.50, 7.25, 5
חן 2: אימפריית השמש 9.30, 6.30, 3.30
חן 3: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 3.30, 12.30
חן 4: אי אפשר לקנות אהבה 9.50, 7.35
חן 5: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5, 2, 11

לב 1: חופשה בכפר 9.55, 7.40, 5, 2
לב 2: המבצר הניסתר 9.45, 7.15, 4.45, 2
לב 3: מלאכים בשמי ברלין 9.45, 7.15, 4.45
שובו של מרטין גר 2
לב 4: סבלנות 9.30, 7.30, 5, 2
לימור: עשבי פרא 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: הבלתי משוחדים 9.30, 7.30
סיון (לשעבר אלנבי): מונטי פייתון – טעם החיים 9.40, 7.30, 5
סמילת 1 – הפתיחה ב־21.4.88
סמילת 2 – הפתיחה ב־21.4.88
סמילת 3 – הפתיחה ב־21.4.88
סטודיו: סגור
…: רווח טופז – תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.15
פריז: ליידי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 …לת צהובה
צפון: …ות ילדים 9.45, 7.30, 5
שחק: … 9.30, 7.30
תמוז – … 7.15 ריקוד מושחת
9.30 קן הקוקיה
תכלת: עיני… 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: … 9.30, 7.30, 5

ירושלים

אריסוף לוחמי … 7.30, 4.30

אורנע: עיניים שחורות 9.15, 7, 4.30
אורדין 1: עשבי פרא 9.15, 7
4.30 הנרדף
אור 2: הקיסר האחרון 8.45, 5.45
3.45 ריקוד מושחת
אור 3: תל־אביב לוס אנג'לס 9, 7.15, 4.30
23.15 הנרדף
אור 4: הלם קרב 9, 7, 4.30
אור 5: מעקב צמוד 9, 7, 4.30
23.15 בייבי אריזונה
בית אגרון: 4 אקטודוס 7.30 פריז טקסס 22 בשי כלך
אורגיל: וול סטריט 9.15, 6.50, 4.30
כפיר: מכות ירח 9.30, 7.30, 4.30
מיטשל: חיזור גורלי 9.30, 7.15
סמדר: חופשה בכפר 9.30, 7.30
עדן: עבודה בעיניים 9.30, 7.30, 4.30
רון: גבי – ספור אמיתי 9.30, 7.30, 4.30
תיאטרון ירושלים: תקוה ותהילה 9.30, 7 להתראות ילדים 9.30, 7

חיפה

אורה: להתראות ילדים 9.15, 7, 4.30
אורלי: יופיו של ההמון 9.15, 7
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: אי אפשר לקנות אהבה 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: חיזור גורלי 9.00, 6.45, 4.30
עצמון 2: עבודה בעיניים 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ריקוד מושחת 9.15, 7, 4.30
פאר: וול סטריט 9.15, 6.50, 4.30
קריאתר: היתנייל ואני 9.15, 7, 4.30

רון: מכות ירח 9.30, 7.30, 5
רב חן 1: שאלה של שפיות 9.15, 6.50, 4.30
רב חן 2: אימפריית השמש 9, 6
רב אור 1: הקיסר האחרון 8.15, 5
רב אור 2: מעקב צמוד 9.15, 6.50, 4.30
רב אור 3: החשוד 9.15, 6.45, 4.30
שביט: בצילו של הלם קרב 9.00, 7

קריות חיפה

כפיר: חשוד 9.30, 7.15
מבקר: שאלה של שפיות 9.15, 7
אורות: חיזור גורלי 9.15, 7
בית העם: הלם קרב 9.15, 7
היובל: עבודה בעיניים 9.15, 7
ציון: הנרדף 9.30, 7.15

אשדוד

צמרת: עבודה בעיניים 9.30, 7.15
אשדורה: אבא רד ממני 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: השוטר מלוס אנג'לס 9.30, 7.30
כאפה: תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
רחל: תרגילים בחיזור 9.30, 7.30

באר־שבע

חן: עבודה בעיניים 9.30, 7.30, 5
היכל התרבות: מעקב צמוד 9.15, 7

חן: חיזור גורלי 9.15, 7
אורות: סגור

לוד ▪ רמלה

אורלי: סגור
בית חן: חיזור גורלי 9.15, 7
אורה: סגור

נהריה ▪ עכו

הוד: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.15, 7
רוץ: סגור
אודיטוריום: סגור

נתניה

אסתר: עבודה בעיניים 9.15
שרון: הנרדף 9.15, 7
סטודיו: עיניים שחורות 9.30, 7.15, 7
חן: ללא מוצא 9.30, 7.15

קרית אונו

מתנ"ס: סגור

פתח־תקוה

שלום: הלם קרב 9.30, 7
היכל 1: עבודה בעיניים 9.30, 7.30, 5

הרצליה ▪ רמת השרון

היכל: עבודה בעיניים 9.30, 7.30, 5
מלון דניאל: עשבי פרא 9.30, 6.45
כוכב: 7 ימים של תהילה, 9.45 מלון חוף הימית

עפולה

מרכזיתק: שיגעון בחלל 9.00

חולון ▪ בת־ים

אורנים: עבודה בעיניים 9.30, 7
ארמון: רווח טופז – תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
מגדל: שאלה של שפיות 9.30, 7.30
עצמאות: אי אפשר לקנות אהבה 9.30, 7.30, 5
מתנ"ס קרית שרת: ללא מוצא 9.30, 7.15
4 הילד שידע לעוף
מביה: חיזור גורלי 9.45, 7.15, 4.30
רינה: עבודה בעיניים 9.30, 7.15

חדרה

חדרה: חיזור גורלי 9.15, 7

כפר־סבא ▪ רעננה

עמל: עבודה בעיניים 9.15, 7

היכל 2: חיזור גורלי 9.45, 7.15, 4.30
היכל 3: הנרדף 9.30, 7.30, 5

קרית שמונה

שביה: הפסקה

ראשל"צ ▪ רחובות

ג.ג. רון 1: עבודה בעיניים 9.30, 7.30, 5
ג.ג. רון 2: מכות ירח 9.30, 7.30
חבורת הכל 5
נעמן: הנרדף 9.30, 7.30
ראשון: סגור
בית העם: עבודה בעיניים 9.30, 7.15
הדר: חיזור גורלי 9.30, 7
חן: תל־אביב לוס אנג'לס 9.15, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

אלמוג: שאלה של שפיות 9.45, 7.25, 5
ארמון: סגור
לילי: תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
הדר: מכות ירח 9.30, 7.30, 5
רב חן 1: וול סטריט 9.55, 7.30, 5
רב חן 2: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5
רב חן 3: אימפריית השמש 9.15, 6.15
רב חן 4: הקיסר האחרון 9.15, 6.15
שביט: חיזור גורלי 9.30, 7

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון שמעונים הופקדה תכנית הנקראת מס' 370/03/7 תל שבע ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות התכנית:
א. יצירת מסגרת תכנונית להקמת שכונת מגורים.
ב. לייעד קרקעות לדרכים, חניות, מסחר, מגורים, מבנה ציבור, שטחים ציבוריים פתוחים ושבילים להולכי רגל.
ג. להתוות מיקום של בניינים, גובהם וצורתם.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: כ־211 דונם.
מקום: שכונה מס' 7 ביישוב בדואי תל שבע.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הדרום